

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-165-22

UD296

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz
niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o przeciwdziałaniu przemocy domowej”;

2) uchyla się preambułę do ustawy;

3) art. 1 i art. 2 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. 1. Ustawa określa:

1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;

2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej;

3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

2. Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdy moralne,
  - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 2) osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć:
- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
  - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
  - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
  - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- 3) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;
- 4) świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

2. Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2.”;
- 4) użyte w art. 3 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 6 w ust. 2 w pkt 3 i w ust. 3 w pkt 3 i 4 oraz w art. 10 w ust. 1 w pkt 1, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „osoba dotknięta przemocą w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba doznająca przemocy domowej”;

- 5) użyte w art. 3 w ust. 1 w pkt 5, w art. 6 w ust. 1, w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w pkt 2, w ust. 3 w pkt 2 i w ust. 6 w pkt 1 i 2, w art. 7 w ust. 1 w pkt 1, 2, 5 i 6, w art. 8 w pkt 1, 2, 6 i w pkt 7 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w lit. b i c, w art. 8a, w art. 9a w ust. 1, w art. 10 w ust. 1 w pkt 3, w art. 11a w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia i w pkt 3 oraz w art. 12 w ust. 1 i 2, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”;
- 6) w art. 3:
- a) w ust. 1:
- pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
    - „3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
    - 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;”;
  - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
    - „6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
  - „1a. Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.”;
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, uwzględniając przydatność zaświadczenia dla ochrony prawnej osoby doznającej przemocy domowej.”;
- 7) art. 4 i art. 5 otrzymują brzmienie:
  - „Art. 4. 1. Osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się w ramach schronienia w ośrodku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, co najmniej podstawowe usługi w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb

bytowych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa tym osobom, a także udzielenie pomocy i wsparcia zgodnie z ich potrzebami dostosowanymi do sytuacji życiowej osób doznających przemocy domowej.

2. Pomoc i wsparcie, o których mowa w ust. 1, są świadczone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług, zatrudnionych w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym przez psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, prawników i terapeutów.

3. Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się przewidziane w ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

4. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mają w szczególności na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

5. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych i są prowadzone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług, w tym przez psychologów, pedagogów, terapeutów i psychoterapeutów.

6. Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących

przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;

- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Art. 5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) wymagania kwalifikacyjne osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej

– uwzględniając konieczność dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób doznających przemocy domowej, a także efektywność usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.”;

- 8) po art. 5 dodaje się art. 5a i art. 5b w brzmieniu:

„Art. 5a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- 2) wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową

– uwzględniając konieczność dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób doznających przemocy domowej, a także skuteczność programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Art. 5b. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) standard prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- 2) wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową

– uwzględniając konieczność dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób doznających przemocy domowej, a także skuteczność programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.”;

9) w art. 6:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;”;

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.”;

d) w ust. 6 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) opracowywanie ramowych programów ochrony osób doznających przemocy domowej oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a także ramowych programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.”;

10) art. 6a otrzymuje brzmienie:

„Art. 6a. Osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej są obowiązane posiadać specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz:

- 1) co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej, w tym co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, lub
  - 2) co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.”;
- 11) użyte w art. 7 w ust. 1 w pkt 3 i w ust. 3 w pkt 2, w art. 8 w pkt 3, w art. 10 w ust. 2 i 3, w art. 10c w ust. 1 oraz w art. 11, w różnym przypadku, wyrazy „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej”;
- 12) w art. 7 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;”;
- 13) w art. 8 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
„4) monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez koordynatora, o którym mowa w pkt 3;
5) opracowanie i wydawanie co najmniej raz na dwa lata wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych;”;
- 14) w art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków przemocy domowej oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.”;
- 15) w art. 9a:
a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych niż określone w ust. 3–4 podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego, w terminie 12 miesięcy od ich powołania w skład zespołu interdyscyplinarnego, przechodzą obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. Zespół interdyscyplinarny wyznacza, spośród swoich członków, zastępcę przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i zastępuje go w czasie nieobecności. Do zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego stosuje się przepisy o przewodniczącym.

6b. Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.”,

e) po ust. 7 dodaje się ust. 7a–7i w brzmieniu:

„7a. Pierwsze posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego są zwoływane przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

7b. O terminie posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

7c. W uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

7d. Udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego jest obowiązkowy.

7e. Członek zespołu interdyscyplinarnego, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu zespołu, informuje przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o

przyczynach swojej nieobecności, w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tego zespołu.

7f. Niedotrzymanie terminu przewidzianego w ust. 7e może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłożną chorobą członka zespołu interdyscyplinarnego lub innym zdarzeniem losowym.

7g. W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka zespołu interdyscyplinarnego na posiedzeniu, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności, na piśmie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

7h. Skargę na działalność zespołu interdyscyplinarnego lub członka zespołu interdyscyplinarnego może wnieść osoba objęta procedurą „Niebieskie Karty”. Skargę rozpatruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, który powołał zespół, w trybie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185).

7i. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego w szczególności:

- 1) kieruje pracami zespołu interdyscyplinarnego;
- 2) organizuje pracę zespołu interdyscyplinarnego;
- 3) reprezentuje zespół interdyscyplinarny na zewnątrz.”,

f) ust. 8–10 otrzymują brzmienie:

„8. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5. Porozumienia określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

9. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – centrum usług społecznych.

10. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8, powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową.”,

g) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.”,

h) ust. 11 i 11a otrzymują brzmienie:

„11. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji.

11a. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.”,

i) po ust. 11a dodaje się ust. 11b–11d w brzmieniu:

„11b. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

11c. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) asystent rodziny;
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- 5) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

11d. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3.”,

j) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.”,

k) po ust. 12 dodaje się ust. 12a–12c w brzmieniu:

„12a. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje, uczestnicząc w szkoleniach, o których mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemoc domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

12b. Zespół interdyscyplinarny na wniosek osób, o których mowa w ust. 11 lub 11a, poszerza skład grupy diagnostyczno-pomocowej o osoby, o których mowa w ust. 11b–11d lub 12.

12c. Zespół interdyscyplinarny na wniosek osób, o których mowa w ust. 11 lub 11a, poszerza skład grupy diagnostyczno-pomocowej o przedstawicieli innych podmiotów niż określone w ust. 11b lub 12, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w zależności od potrzeb i konieczności dokonania oceny sytuacji oraz zaplanowania pomocy.”,

l) ust. 13–15 otrzymują brzmienie:

„13. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

14. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

15. Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.”;

16) art. 9b otrzymuje brzmienie:

„Art. 9b. 1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,

integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3–5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych, mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311 i ...).

3. Zespół interdyscyplinarny, przed złożeniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, może wystąpić do właściwego starosty powiatu o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6.

4. Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.

5. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

6. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzory zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4, i pouczenia, o których mowa w ust. 11 pkt 4 i 5, uwzględniając przydatność zaświadczeń i pouczenia dla osoby stosującej przemoc domową oraz przedstawicieli instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadania dotyczącego programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

8. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,

- b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

9. Zadaniem pracownika socjalnego, powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej, jest w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

10. Zadaniem funkcjonariusza Policji, powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej, jest w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

11. Po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 8 pkt 5, zespół interdyscyplinarny:

- 1) informuje osobę stosującą przemoc domową o jej skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4;
- 5) poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego nierealizowania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6, w tym niedostarczenia zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4, zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 6) zawiadamia właściwego starostę powiatu o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz kieruje wniosek o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;

7) zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

12. Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ust. 11 pkt 3 dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, wzywa osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2.

13. W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2, w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania, o którym mowa w ust. 11 pkt 3, albo niedostarczenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 4, w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową, grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 8 pkt 6.

14. W uzasadnionych przypadkach grupa diagnostyczno-pomocowa realizuje zadania, o których mowa w ust. 8 pkt 5–9, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

15. W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej.

16. Skargę na działalność grupy diagnostyczno-pomocowej lub członka grupy diagnostyczno-pomocowej może wnieść osoba objęta procedurą „Niebieskie Karty”. Skargę rozpatruje zespół interdyscyplinarny w trybie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”;

17) w art. 9c:

a) ust. 1–4 otrzymują brzmienie:

„1. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 9b, przetwarzają dane:

1) osób doznających przemocy domowej:

a) imię i nazwisko oraz numer PESEL,

- b) imiona rodziców,
  - c) wiek,
  - d) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,
  - e) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej lub inny sposób kontaktu, jeżeli posiada,
  - f) informacje o stanie zdrowia,
  - g) informacje o nałogach,
  - h) informacje o skazaniach, orzeczeniach o ukaraniu, innych orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym,
  - i) informacje o sytuacji rodzinnej,
  - j) informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania,
  - k) informacje o sytuacji mieszkaniowej;
- 2) innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie zamieszkujących i gospodarujących z osobą stosującą przemoc domową:
- a) imię i nazwisko oraz numer PESEL,
  - b) stosunek pokrewieństwa z osobą stosującą przemoc domową,
  - c) wiek,
  - d) informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania,
  - e) w przypadku dzieci – dane szkoły i klasy, do której uczęszcza dziecko;
- 3) osób stosujących przemoc domową:
- a) imię i nazwisko oraz numer PESEL,
  - b) wiek,
  - c) stan cywilny,
  - d) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,
  - e) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej lub inny sposób kontaktu, jeżeli posiada,
  - f) stosunek pokrewieństwa z osobą doznającą przemocy domowej,
  - g) informacje o stanie zdrowia,
  - h) informacje o nałogach,
  - i) informacje o skazaniach, orzeczeniach o ukaraniu lub innych orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym,
  - j) informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania;

- 4) osób zgłaszających podejrzenie stosowania przemocy domowej oraz świadków przemocy domowej:
- a) imię i nazwisko,
  - b) adres miejsca zamieszkania,
  - c) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej lub inny sposób kontaktu, jeżeli posiada.

2. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych są obowiązani do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 2 i 8. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole interdyscyplinarnym oraz w grupach diagnostyczno-pomocowych.

3. Przed przystąpieniem do wykonywania czynności, o których mowa w art. 9b ust. 2 i 8, członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych składają organowi, o którym mowa w art. 9a ust. 2, oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałem przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.”.

4. Poza przypadkami wskazanymi w ustawie, do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b, dostęp mają wyłącznie członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych oraz osoby wskazane w ust. 1 pkt 1 i 3.”,

- b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty” prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania.”,

- c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Administratorem danych przetwarzanych na podstawie przepisów niniejszego artykułu jest ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów

ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, zapewniające obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego.”;

18) art. 9d otrzymuje brzmienie:

„Art. 9d. 1. Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

2. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej.

3. Osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d, realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

4. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” wypełnianych przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”, mając na uwadze skuteczność działań wobec osób doznających przemocy domowej i dobro tych osób, w szczególności małoletnich.”;

19) po art. 9d dodaje się art. 9e–9h w brzmieniu:

„Art. 9e. 1. Właściwość miejscową gminy do realizacji procedury „Niebieskie Karty” ustala się według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej.

2. W przypadku gdy miejsce zamieszkania osoby stosującej przemoc domową jest w innej gminie niż osoby doznającej przemocy domowej, w gminie właściwej dla miejsca zamieszkania osoby stosującej przemoc domową może zostać powołana grupa diagnostyczno-pomocowa.

3. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania.

4. Osoby, o których mowa w art. 9c ust. 1 pkt 3, mają dostęp do dokumentacji, z wyłączeniem dostępu do dokumentacji zawierającej dane osób doznających przemocy domowej oraz osób zgłaszających podejrzenie stosowania przemocy domowej, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej lub osób zgłaszających podejrzenie stosowania przemocy domowej, w szczególności z wyłączeniem dostępu do:

- 1) formularzy „Niebieska Karta” zawierających dane osób doznających przemocy domowej;
- 2) protokołów z posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, chyba że dotyczą wyłącznie działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową;
- 3) notatek i dokumentów wytworzonych przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b, chyba że dokumenty te dotyczą wyłącznie działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową;
- 4) innych dokumentów zgromadzonych przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b, w tym dokumentacji prowadzonej przez Policję w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej lub osób zgłaszających podejrzenie stosowania przemocy domowej.

5. Jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, w szczególności jeżeli zachodzą okoliczności wyłączenia określone w art. 24 oraz odpowiednio stosowanym art. 25 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

6. Wojewoda rozstrzyga w przedmiocie wniosku, o którym mowa w ust. 5, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

7. Uwzględniając wniosek, o którym mowa w ust. 5, wojewoda wskazuje jako właściwą gminę sąsiednią, w której brak jest okoliczności utrudniających realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Art. 9f. 1. Jeżeli osoba stosująca przemoc domową posiada broń palną, o wszczęciu wobec niej procedury „Niebieskie Karty” niezwłocznie powiadamia się komórkę

organizacyjną Komendy Wojewódzkiej Policji albo Komendy Stołecznej Policji, właściwą w sprawach wydawania pozwoleń na broń.

2. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta przez Policję, obowiązek powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na jednostce organizacyjnej Policji wszczynającej procedurę.

3. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta przez inny niż Policja podmiot, powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego.

4. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta wobec żołnierza czynnej służby wojskowej stosującego przemoc domową, niezwłocznie zawiadamia się jednostkę Żandarmerii Wojskowej właściwą w sprawach pozwoleń na broń. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 9g. Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobom stosującym przemoc domową w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955 oraz z 2022 r. poz. 275 i ...).

Art. 9h. 1. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej;
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

2. Wobec osób, o których mowa w art. 2 pkt 3 i 4, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty”, są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

3. Działania, o których mowa w ust. 2, są prowadzone przez grupę diagnostyczno-pomocową i polegają w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, wobec których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”.”;

20) w art. 10 w ust. 1:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej Rada Ministrów przyjmuje Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, określający szczegółowe działania w zakresie:”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;”;
- c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy domowej, jak i osobom stosującym przemoc domową.”;
- 21) art. 10a otrzymuje brzmienie:
- „Art. 10a. 1. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwany dalej „Zespołem”, jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
2. Kadencja Zespołu trwa 4 lata.
3. Do zadań Zespołu należy w szczególności:
- 1) inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej;
  - 2) monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
  - 3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy;
  - 4) inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
  - 5) wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
  - 6) wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz w sprawach zlecenia tych zadań do realizacji przez podmioty wymienione w art. 9 ust. 1;
  - 7) opracowanie standardów pomocy osobom doznającym przemocy domowej i pracy z osobami stosującymi przemoc domową;
  - 8) tworzenie, we współpracy z podmiotami wymienionymi w art. 9 ust. 1, mechanizmów informowania o standardach udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej i pracy z osobami stosującymi przemoc domową;
  - 9) opiniowanie projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej opracowanych na podstawie programów osłonowych, które finansuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”;
- 22) w art. 10b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W skład Zespołu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje:

- 1) Krajowego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- 2) dwunastu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, w tym dwóch Wojewódzkich Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami;
- 3) ośmiu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym dwóch przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, zgłoszonych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 4) dwunastu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.”;

23) art. 10f otrzymuje brzmienie:

„Art. 10f. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb powołania członków Zespołu, również w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 10b ust. 2, oraz organizację i tryb działania Zespołu, a także sposób uczestnictwa w jego pracach, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonania przez Zespół zadań.”;

24) w art. 11a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli osoba stosująca przemoc domową, wspólnie zajmująca mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.²⁾) o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy:

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339 i ....

- 1) osoba doznająca przemocy domowej opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;
  - 2) osoba stosująca przemoc domową opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie;
  - 3) osoba stosująca przemoc domową okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej.”;
- 25) art. 12a–12c otrzymują brzmienie:

„Art. 12a. 1. W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855 i 2339), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700, 2140 i ...).

3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Przepisy art. 598¹⁰, art. 598¹¹ § 3 i art. 598¹² § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

4. Decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje się w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa.

5. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

6. Do umieszczenia dziecka u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, procedurę postępowania Policji przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz sposób dokumentowania przeprowadzonych przez Policję czynności, uwzględniając konieczność udzielenia dzieciom skutecznej pomocy.

Art. 12b. 1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności zapewnienia dziecku ochrony oraz prawidłowości jej dokonania.

2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego, który zapewnił dziecku ochronę, lub funkcjonariusza Policji. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

3. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili doręczenia. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności sposobu zapewnienia dziecku ochrony sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym.

4. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewniania dziecku ochrony sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony.

Art. 12c. 1. O prawie do złożenia zażalenia oraz o czynnościach podjętych na podstawie art. 12a, a także o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej pracownik socjalny dokonujący czynności, o których mowa w art. 12a, poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to wręcza się na piśmie.

2. Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945).

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając przydatność pouczenia dla ochrony dziecka oraz przysługujących uprawnień rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka.”;

26) w art. 12d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy wniosek zawodowego kuratora sądowego o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności lub odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia dotyczy skazanego za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby doznającej przemocy domowej, który w okresie próby rażąco naruszył porządek prawny ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby doznającej przemocy domowej, sąd właściwy do rozpoznania wniosku zarządza zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie skazanego na posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w tytule działu Ia, w art. 560², w art. 560³ w § 1, w art. 560⁷, w art. 560⁸, w art. 560⁹ w § 1, w art. 755² w § 1 i 5 oraz w art. 755³, w różnym przypadku, wyrazy „przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”;
- 2) użyte w art. 560⁶ § 4 wyrazy „osobą dotkniętą przemocą w rodzinie” zastępuje się wyrazami „osobą doznającą przemocy domowej”;
- 3) w art. 579¹ § 2 otrzymuje brzmienie

„§ 2. Jeżeli umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nastąpiło w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2022 r. poz. ...) sąd opiekuńczy niezwłocznie, po wysłuchaniu pracownika socjalnego, który zapewnił ochronę dziecku, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od wysłuchania, wydaje orzeczenie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151 i 2311) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 66b pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
  - „2) postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180 i 2339.

jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, którym nakaz lub zakaz, o których mowa w pkt 1, został przedłużony,

- 3) postanowienia sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydanego na podstawie art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2022 r. poz. ...)”;

- 2) po art. 66b dodaje się art. 66c w brzmieniu:

„Art. 66c. Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24, 218, 1700 i 2185) użyte w art. 2 w ust. 1 w pkt 7 oraz w art. 4¹ w ust. 1 w pkt 2, w różnym przypadku, wyrazy „przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 15a w ust. 1, w ust. 2 w pkt 2–5, 11 i 13, w art. 15aa w ust. 1 i 5, w art. 15ab w ust. 1 w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w lit. a, w ust. 2, 4, 7–10, w art. 15ac w ust. 1 w pkt 5 i 6 oraz w ust. 2, w art. 15ad w ust. 1–4, w art. 15ae w ust. 1, w ust. 2 w pkt 7 i w ust. 4–7, w art. 15af w ust. 1, 2 i 4, w art. 15ag w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w pkt 1, 3–5, w ust. 2 i 3, w art. 15ah, w art. 15ai w ust. 2, w art. 15aj w ust. 1 i 3 oraz w art. 15ak w ust. 1 i 2, w różnym przypadku, wyrazy „przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”;
- 2) w art. 15a w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) akty fizycznej przemocy domowej;”;
- 3) w art. 15aa dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2333, 2447 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655, 1115, 1488 i 1855.

„7. W przypadku wydania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu lub zakazu, art. 9f i art. 9g ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2022 r. poz. ...) stosuje się odpowiednio.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855) w art. 275a w § 5 wyrazy „ofiar przemocy w rodzinie” zastępuje się wyrazami „osób doznających przemocy domowej”.

Art. 7. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955 oraz z 2022 r. poz. 275) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia orzeczeń lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w art. 15 ust. 3–5 oraz art. 19a ust. 4.”;

2) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Osobie posiadającej broń, amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni Policja, a w przypadku żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową Żandarmeria Wojskowa, odbiera za pokwitowaniem broń, amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni w przypadku:

- 1) wszczęcia wobec tej osoby procedury „Niebieskie Karty” w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej, o której mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) zatrzymania tej osoby w związku ze stosowaniem przez nią przemocy domowej;
- 3) wydania wobec tej osoby nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, o którym mowa w art. 15aa ust.1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.⁵⁾);
- 4) wydania wobec tej osoby nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, o którym mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214 oraz z 2022 r. poz. 655, 1488 i ...);

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2333, 2447 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655, 1115, 1488, 1855 i ... .

5) powiadomienia przez sąd o wydaniu wobec tej osoby w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2022 r. poz. ...) postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub postanowienia zobowiązującego do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2. Broń, amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni niezwłocznie przekazuje się do depozytu właściwemu organowi Policji albo Żandarmerii Wojskowej, dostarczając jednocześnie kopię dokumentacji sporządzonej w związku z odebraniem broni, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni zgodnie z ust. 1.

3. Jeżeli osoba, której zgodnie z ust. 1 została odebrana za pokwitowaniem broń, amunicja oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni, pełni służbę w formacji uzbrojonej, zawiadamia się o tym fakcie jej przełożonego.

4. Osoba, której zgodnie z ust. 1 została odebrana broń, amunicja oraz dokumenty potwierdzające posiadanie broni, jest obowiązana do poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym, o których mowa w art. 15a.

5. Zwrot broni, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni następuje, jeżeli nie stwierdzono podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiocie cofnięcia pozwolenia na broń, o którym mowa w art. 18. W przeciwnym razie broń, amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni pozostawia się w depozycie do czasu zakończenia tego postępowania.”;

3) w art. 23 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Policja lub Żandarmeria Wojskowa – w przypadku przejęcia jej do depozytu, w trybie określonym w art. 19 ust. 1, 1a oraz ust. 3, art. 19a ust. 2 i art. 36 ust. 3 lub w trybie określonym w art. 9g ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2022 r. poz. ...), oraz przekazania do depozytu przez znalazcę;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1488) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 18 w ust. 2, w ust. 3 w pkt 2–5 i 11, w art. 18a w ust. 1 i 5, w art. 18b w ust. 1 w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia i w lit. a, w ust. 2, w ust. 4 i 7–10, w art. 18c

w ust. 1 w pkt 5, w art. 18d w ust. 2–4, w art. 18e w ust. 1, w ust. 2 w pkt 7, w ust. 4, 6 i 7, w art. 18f w ust. 1, 2 i 4, w art. 18g w ust. 1 w pkt 1 i w ust. 3, w art. 18i w ust. 2, w art. 18j w ust. 1 oraz w art. 18k w ust. 1 i 2, w różnym przypadku, wyrazy „przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”;

2) użyte w art. 18 w ust. 3 w pkt 13, w art. 18c w ust. 1 w pkt 6, w art. 18g w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w pkt 5, w ust. 2 oraz w art. 18k w ust. 3, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „osoba dotknięta przemocą w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba doznająca przemocy domowej”;

3) w art. 18c ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór nakazu i zakazu, sposób wykonywania i dokumentowania czynności związanych z wydaniem nakazu lub zakazu oraz wzór kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego służący stwierdzeniu zasadności zatrzymania, o którym mowa w art. 18 ust. 2, lub zasadności wydania nakazu lub zakazu, mając na względzie potrzebę zawarcia niezbędnych pouczeń w nakazie lub zakazie, sprawnego sporządzania dokumentacji, a także konieczność natychmiastowej i skutecznej ochrony osób doznających przemocy domowej.”;

4) w art. 18d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nakaz lub zakaz doręcza się niezwłocznie osobie stosującej przemoc domową oraz osobie doznającej przemocy domowej. W razie niemożności doręczenia nakazu lub zakazu osobie stosującej przemoc domową, doręczenie uważa się za dokonane przez umieszczenie na drzwiach wspólnie zajmowanego mieszkania zawiadomienia o ich wydaniu, dokonując wzmianki w nakazie lub zakazie, wskazując przyczynę braku doręczenia.”;

5) w art. 18e ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli w okresie obowiązywania nakazu lub zakazu zajdzie potrzeba zabrania przez osobę stosującą przemoc domową mienia stanowiącego jej własność, w szczególności niezabranych uprzednio przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy lub zwierząt domowych, ze wspólnie zajmowanego mieszkania, może się to odbyć jeden raz, wyłącznie w obecności żołnierza Żandarmerii Wojskowej, po wcześniejszym uzgodnieniu przez nich terminu z osobą doznającą przemocy domowej.

Osoba doznająca przemocy domowej ma prawo brać udział w tej czynności lub upoważnić do udziału w niej inną osobę.”;

- 6) użyte w art. 18g w ust. 1 w pkt 3 i 4, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „ofiara przemocy” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba doznająca przemocy domowej”;
- 7) art. 18h otrzymuje brzmienie:

„Art. 18h. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku wydania nakazu lub zakazu, poucza osobę stosującą przemoc domową o przyczynach ich wydania, o możliwości i sposobie złożenia zażalenia, a także informuje o danych teleadresowych właściwych miejscowo placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz placówek prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Miejsca noclegowe nie mogą być placówkami pobytu osób doznających przemocy domowej.”;

- 8) w art. 18j ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Sąd uchyla zaskarżony nakaz lub zakaz w przypadku stwierdzenia jego bezzasadności lub nielegalności, o czym niezwłocznie zawiadamia osobę doznającą przemocy domowej, prokuratora, właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej oraz zespół interdyscyplinarny, o którym mowa w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.”;

- 9) w art. 30d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żandarmeria Wojskowa, w celu realizacji zadań ustawowych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe osób doznających przemocy domowej, także bez ich wiedzy i zgody, a ponadto osób stosujących tę przemoc, także bez ich wiedzy i zgody, wobec których:

- 1) wydano nakaz lub zakaz, o których mowa w art. 18a ust. 1;
- 2) orzeczono środek zapobiegawczy, o którym mowa w art. 275 § 1 lub art. 275a § 1 Kodeksu postępowania karnego;
- 3) orzeczono zakaz lub nakaz, o którym mowa w art. 181a § 1 Kodeksu karnego wykonawczego;
- 4) orzeczono o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na podstawie art.

11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej również przez udzielenie zabezpieczenia w tym przedmiocie.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.⁶⁾) w art. 43 w ust. 1 w pkt 22:

- 1) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „przemocy w rodzinie” zastępuje się wyrazami „przemocy domowej”;
- 2) lit. e otrzymuje brzmienie:
„e) specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;”.

Art. 10. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) przemocy domowej;”;
- 2) w art. 47 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
„4. Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży doznające przemocy domowej lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, standard obowiązujących podstawowych usług świadczonych przez domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz tryb kierowania i przyjmowania do takich domów, uwzględniając możliwości odizolowania ubiegających się o pomoc osób od osoby stosującej przemoc domową i przewyciężenia sytuacji kryzysowej.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15 w ust. 1 w pkt 19 wyrazy „grupą roboczą” zastępuje się wyrazami „grupą diagnostyczno-pomocową”;
- 2) w art. 106 w ust. 2a pkt 6 otrzymuje brzmienie:

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 974, 1137, 1301, 1488, 1561 i 2180.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127 i 2140.

„6) specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;”.

Art. 12. 1. Istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie stają się ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

2. Osoby kierujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie stają się kierującymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

3. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie stają się pracownikami ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

4. Powstałe w wyniku wejścia w życie niniejszej ustawy ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej przejmują z chwilą powstania ogół praw i zobowiązań ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

5. Istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie stają się specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

6. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie ustawy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie stają się pracownikami specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

7. Powstałe w wyniku wejścia w życie niniejszej ustawy specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej przejmują z chwilą powstania ogół praw i zobowiązań specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

8. Osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej są obowiązane spełnić warunki dotyczące kwalifikacji określone w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie później niż do końca 2024 r. Osobom tym zalicza się do stażu pracy okres pracy w instytucjach lub placówkach realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art. 13. 1. Tworzy się Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwany dalej „Zespołem”, jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

2. Zespół tworzy się terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Z dniem utworzenia Zespołu znosi się Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Art. 14. Powołanie zespołów interdyscyplinarnych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nastąpi nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Z dniem powołania zespołów interdyscyplinarnych znosi się dotychczasowe zespoły interdyscyplinarne.

Art. 15. Z dniem powołania zespołów interdyscyplinarnych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, znosi się grupy robocze.

Art. 16. Sprawy wszczęte i niezakończone przez dotychczasowe zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze, przed dniem ich zniesienia, są realizowane przez zespoły interdyscyplinarne i grupy diagnostyczno-pomocowe, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 17. Do spraw wszczętych i niezakończonych, realizowanych przez dotychczasowe zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze, do czasu powołania zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 18. Do procedury „Niebieskie Karty” wszczętej i niezakończonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 19. Do spraw o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 20. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 3 ust. 2, art. 5 pkt 1 i 2, art. 7 ust. 3, art. 9d ust. 5, art. 10f i art. 12a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ust. 2, art. 5, art. 7 ust. 3, art. 9d ust. 5, art. 10f i art. 12a ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 5a i art. 5b ustawy zmienianej w art. 1 do standardu prowadzenia programów korekcyjno-

edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i kwalifikacji osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz do standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową i kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową stosuje się przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 560³ § 2 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 560³ § 2 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15ac ust. 2, art. 15ad ust. 5, art. 15ae ust. 8 i art. 15af ust. 4 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15ac ust. 2, art. 15ad ust. 5, art. 15ae ust. 8 i art. 15af ust. 4 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 18c ust. 2, art. 18d ust. 5, art. 18e ust. 8 oraz art. 18f ust. 4 ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 18c ust. 2, art. 18d ust. 5, art. 18e ust. 8 oraz art. 18f ust. 4 ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 47 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 10, w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 47 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 10, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Pod pojęciem przemocy rozumie się wymierzone i celowe zachowania zmierzające do szkodenia innym, ewentualnie przybierające destruktywny lub awersyjny charakter. Przemoc określana jest przeważnie jako intencjonalne użycie przewagi, siły, które narusza porządek moralny.

Do najczęściej spotykanych współcześnie form przemocy, które zawsze wywołują strach i potęgują destrukcyjność, zalicza się przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną, zaniedbanie, nadopiekuńczość oraz przemoc o charakterze instytucjonalnym. Rozróżnienie powyższych form przemocy jest możliwe dzięki zastosowaniu różnych kryteriów. Za najbardziej tradycyjny uznaje się podział, jakiego dokonał Komitet ds. Przemocy Domowej Rady Europy w 1993 r., zgodnie z którym wyróżnia się przemoc fizyczną, psychiczną (emocjonalną), wykorzystywanie seksualne, zaniedbanie oraz przemoc ekonomiczną.

We współczesnym świecie przemoc domowa jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Zakres, wielość form i skutki natury fizycznej, psychologicznej, zdrowotnej czy ekonomicznej sprawiają, że winno się ją uznać za zjawisko społeczne szczególnej kategorii. Przemoc niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla wszystkich osób, których dotyka, zarówno ofiar, sprawców, jak również świadków jej stosowania. Następstwa te obejmują różne sfery życia i rzutują na funkcjonowanie na dalszych jego etapach.

Przeciwdziałanie przemocy domowej na wszystkich jej płaszczyznach i w różnym zakresie jest powinnością wielu podmiotów, począwszy od organów władzy publicznej, przez wyspecjalizowane instytucje i organizacje utworzone w celu jej zwalczania, na indywidualnych obywatelach kończąc. Niezależnie od woli współpracy między instytucjami czy osobami prywatnymi, warunkiem koniecznym skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej jest przyjęcie odpowiednich regulacji prawnych, a także efektywna polityka karna i społeczna, które będą stanowić podstawę działania zarówno tych, na których ciąży prawny obowiązek, jak i tych, którzy realizując społeczny obowiązek, pragną nieść pomoc i wsparcie osobom krzywdzonym.

Stąd potrzeba wypracowania i przyjęcia rozwiązań, które pozwolą na skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej. Celem projektowanej ustawy jest dostosowanie obowiązujących regulacji do zmieniających się uwarunkowań oraz wprowadzenie do porządku prawnego kompleksowych rozwiązań dotyczących zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zniwelowania skali tego zjawiska.

Rozwiązania zawarte w projektowanej ustawie mają na celu ochronę przed przemocą domową oraz poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu centralnym, regionalnym oraz na szczeblu samorządu terytorialnego.

Proponuje się zmianę tytułu ustawy z „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Obowiązująca nazwa ustawy stygmatyzuje rodzinę i wskazuje, że wyłącznie rodzina jest środowiskiem, w którym dochodzi do aktów przemocy. Zachowania przemocowe mogą występować również między byłymi małżonkami, którzy w świetle prawa nie są rodziną, czy osobami żyjącymi w związkach nieformalnych. Zatem konieczne jest ponowne określenie, co należy rozumieć pod pojęciem „przemoc”.

Legalna definicja „przemocy w rodzinie” zastąpiona zostanie „przemocą domową”, którą Konwencja stambulska definiuje jako *wszelkie akty fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej przemocy występujące w rodzinie lub gospodarstwie domowym lub pomiędzy byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy też nie*¹.

W projektowanych zmianach zakłada się rezygnację z obecnie zawartej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) preambuły. Stosownie do § 11 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) w ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu norm prawnych, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm. Preambuła stanowi niejako wyjątek od tej zasady, jednakże powinna być umieszczana wyłącznie w aktach normatywnych o szczególnej wadze, np. w Konstytucji. Obecne brzmienie preambuły nie zawiera żadnych informacji, które mogłyby służyć jako wskazówki interpretacyjne, a określa jedynie cel ustawy, który i tak jest omówiony w uzasadnieniu do ustawy, wobec czego należy ją uznać za zbędną.

W obowiązującej ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definicja przemocy uwzględnia trzy rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną i seksualną. Katalog ten, ze względu na posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „w szczególności”, miał charakter otwarty, przez co skutkami tych zachowań mogły być również skutki w sferze ekonomicznej. Przemoc ekonomiczna jest zjawiskiem psychologicznym, w

---

¹ Por. art. 3 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961, z późn. zm.).

którym chodzi nie tylko o samą ekonomię, ale o psychiczne uzależnienie oraz upokorzenie jednej ze stron. Niemniej jednak, ze względu na fakt współwystępowania przemocy ekonomicznej z innymi jej formami oraz coraz częstsze jej stosowanie, projektodawca rozszerzył zakres pojęciowy przemocy o czwartą jej formę, tj. przemoc ekonomiczną. Ponadto projektuje się wprowadzenie kolejnej formy przemocy jako opis zachowań, które mogą wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, zwłaszcza zachowań podejmowanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość. Jest to nowe zjawisko, które nasila się w wyniku bardziej intensywnego korzystania z internetu i narzędzi informatycznych. Często jest rozszerzeniem przemocy, której osoby doznają poza internetem. Wskazówkę interpretacyjną dotyczącą intensywności naruszeń dóbr osobistych, które uznać można za przemoc psychiczną, stanowi element definicji, wymagający, aby u osoby doznającej przemocy powstały poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub — alternatywnie — aby stopień naruszenia prywatności był istotny (większy niż znikomy). Nie jest celem nowelizacji obejmowanie definicją przemocy wszystkich umyślnych zachowań ingerujących w prywatność drugiej osoby, zwłaszcza tych zgodnych z zasadami współżycia społecznego (np. poinformowanie zajętego domownika, kto próbuje nawiązać z nim połączenie telefoniczne po uprzednim ustaleniu tego na wyświetlaczu aparatu). Wskazać należy, że klauzula generalna „istotna informacja” pojawia się również np. w art. 268 § 1 Kodeksu karnego, aby odpowiedzialności karnej nie podlegał ten, kto np. niszczy albo nie przekazuje nieistotnej ulotki reklamowej adresowanej do domownika, nawet jeżeli nie uzyskał wprost uprawnienia do takiego zachowania. Projektowane regulacje w powyższym zakresie mają na celu zdefiniowanie wszystkich form przemocy, które mogą występować i wobec których należy stosować narzędzia i techniki przewidziane w projekcie ustawy.

W projektowanej regulacji zastąpiona zostaje definicja „członka rodziny” przez wprowadzenie definicji „osoby doznającej przemocy domowej” oraz „osoby stosującej przemoc domową”, doprecyzowując tym samym zakres podmiotowy ustawy. Zastosowanie przepisów projektowanej ustawy będzie możliwe wobec rozszerzonego i precyzyjnie określonego katalogu podmiotów.

W projektowanych zmianach definicja „osoby doznającej przemocy domowej” uwzględni: małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej

wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, a także osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Przez wspólne gospodarowanie należy rozumieć nie tylko wspólne zamieszkiwanie tych osób, ale związane z tym wspólne zaspakajanie potrzeb życiowych. Zatem cechami charakterystycznymi dla prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego może być udział i wzajemna ścisła współpraca w załatwianiu codziennych spraw związanych z prowadzeniem domu, niezarobkowanie i pozostawanie w związku z tym na całkowitym lub częściowym utrzymaniu osoby, z którą się gospodarstwo domowe prowadzi, a wszystko to dodatkowo uzupełnione powinno być cechami stałości, które tego typu sytuację charakteryzują (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 21 grudnia 2010 r. (II SA/Lu 664/2010, LexPolonica).

W projektowanej regulacji za osobę doznającą przemocy domowej, do której adresowane są przepisy ustawy, uznano również osobę niepełnoletnią, wobec której jest stosowana przemoc domowa lub będącą świadkiem przemocy domowej. Przepis ten ma na celu uniknięcie dotychczasowych trudności interpretacyjnych w omawianym zakresie, przez wskazanie wprost, że dziecko będące świadkiem przemocy domowej należy uznać za doznające przemocy domowej i wymaga ono pomocy i wsparcia przewidzianego w przepisach ustawy.

Ponadto wyodrębniona została definicja „osoby stosującej przemoc domową”, przez którą należy rozumieć osobę pełnoletnią, która dopuszcza się zachowań zdefiniowanych w projekcie ustawy jako przemoc domowa. Obecny brak takiej regulacji stwarzał trudności interpretacyjne, zwłaszcza dotyczące stosowania procedury „Niebieskie Karty” w stosunku do osób niepełnoletnich, które dopuszczały się zachowań agresywnych i przemocowych w środowisku domowym.

W projektowanej regulacji wprowadzono również przepis dotyczący oddziaływania regulacji na osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej, również w przypadku ustalenia występowania zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej. W sposób przejrzysty uregulowano zatem kwestię konieczności stosowania narzędzi przewidzianych w przepisach ustawy, co będzie miało znaczenie również w działaniach o charakterze profilaktycznym.

Wyodrębnienie przez projektodawcę „osoby doznającej przemocy domowej” i „osoby stosującej przemoc domową” implikuje ujednoczenie treści aktu prawnego. W obowiązującej ustawie w sposób niejednorodny określano osoby doznające i stosujące przemoc, posługując

się stygmatyzującą nomenklaturą (ofiara, sprawca). W celu wyeliminowania nieściśłości związanych ze stosowanym nazewnictwem w projektowanej ustawie konsekwentnie wskazuje się na „osobę doznającą przemocy domowej”, a także „osobę stosującą przemoc domową”.

W projektowanej regulacji zdefiniowano również świadka przemocy domowej, w celu uniknięcia trudności interpretacyjnych, które obecnie występują. Wprowadzając definicję świadka przemocy domowej wskazano, że jest to zarówno osoba, która słyszała o działaniach przemocowych w danym środowisku domowym, jak i była naocznym uczestnikiem zdarzenia.

Kompleksowa ochrona i pomoc dla osób doznających przemocy domowej, co jest celem działań przedstawicieli wszystkich służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, wymaga szeregu działań i usług, od ochrony w nagłych przypadkach do pomocy długoterminowej, dostępnych dla wszystkich ofiar. Dlatego, mając na względzie trudną sytuację „osoby doznającej przemocy domowej”, obok dotychczasowych bezpłatnych form pomocy, polegających m.in. na udzieleniu osobie doznającej przemocy domowej poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, przepisy nowelizujące ustawę przewidują również pomoc w formie informacji dotyczących form wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Systemowe podejście do przeciwdziałania przemocy domowej nie może pomijać osób stosujących przemoc domową, które niejednokrotnie przenosząc negatywne wzorce z dzieciństwa, w życiu dorosłym sami stali się jej sprawcami. Dlatego też działania pomocowe kierowane są również w stronę tej grupy osób. W projektowanej ustawie, oprócz realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, wprowadzono nową formę oddziaływań, tj. programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Powyższe programy są przewidziane w postanowieniach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 oraz ustawie z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956). Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych jest formą rozszerzenia oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową i stanowi uzupełnienie realizowanych od 2006 r. programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Powyższa regulacja ma na celu wdrożenie takich działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową, realizacja których z dużym prawdopodobieństwem przyczyni się do zaprzestania przemocy i przywrócenia prawidłowych relacji domowych.

Dodanie w nowelizowanym art. 4 ust. 3–6 programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową wymusza konsekwentne uwzględnienie tej formy oddziaływań, obok programów korekcyjno-edukacyjnych, w treści zmienianego aktu

prawnego. Koniecznym jest również wprowadzenie przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Ze względu na odmienność specyfiki pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi tę przemoc, w projektowanej ustawie zostało przewidziane wydanie odrębnych aktów wykonawczych dotyczących:

- standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i wymagań kwalifikacyjnych osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- standardu prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i wymagań kwalifikacyjnych osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową;
- standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także wymagań kwalifikacyjnych osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Tym samym w projektowanych przepisach zawarto materialne regulacje dotyczące specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, których uszczegółowienie nastąpi w powyżej wymienionych aktach wykonawczych do projektowanej ustawy.

Konsekwentnie do wprowadzonych w projekcie ustawy regulacji dotyczących programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, projektodawca w art. 6 ust. 4 ustawy dodaje pkt 3 uwzględniający opracowywanie i realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, jako zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat. Ponadto w art. 6 ust. 6 pkt 3 uwzględnia się, obok ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych, także ramowe programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, jako zadanie własne samorządu województwa.

Dotychczasowe brzmienie art. 6 ust. 6 pkt 4 uzupełnione zostaje o obowiązkowe szkolenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Z punktu widzenia projektodawcy istotne jest, aby członkowie zespołu interdyscyplinarnego,

którzy dotychczas nie uczestniczyli w jego pracach, mieli możliwość zdobycia lub uzupełnienia wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Celem powyższej regulacji jest podniesienie kompetencji służb, co istotnie wpłynie na jakość i skuteczność podejmowanych działań.

Praca z osobami doznającymi przemocy domowej wymaga profesjonalnego przygotowania i kwalifikacji. W projektowanej ustawie doprecyzowano przepisy w zakresie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Umożliwiono uznanie dotychczasowego doświadczenia zawodowego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, co przyczyni się do poszerzenia kręgu osób, które będą spełniały wymagane kwalifikacje. Wskazano, iż osoby te muszą posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej lub co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Uściślenie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej przyczyni się do zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług oraz polepszenia organizacji funkcjonowania tych placówek. Specjalistyczne ośrodki wsparcia od kilkunastu lat udzielają pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej. Zatem ryzyko, że osoby kierujące tymi placówkami nie spełnią kwalifikacji określonych projektowaną ustawą należy uznać za znikome. Ponadto projektuje się, że osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej obowiązane będą spełnić warunki dotyczące kwalifikacji najpóźniej do końca 2024 r.

W związku ze zmianą nazwy programu określonego w art. 10 ust. 1 nowelizowanej ustawy z „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na „Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej” projektowana regulacja uwzględnia także zmianę terminologii w odniesieniu do Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na szczeblu wojewódzkim i centralnym.

Obowiązujące przepisy prawne zakładają, że monitorowanie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywa się przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W projekcie zmian należy uwzględnić monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwanego dalej „Wojewódzkim

Koordynatorem”, a nie przy jego pomocy, co mogło dotychczas budzić trudności interpretacyjne.

Zadanie to jest realizowane bezpośrednio przez Wojewódzkich Koordynatorów, a nie przy ich pomocy. Stąd koniecznym jest zmiana sankcjonująca wykonywanie zadań dotyczących monitorowania Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz przypisanie ich Wojewódzkim Koordynatorom w sposób wyraźny, eliminujący problemy interpretacyjne.

Analogicznie dokonano zmiany w zakresie zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, precyzując, że monitorowanie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej następuje *przez* Krajowego Koordynatora Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a nie *przy pomocy* tego Koordynatora.

W projektowanej ustawie, w związku z zobowiązaniem do uczestnictwa w szkoleniach członków zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych, doprecyzowano również przepis art. 8 pkt 5. Wytyczne do prowadzenia szkoleń, wydawane co dwa lata od 2010 r. przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, mają przede wszystkim na celu, z punktu widzenia koordynacji działań z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, wskazanie marszałkom województw najważniejszych bloków szkoleń, ich zakresu oraz specjalistów, którzy te szkolenia mają prowadzić. Określenie powyższego w formie wytycznych daje możliwość dokonania pewnych modyfikacji zależnie od zgłoszonych potrzeb i specyfiki regionalnej. Projektowana regulacja ma na celu dostosowanie do zmienianych przepisów w powyższym zakresie i stworzenie warunków prawnych do wyznaczania ogólnopolskich jednolitych działań dotyczących podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian mających na celu modyfikację pracy zespołów interdyscyplinarnych i dotychczasowych grup roboczych, które to zmiany przyczynią się do dookreślenia zadań oraz wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych wpływających na usprawnienie ich pracy.

Proponuje się przypisanie zespołowi interdyscyplinarnemu zadań o charakterze strategicznym, przez które będzie kształtowana lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej. Natomiast rozpatrywanie spraw indywidualnych będzie należało do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, które zastępują dotychczas funkcjonujące grupy robocze. Powyższa regulacja ma na celu wyraźne oddzielenie zadań, ujednoczenie sposobu funkcjonowania zespołów i grup na terenie całego kraju i stworzenie warunków prawnych do udzielania pomocy i wsparcia przez osoby powołane do grup diagnostyczno-pomocowych,

które są najbliższym środowiskiem domowym i często znają sytuację osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej.

Istotną zmianą jest wprowadzenie obowiązkowego udziału członków zespołu interdyscyplinarnego, w ciągu 12 miesięcy od ich powołania w skład zespołu, w szkoleniu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, o którym mowa w projektowanym art. 6 ust. 6 pkt 4.

W celu usprawnienia pracy zespołu interdyscyplinarnego wprowadza się możliwość wyznaczenia przez zespół interdyscyplinarny, spośród jego członków, zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Ponadto nakłada się na zespół interdyscyplinarny obowiązek opracowania i przyjęcia regulaminu określającego szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Mając na względzie charakter zespołu interdyscyplinarnego, dokonano zmiany w zakresie częstotliwości spotkań z nie rzadziej niż raz na kwartał do nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W gminach, w których jest duża liczba procedur „Niebieskie Karty”, przy czterech spotkaniach w roku trudno mówić o wypracowywaniu strategii czy inicjowaniu działań przeciwpromocowych. Im więcej spotkań, tym lepsza znajomość trendów i zmian oraz możliwość trafniejszej diagnozy problemu.

Uregulowano kwestię zwoływania pierwszego posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, czego ma dokonać wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

Dodano przepis umożliwiający zespołowi interdyscyplinarnemu pracę za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), co biorąc pod uwagę doświadczenia z okresu pandemii COVID-19, znacznie ułatwi komunikację i pracę zespołu.

Wprowadzono obowiązkowy udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego. Praktyka pokazuje, że niektórzy członkowie zespołu interdyscyplinarnego uczestniczą w posiedzeniach jeden lub dwa razy w roku. Z punktu widzenia roli, jaką posiada zespół interdyscyplinarny, istotne jest, aby wszyscy jego członkowie wykazywali się odpowiednim zaangażowaniem oraz brali odpowiedzialność za powierzone zadania. Wprowadzono sankcję w postaci przekazania informacji do pracodawcy członka zespołu interdyscyplinarnego, jeżeli nie uczestniczy on bez wyraźnej przyczyny w pracach zespołu. Przewidziano również w sytuacjach nagłych, zwłaszcza spowodowanych chorobą czy zdarzeniem losowym, możliwość

zgłaszania nieobecności w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego co najmniej dwa dni przed jego posiedzeniem.

W związku z nieuregulowaną dotychczas kwestią rozpatrywania skarg na zespół interdyscyplinarny lub przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego dodano przepis wskazujący na właściwy w tej sprawie podmiot, tj. wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, który taki zespół powołał. Analogicznie do powyższego przepisu określono możliwość rozpatrywania skarg wniesionych na członków grup diagnostyczno-pomocowych przez zespół interdyscyplinarny. Regulacje powyższe mają na celu zagwarantowanie obywatelom ich praw.

Określono zadania przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, do których należy w szczególności kierowanie pracami zespołu interdyscyplinarnego, zapewnienie, od strony organizacyjnej, funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz reprezentowanie zespołu interdyscyplinarnego na zewnątrz.

Ponadto w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc domową będzie uporczywie uchylać się od podejmowania działań mających na celu zmianę postępowania, w szczególności przez brak współpracy z grupą diagnostyczno-pomocową, zespół interdyscyplinarny, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej (złożony w przypadku osoby stosującej przemoc domową, która z nieusprawiedliwionych przyczyn nie będzie uczestniczyła w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych oraz nie dostarczy grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń o zgłoszeniu się do udziału w ww. programach oraz o ich ukończeniu w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy) będzie mógł wystąpić z zawiadomieniem o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w dodanym art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, z późn.zm.). Regulacja powyższa jest bardzo ważna z merytorycznego punktu widzenia. Założeniem systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest zarówno zapewnienie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, jak i wdrożenie takich działań, aby po czasie kryzysu przywrócone zostały prawidłowe relacje. Dlatego też powinien następować dalszy rozwój programów dla osób stosujących przemoc domową. Często jednak dochodzi do sytuacji, że mimo wysiłków wszystkich służb i kierowania osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych czy też psychologiczno-terapeutycznych, uchylają się one od tego obowiązku, co tym samym powoduje, że system staje się nieskuteczny. Niezbędne jest zatem, określenie narzędzia, które w sposób skuteczny spowoduje, że większa liczba osób stosujących przemoc domową poddana zostanie programom, a tym samym bardziej prawdopodobne stanie się zatrzymanie przemocy domowej. Wprowadzenie możliwości zastosowania sankcji z Kodeksu wykroczeń, tj. kary

ograniczenia wolności albo grzywny spowoduje większą mobilizację osób stosujących przemoc domową do zmiany swoich postaw. Za wdrożeniem takiego narzędzia opowiadają się praktycy, zwłaszcza ci, którzy realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

Wskazano zakres przedmiotowy porozumień obejmujący kwestie związane z uczestnictwem członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego.

W zmienionym art. 9a ust. 9 uregulowano obsługę finansową zespołu interdyscyplinarnego, którą powinien zapewnić ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych.

W projektowanej ustawie zdefiniowano pracę grup diagnostyczno-pomocowych, których głównym zadaniem będzie dokonanie diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacja działań pomocowych.

Zmieni się skład grupy diagnostyczno-pomocowej. Zmniejszeniu ulegnie liczba osób pracujących z osobą doznającą przemocy. Powyższe ma na celu przede wszystkim zapewnienie komfortu osobie doznającej przemocy domowej, która nie będzie musiała opowiadać o traumatycznych zdarzeniach przed szerokim pięcioosobowym czy też siedmioosobowym gremium. Ponadto zbędne stanie się angażowanie dużej liczby osób, jeżeli nie będzie takiej merytorycznej potrzeby, np. nie będzie trzeba angażować pedagoga, w sytuacji gdy przemoc domowa będzie stosowana przez syna osoby starszej, a w domu nie będą mieszkały dzieci. Ponadto członkom grupy diagnostyczno-pomocowej przypisane zostaną tylko i wyłącznie działania dostosowane do indywidualnych potrzeb osób doznających przemocy.

W przypadku otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej zespół interdyscyplinarny powołuje, nie później niż w ciągu 3 dni, grupę diagnostyczno-pomocową, w skład której wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji (oraz w przypadku żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową – również przedstawiciel Żandarmerii Wojskowej). Przepisy projektu ustawy zapewniają elastyczność ustalania składu grupy diagnostyczno-pomocowej i dostosowanie jej do indywidualnych potrzeb osoby doznającej przemocy. Przewidziano możliwość poszerzenia składu grupy diagnostyczno-pomocowej o kolejnych członków, w tym m.in. o asystenta rodziny, kuratora sądowego (zawodowego kuratora sądowego lub wskazanego przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społecznego kuratora sądowego), czy też osoby wykonujące zawód medyczny. Wniosek funkcjonariusza Policji lub pracownika socjalnego o poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej będzie dla

zespołu interdyscyplinarnego wiążący. Dodano przepis umożliwiający powołanie do grupy diagnostyczno-pomocowej przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej, wprowadzając jednakże regulację szczególną dotyczącą możliwości uczestnictwa w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej pracodawcy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową stosującego przemoc domową, w przypadku niemożności uczestnictwa w grupie przedstawiciela Żandarmerii Wojskowej. Zmniejszenie podstawowego składu grupy diagnostyczno-pomocowej do dwóch osób zmniejsza ryzyko wtórnej wiktyimizacji osoby doznającej przemocy domowej, która nie będzie już musiała opowiadać o doznanej traumie (np. przemocy seksualnej) przed szerokim gremium specjalistów nieadekwatnie dobranych do okoliczności sprawy (np. przedstawiciel oświaty w odniesieniu do przemocy w gospodarstwie domowym emerytów, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w odniesieniu do zachowującej abstynencję rodziny Świadków Jehowy lub muzułmańskiej).

Projekt ustawy przewiduje, że osobą do kontaktu i pracy z osobą doznającą przemocy jest pracownik socjalny, a z osobą stosującą przemoc domową kontaktuje się i pracuje funkcjonariusz Policji. W ramach pracy z osobą stosującą przemoc domową grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o skierowanie tej osoby do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

W projektowanych zmianach określono zarówno procedurę związaną ze skierowaniem osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach, jak też obowiązki osoby stosującej przemoc w tym zakresie.

W projektowanych przepisach określono zadania zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Nadrzędnym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego będzie tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań określonych podmiotów. Tym samym podkreślona zostaje strategiczna rola zespołu interdyscyplinarnego oraz wpływ na kreowanie lokalnej polityki przeciwpromocowej.

Praca grup diagnostyczno-pomocowych koncentrować powinna się na ocenie sytuacji oraz realizowaniu procedury „Niebieskie Karty”. W projektowanej regulacji zawarto obowiązek zawiadomienia osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Ponadto wprowadzono przepis obligujący grupę diagnostyczno-pomocową do monitorowania sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych jej wystąpieniem, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Dodano przepis umożliwiający pracę za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, co, biorąc pod uwagę doświadczenia z okresu pandemii COVID-19, znacznie ułatwi komunikację i pracę grup.

Dokonano również unormowania, iż administratorem danych osobowych przetwarzanych na podstawie ustawy jest jednostka wyznaczona do obsługi organizacyjno-technicznej i finansowej zespołu interdyscyplinarnego.

Projektowana ustawa zakłada, że wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzania stosowania przemocy lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez osobę doznającą przemocy domowej lub przez osobę będącą świadkiem tej przemocy. W projektowanej regulacji założono, że procedurę „Niebieskie Karty” będą mogły wszczynać osoby wymienione w art. 9a ust. 11–11d, bowiem są to przedstawiciele instytucji, które funkcjonują w najbliższym środowisku, w którym może dochodzić do przemocy domowej, i mogą najszybciej i najbardziej profesjonalnie zdiagnozować sytuację, co da możliwość podejmowania dalszych działań. Regulacja ta ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej oraz wdrożenie wysokiej jakości usług na dalszym etapie procedury „Niebieskie Karty”.

W dodawanym art. 9e uregulowano kwestię właściwości miejscowej gminy w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji, gdy osoba doznająca przemocy domowej lub osoba stosująca przemoc domową zmienia miejsce zamieszkania. Brak regulacji w tym zakresie obecnie generuje spory kompetencyjne, co negatywnie wpływa na efektywność podejmowanych zarówno interwencyjnie, jak i długofalowo działań. Właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. W przypadku gdy miejscem zamieszkania osoby stosującej przemoc domową jest inna gmina niż osoby doznającej przemocy domowej, w projektowanej regulacji zakłada się możliwość powołania odrębnej grupy diagnostyczno-pomocowej do pracy z osobą stosującą przemoc domową. Taka regulacja ma na celu przywrócenie prawidłowych relacji, jeżeli po czasie rozłąki osoby postanowią dalej prowadzić gospodarstwo domowe. Ponadto projektowane zmiany mają niwelować zdarzające się w przeszłości trudności w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wywołane choćby przez zdarzenia losowe (np. osiedlenie się w gminie dużej liczby osób doznających przemocy w wyniku pożaru specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, gwałtownego wzrostu zachorowań na COVID-19 wśród funkcjonariuszy Policji lub pracowników socjalnych) oraz zagrożenie braku bezstronności podejmowanych działań w przypadkach szczególnych, np. wtedy gdy osobą doznającą

przemocy domowej lub osobą tę przemoc stosującą jest członek zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej lub inna osoba pozostająca w zależności służbowej z członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej. Kompetencję do wyboru gminy w takim przypadku w projektowanej regulacji powierza się wojewodzie.

W celu bezwzględnego zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej w projektowanej regulacji określono sposób postępowania w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc domową posiada broń palną, odsyłając w tym zakresie do przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955 oraz z 2022 r. poz. 275). Uznano, że w takim przypadku jest niezbędne odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni w chwili wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, a zwrot następuje po przeprowadzeniu badań lekarskich i psychologicznych, analogicznych jak uregulowane w art. 15a ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji. Duża liczba pozytywnie rozpatrywanych wniosków o wydanie pozwolenia na broń, związana z rosnącą popularnością sportu strzeleckiego, grup rekonstrukcji historycznej, ale także rekrutacji do Wojsk Obrony Terytorialnej, zwłaszcza po wszczęciu przez Federację Rosyjską wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, nie może stwarzać zagrożenia dla osób doznających przemocy w rodzinie. Jedynie bezwzględne odebranie broni palnej posiadanej na podstawie ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji każdej osobie stosującej przemoc – fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną – stanowi proporcjonalny i skuteczny środek zapewniający, że ta broń nie zostanie użyta przeciwko osobie doznającej przemocy.

W projektowanym art. 9h wymienione zostały przesłanki do zakończenia procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto, po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, przez okres 9 miesięcy, projektowane jest prowadzenie działań monitorujących, które będą polegać na analizie i ocenie sytuacji osób, które uczestniczyły w procedurze. Wprowadzenie takiego narzędzia ma na celu przede wszystkim czuwanie grupy diagnostyczno-pomocowej zarówno nad osobą doznającą przemocy domowej, jak i osobą tę przemoc stosującą i podejmowanie w razie potrzeby dalszych działań, które nie muszą być realizowane w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, a mogą stanowić np. wsparcie psychologiczne, terapeutyczne czy inne wzmacniające wzajemne relacje wolne od przemocy domowej.

W celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej Rada Ministrów obowiązana zostaje do przyjęcia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który szczegółowo określi działania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc domową,

podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy domowej, jak i stosującym przemoc domową.

Projektowana ustawa przewiduje utworzenie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwanego dalej „Zespołem”, jako organu opiniodawczo-doradczego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w miejsce obecnie funkcjonującego Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kadencja Zespołu będzie trwała 4 lata, co wpłynie pozytywnie na ciągłość współpracy i wyznaczanie kierunków działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakres zadań Zespołu uwzględnia możliwości i charakter podejmowanych przez niego prac, tj. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy, inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, opiniowanie projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej opracowanych w oparciu o programy osłonowe, które finansuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Projektowane zmiany przewidują także zwiększenie liczby osób w Zespole w celu wypracowywania optymalnych rozwiązań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w szerszym, bardziej reprezentatywnym składzie, a także możliwości dokonywania jak najszerszych konsultacji. Projektuje się zatem następujące rozszerzenie składu Zespołu:

- dwunastu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, w tym dwóch Wojewódzkich Koordynatorów realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami (jest siedmiu),
- ośmiu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym dwóch przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, zgłoszonych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (jest pięciu),
- dwunastu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.

Ponadto w przepisach przejściowych projektuje się wygaśnięcie kadencji Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powołanie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

W zmienianym art. 10f, przyznającym ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego kompetencję do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu powołania członków Zespołu, organizacji i trybu działania Zespołu, a także sposobu uczestnictwa w jego pracach, dodaje się regulację dotyczącą „naboru uzupełniającego” w przypadku odwołania z funkcji członka Zespołu.

Przepisy regulujące kwestie zapewnienia ochrony, w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową, zostają zaktualizowane i ujednolicone pod względem stosowanego nazewnictwa. W art. 12c projektu ustawy na nowo uregulowany zostaje obowiązek informacyjny spoczywający na pracowniku socjalnym.

W związku z projektowanymi regulacjami wprowadza się zmianę porządkującą w art. 579¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.), a także dokonuje się zmian dotyczących ujednolicenia stosowanego nazewnictwa. W przepisie tym utrzymano dotychczasowe regulacje dotyczące konieczności wysłuchania pracownika socjalnego, który był odpowiedzialny za zapewnienie bezpieczeństwa dziecka w trybie projektowanego art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Z rozmysłem nie rozszerzono przepisu o konieczność wysłuchania rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, bowiem zapewnienie bezpieczeństwa dziecka jest realizowane najczęściej w trakcie „gorącej” przemocy – ma być ono przeprowadzone szybko i skutecznie – w takim samym trybie ma zostać wydane orzeczenie wskazujące na dalsze losy dziecka. W tym przypadku rodzice są w bardzo różnym stanie – często w stanie upojenia alkoholowego, a dostępność do opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka może być utrudniona. Niemożliwe zatem mogłoby się stać wypełnienie przez sąd obowiązku wydania orzeczenia w ciągu 24 godzin i zapewnienia bezpieczeństwa dziecka.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń dodaje się art. 66c zawierający regulację, na podstawie której sprawca przemocy domowej, który uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej polegających na zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz ukończeniu tych programów, a także dostarczeniu grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń o zgłoszeniu się do uczestnictwa w tych programach i o ich ukończeniu, będzie podlegał karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Ponadto w artykułach 3–11 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany porządkujące, polegające na ujednoliceniu terminologii.

W art. 5 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany polegające na ujednoczeniu terminologii oraz zmianę w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.), dodając przepisy regulujące kwestie dotyczące posiadania broni palnej w przypadku wydania wobec funkcjonariusza Policji stosującego przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

W projektowanej ustawie w art. 8 wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214, z późn. zm.), a także w art. 7 zmiany w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, polegające na dodaniu przepisów regulujących kwestie dotyczące posiadania broni palnej w przypadku wydania wobec żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową stosującego przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

W projektowanej ustawie w art. 10 wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) polegające na ujednoczeniu terminologii oraz w związku z projektowanymi przepisami i aktualizacji art. 47 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 3 ust. 2, art. 5 pkt 1 i 2, art. 7 ust. 3, art. 9d ust. 5, art. 10f i art. 12a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ust. 2, art. 5, art. 7 ust. 3, art. 9d ust. 5, art. 10f i art. 12a ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 5a i art. 5b ustawy zmienianej w art. 1 do standardu prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i kwalifikacji osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz do standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową i kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową stosuje się przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ponadto zmiana użytej terminologii pośrednio skutkuje uchynieniem przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych. W celu zapewnienia funkcjonowania systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, przepisy oparte na dotychczasowej podstawie prawnej zostały utrzymane w mocy do czasu wydania nowych rozporządzeń, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Jest to podyktowane przede wszystkim oczekiwaniami społeczeństwa dotyczącymi wdrożenia metod i narzędzi zwiększających bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej, a także postulatami jednostek samorządu terytorialnego dotyczącymi usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ze względu na określoną procedurę powoływania członków zespołu interdyscyplinarnego wymagającą podjęcia stosownych działań zarówno przez radę gminy, jak i wójta, burmistrza lub prezydenta miasta przyjęto, iż pierwsze powołanie zespołu interdyscyplinarnego nastąpi nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej, które obecnie nie regulują kwestii przeciwdziałania przemocy domowej. Negocjowany obecnie wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2022) 105) budzi wątpliwości rządów i parlamentów licznych państw Unii Europejskiej, dotyczące zgodności z zasadą pomocniczości oraz zastosowania poprawnej podstawy traktatowej do wydania dyrektywy, zwłaszcza gdyby miała być przyjmowana większością kwalifikowaną.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), zatem nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu ww. rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów

(M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Żaden z uprawnionych podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projektowana regulacja nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Anna Schmidt – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paweł Kosmowski – główny specjalista - z up. Ministra kierujący Biurem Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania Tel. 538 117 480, e-mail: sekretariat.brt@mriips.gov.pl	Data sporządzenia 18.11.2022 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac legislacyjnych: UD296

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Aktualny stan prawny

Tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy rozpoczęło się w 2005 r. od uchwalenia ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). W 2010 r. wprowadzono zmiany mające na celu stworzenie systemu przeciwdziałania przemocy opartego na interdyscyplinarnej współpracy między przedstawicielami i służbami realizującymi zarówno na szczeblu centralnym, jak również samorządowym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Duży wpływ na projektowane zmiany miało również zaangażowanie organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc domową.

W ustawie została zawarta preambuła, która wskazuje wprost, że „przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Preambuła wskazuje cel ustawy, a przepisy ustawy wyznaczają zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ustawie została zdefiniowana „przemoc w rodzinie”, w tym uwzględniono przemoc psychiczną, fizyczną i seksualną. Definicja przemocy wskazuje, że przez przemoc w rodzinie rozumie się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, netykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ponadto zdefiniowano pojęcie „członka rodziny”, uwzględniając, iż należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Przepisy obowiązującej ustawy nałożyły na wszystkie szczeble administracji rządowej i samorządowej zadania do realizacji i wprowadziły zakres kompetencyjny nadając im uprawnienia do ich wypełniania.

Do głównych zadań administracji centralnej należy między innymi diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Polski, uświadamianie społeczeństwa przez realizację kampanii społecznych, monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wspieranie działań samorządów lokalnych przez realizację programów osłonowych, a także inicjowanie działań przez Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wojewoda natomiast został zobowiązany przede wszystkim do nadzoru i kontroli realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz do powołania Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na samorząd województwa nałożono obowiązki dotyczące między innymi opracowania wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez realizację szkoleń oraz opracowanie ramowych programów ochrony ofiar oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast zadania, które w sposób bezpośredni oddziałują na osoby dotknięte przemocą oraz osoby stosujące przemoc, zostały przypisane do realizacji samorządowi powiatowemu i gminnemu, gdyż to właśnie bliska odległość od miejsca zamieszkania ma gwarantować możliwość uzyskania natychmiastowej pomocy i wsparcia po zgłoszeniu przypadku stosowania przemocy.

Dlatego też samorządy powiatowe zostały zobowiązane do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących utworzenia i prowadzenia specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz realizacji oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Ponadto na powiaty nałożono zadania mające na celu przede wszystkim opracowywanie i realizację powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, promowanie i realizację działań profilaktycznych, zabezpieczenie miejsc w ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz dotarcie do jak największej grupy osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Natomiast samorządy gminne są obowiązane do opracowywania i realizacji gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także udzielania natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie i osobom stosującym tą przemoc przez zadania realizowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze.

Priorytetowym zadaniem wynikającym z przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest praca zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, w skład których wchodzi służby i przedstawiciele realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, dzięki którym osoby doznające przemocy mogą uzyskać natychmiastową pomoc i wsparcie od ekspertów wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego (grupy roboczej).

Przez działania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych prowadzona jest również praca z osobami stosującymi przemoc, dzięki której osoby takie są kierowane na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, mające na celu doprowadzenie do zmiany ich postaw i zachowań oraz doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy.

Ponadto z dniem 30 listopada 2020 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn.zm.), która wprowadziła do porządku prawnego kompleksowe rozwiązania dotyczące szybkiego izolowania osoby dotkniętej przemocą od sprawcy przemocy w sytuacjach, gdy stwarza on zagrożenie dla życia lub zdrowia domowników. Przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez swoją konstrukcję prawną dały podstawę do stworzenia systemu przeciwdziałania przemocy, który nadał rangę działaniom realizowanym na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że w celu zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia przepisy nadal należy zmieniać i udoskonalać.

Diagnoza problemu

Ważnym zadaniem, które spoczywa na administracji rządowej, w tym na Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, jest systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w Polsce.

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020, w grudniu 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach projektu badawczego zatytułowanego „Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, a także realizacji procedury „Niebieska Karta” w oparciu o rozporządzenie z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta””. Zalety pracy interdyscyplinarnej, kompleksowość oraz zwiększenie efektywności i skuteczności działań były potwierdzane opiniami uczestników ww. badań. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnych przypadków rodzin.

Z badań zrealizowanych w 2014 r., na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców” wynikało, że w 2014 r. 24,7% respondentów deklарowało, że w ciągu swojego życia osobiście doświadczyło co najmniej jednej z czterech form przemocy. Większość z nich doświadczyła jednej formy przemocy (64%), znacznie mniej badanych było ofiarą dwóch form przemocy (28,2%). Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni przyznawały się do doświadczenia przemocy. Respondenci najczęściej deklарowali doświadczenie przemocy psychicznej, rzadziej wskazywali na przemoc fizyczną. Informacje na temat doznawania przemocy seksualnej i ekonomicznej pojawiały się sporadycznie. W przypadku przemocy psychicznej i seksualnej kobiety istotnie częściej niż mężczyźni deklарowały jej doświadczenie.

Badanie pokazało też, że uczestnicy sytuacji przemocy w rodzinie mieli problem z szukaniem pomocy na zewnątrz. Niemal co piąta badana osoba twierdziła, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy na ciele ofiary widać wyraźne ślady np. siniaki. Co czwarta osoba badana twierdziła, że wyzwiska i obrażanie partnera to normalna rzecz podczas małżeńskich sporów. Oznacza to, że stosunkowo duża część badanych (w przedziale 20-24%) za przemoc uważała wyłącznie przemoc fizyczną, jedynie w jej ostrej formie. Wyniki badań pokazywały też, że problemem było także usprawiedliwianie przemocy przez przypisywanie jej szlachetnych pobudek lub przerzucanie części winy na osoby doznające przemocy.

Inne badanie pn. „Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób doznających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy” zrealizowane w 2017 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazało mocne i słabe strony funkcjonującej infrastruktury wsparcia. Za mocne strony systemu uznano dużą liczbę i różnorodność placówek wspierających osoby doznające przemocy, w szczególności w większych ośrodkach miejskich, różnorodność form oferowanej pomocy, wzrost zaufania osób doznających przemocy do instytucji wspierających, pozytywne oddziaływanie procedury „Niebieskie Karty” na życie osób doznających przemocy, dostępność informacji na temat oferowanych form pomocy dla osób doznających przemocy, indywidualne podejście do każdej osoby doznającej przemocy, zwiększającą się liczbę programów i projektów pomocowych, możliwość wykorzystania różnorodnych kanałów informacyjnych oraz realizowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych. Należy podkreślić, że osoby korzystające z pomocy w związku z przemocą w rodzinie mają świadomość, że poza dedykowaną im infolinią mogą uzyskać interesujące ich informacje za pośrednictwem innych środków komunikowania się na odległość.

Mimo, iż działanie systemu oceniane było pozytywnie, to badanie wskazywało również obszary wymagające poprawy, np. zbyt długi czas oczekiwania na niektóre formy pomocy, negatywne nastawienie osób doznających przemocy do zmiany swojej sytuacji życiowej oraz niechęć osób doznających przemocy do zgłaszania problemu.

Badania pokazały tendencję wzrostową dotyczącą poziomu zaufania osób doznających przemocy do instytucji oferujących wsparcie. Wzrost zaufania może być następstwem skuteczności procedury „Niebieskie Karty” oraz wysokim stopniem profesjonalizmu i różnorodnością pomocy, czym cechują się instytucje udzielające wsparcia osobom doznającym przemocy. Badania pokazały również, że dużą rolę w przeciwdziałaniu przemocy odgrywają działania profilaktyczne (edukacyjne, informacyjno-promocyjne) oraz interwencyjne. Zasadą działań profilaktycznych jest przede wszystkim zwracanie uwagi potencjalnych świadków przemocy, jej sprawców oraz osób jej doświadczających na problem przemocy oraz wskazywanie możliwości uzyskania pomocy. W przypadku działań interwencyjnych możliwe jest dotarcie do osób doznających przemocy oraz przeciwdziałanie występowaniu przemocy na dość wczesnym etapie jej występowania.

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniają współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy w rodzinie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy w rodzinie, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Opinię o jej wysokiej skuteczności oraz o tym, że zwykle problem przemocy w rodzinie zostaje dzięki niej rozwiązany potwierdziło 40% respondentów. Natomiast największy odsetek – 43% ankietowanych uznało, że procedura „Niebieskie Karty” jest częściowo skuteczna, tzn. problem zwykle zostaje rozwiązany w części. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem.

Sygnalizującym ważną kwestią problemową pozostaje na pewno najczęściej wskazywany przez badanych okres, przez jaki zmagali się oni z problemem przemocy domowej, zanim wszczęto w ich przypadku procedurę „Niebieskie Karty”. Aż 58% z nich przyznaje, że okres ten trwał więcej niż 2 lata. Może to wynikać z długiego czasu, który upłynie, zanim osoba doznająca przemocy zdobędzie się zgłosić po pomoc. Prowadzi to do konkluzji, że nadal potrzebne są działania uświadamiające społeczeństwo w zakresie zagadnień związanych z przemocą w rodzinie, aby osoby jej doświadczające zdawały sobie większą sprawę ze swojej sytuacji i możliwości jej poprawy, ale także po to, aby ich otoczenie reagowało w większym stopniu na sygnały występowania przemocy w rodzinach.

Dodatkowo, w kontekście działania procedury „Niebieskie Karty”, warto wskazać, iż osoby nią objęte oceniają, że w największym stopniu zaangażowani w podejmowanie działań w jej ramach pozostają przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz Policji (odpowiednio 81% oraz 78% respondentów, wobec których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, wskazało te dwie instytucje jako najbardziej zaangażowane). Pokrywa się to z opiniami samych pracowników badanych podmiotów, którzy również uznają te dwie instytucje za najbardziej zaangażowane w prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.

Z innego badania realizowanego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika wysoka skuteczność oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie. Badanie pn. „Skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” pokazało, że programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oceniane są jako skuteczne przez osoby prowadzące programy. Członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych również w większości oceniali programy jako skuteczne. Dlatego rekomenduje się

dalszy rozwój i upowszechnianie realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie jako jednej z podstawowych form wsparcia rodziny doświadczającej przemocy. Zasadnym jest również podjęcie działań zmierzających do zapewnienia ciągłości realizacji programów, aby maksymalnie skrócić okres oczekiwania na udział w programie.

Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy. Na poziomie deklaracyjnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy domowej w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

Wyniki wyżej przywołanych badań realizowanych w 2019 r. pokazały, że obecnie funkcjonujący system pomocy udzielanej osobom krzywdzonym jest skuteczny. Respondenci badania pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie” pozytywnie ocenili działanie systemu wsparcia osób doznających przemocy w Polsce. Osoby doznające przemocy, które skorzystały z różnorodnych form wsparcia, w 83% otrzymane wsparcie oceniły jako skuteczne. Najlepiej ocenianymi instytucjami w kontekście działań pomocowych były ośrodki pomocy społecznej oraz Policja. Jako najbardziej skuteczne formy wsparcia oprócz realizacji procedury „Niebieskie Karty” wskazywano poradnictwo psychologiczne oraz prawne, jak również pomoc oferowaną w ramach pracy socjalnej.

Po kilkunastu latach funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy należy wprowadzić zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, mające na celu przede wszystkim podniesienie efektywności systemu przeciwdziałania przemocy.

Na konieczność wprowadzenia zmian do przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zwróciła również uwagę Najwyższa Izba Kontroli w raportach z 2013 r. i 2016 r., wskazując na potrzebę zmian w zakresie między innymi funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli w raporcie „Pomoc osobom dotkniętym przemocą domową” z 2016 r. wskazała, iż w jej ocenie działania interdyscyplinarne służące udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy przyczyniają się do poprawy sytuacji większości osób dotkniętych przemocą, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty”, ale są jeszcze zbyt mało skuteczne w doprowadzaniu do trwałego ustania przemocy. Wynika to przede wszystkim z ograniczonych możliwości odizolowania sprawców przemocy od osób krzywdzonych, niewystarczającej pomocy specjalistycznej oraz braku skutecznych metod nakłaniania sprawców do udziału w procedurze. Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych stanowi dobrą podstawę do dalszego rozwoju lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej, choć obecnie efekty ich działalności są osiągnięte przede wszystkim dzięki indywidualnemu zaangażowaniu osób biorących udział w ich pracach.

Ponadto wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest również konieczne ze względu na zobowiązania, wynikające z Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ratyfikowanej przez Prezydenta RP w dniu 13 kwietnia 2015 r. (Konwencja zgodnie z art. 75 ust. 4 Konwencji weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2015 r.) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/22WSiSW.

Projektowane zmiany skupiać się będą na dostosowaniu prawa polskiego do przepisów prawa europejskiego, a także poprawie funkcjonowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mających na celu dotarcie do jak największej grupy osób zagrożonych bądź doświadczających przemocy w rodzinie.

Pomimo sukcesywnego zmniejszania się skali zjawiska przemocy domowej w Polsce, istnieje konieczność wprowadzenia zmian do przepisów z zakresu przeciwdziałania przemocy mających na celu świadczenie bardziej skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz usprawnienie oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową. Wprowadzenie zmian spowoduje poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a tym samym poprawę świadczenia jakości usług.

System przeciwdziałania przemocy domowej wymaga wprowadzenia zmian obejmujących:

1. Poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu centralnym oraz na szczeblu jednostek samorządu terytorialnego:
  - wydanie rozporządzenia w zakresie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej i kwalifikacji osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
  - określenie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
  - przeformułowanie obowiązków nałożonych na Krajowego oraz Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (dotychczas Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie),

- zmiany zasad pracy i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i dotychczasowych grup roboczych, które zastąpione zostają grupami diagnostyczno-pomocowymi,
  - zmiany zasad pracy i funkcjonowania Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który zastąpi dotychczasowy Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób zagrożonych i doznających przemocy domowej:
- uwzględnienie w definicji przemocy domowej przemocy ekonomicznej oraz cyberprzemocy,
  - opracowanie definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową,
  - wyodrębnienie małoletniego doznającego przemocy domowej, również jako świadka tej przemocy,
  - wskazanie na możliwość korzystania z pomocy dedykowanej osobom doznającym przemocy domowej przez osoby będące byłymi małżonkami, partnerami tych osób, niezamieszkującymi już wspólnie i nieprowadzącymi wspólnego gospodarstwa domowego,
  - zmiany dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
3. Rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc:
- wprowadzenie przepisów dotyczących nowej formy wsparcia, tj. programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
  - wprowadzenie przepisów umożliwiających złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, w przypadku uporczywego uchylania się osoby stosującej przemoc domową od udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych,
  - wydanie rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, a także kwalifikacji osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
  - wydanie rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu poprawy realizowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej konieczne jest również zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób zagrożonych i doznających przemocy przez skuteczniejsze ściganie i karanie osób stosujących przemoc, a także rozwój działań do nich skierowanych.

Regulacje zawarte w projekcie ustawy dotyczyć będą następujących adresatów:

- osób doznających przemocy, w tym kobiet, mężczyzn, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych,
- osób stosujących przemoc,
- świadków przemocy,
- samorządów gminnych,
- samorządów powiatowych,
- samorządów województwa,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc,
- podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc,
- wojewodów,
- organów administracji rządowej,
- Policji,
- sądów,
- Żandarmerii Wojskowej,
- kuratorów sądowych,
- jednostek ochrony zdrowia,
- jednostek oświaty.

Poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu centralnym oraz na szczeblu jednostek samorządu terytorialnego.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie funkcjonują na terenie Polski od 2006 r. Aktualnie jest ich 37. Ośrodki te udzielają bezpłatnej, całodobowej kompleksowej pomocy (w tym psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej) osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie wypełniają standardy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. poz. 259). W rozporządzeniu zostały zawarte zarówno standardy nałożone

na specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jak również kwalifikacje osób zatrudnionych w tych ośrodkach. Ponadto w tym samym rozporządzeniu odniesiono się do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz do kwalifikacji osób mogących takie oddziaływania prowadzić.

Ze względu na charakter pracy z osobami doznającymi przemocy domowej projektuje się wydanie aktu wykonawczego dotyczącego standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i kwalifikacji osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Praca z osobami doznającymi przemocy domowej wymaga profesjonalnego przygotowania i kwalifikacji. W projektowanej ustawie doprecyzowano przepisy w zakresie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Umożliwiono uznanie dotychczasowego doświadczenia zawodowego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, co przyczyni się do poszerzenia kręgu osób, które będą spełniały wymagane kwalifikacje. Wskazano, iż osoby te muszą posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej lub co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Uściślenie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej przyczyni się do zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług oraz polepszenia organizacji funkcjonowania tych placówek. Specjalistyczne ośrodki wsparcia od kilkunastu lat udzielają pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej. Zatem ryzyko, że osoby kierujące tymi placówkami nie spełnią kwalifikacji określonych projektowaną ustawą należy uznać za znikome. Ponadto projektuje się, że osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej obowiązane będą spełnić warunki dotyczące kwalifikacji najpóźniej do końca 2024 r.

W związku z koniecznością aktualizacji nazw programów, w taki sposób, aby każdy program posiadał w swojej nazwie wyrażenie „rządowy”, konieczna jest zmiana nazwy programu określonego w art. 10 ust. 1 nowelizowanej ustawy z „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na „Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej”. W konsekwencji projektowana regulacja uwzględnia także zmianę terminologii w odniesieniu do Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na szczeblu wojewódzkim i centralnym.

Obowiązujące przepisy prawne zakładają, że monitorowanie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywa się przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W projekcie zmian należy uwzględnić monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwanego dalej „Wojewódzkim Koordynatorem”, a nie przy jego pomocy. Zadanie to jest realizowane bezpośrednio przez Wojewódzkich Koordynatorów, a nie przy ich pomocy. Stąd koniecznym jest zmiana sankcjonująca wykonywanie zadań dotyczących monitorowania Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz przypisanie ich Wojewódzkim Koordynatorom w sposób wyraźny, eliminujący problemy interpretacyjne. Analogicznie dokonano zmiany w zakresie zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, precyzując, że monitorowanie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej następuje przez Krajowego Koordynatora Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a nie przy pomocy tego Koordynatora.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy nałożyły na gminę obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Status oraz uprawnienia zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych zostały szczegółowo określone w art. 9a-9c ww. ustawy. Przepisy ustawy wskazują wprost, że gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian mających na celu modyfikację pracy zespołów interdyscyplinarnych i dotychczasowych grup roboczych, które to zmiany przyczynią się do dookreślenia zadań oraz wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych wpływających na usprawnienie ich pracy.

Projektuje się przypisanie zespołowi interdyscyplinarnemu jedynie zadań o charakterze strategicznym, przez które kształtowana będzie lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej. Natomiast rozpatrywanie spraw indywidualnych będzie należało do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, które zastępują dotychczas funkcjonujące grupy robocze.

Istotną zmianą jest wprowadzenie obowiązkowego udziału członków zespołu interdyscyplinarnego, w ciągu 12 miesięcy od ich powołania w skład zespołu, w szkoleniu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, o którym mowa w projektowanym art. 6 ust. 6 pkt 4. Z punktu widzenia projektodawcy istotne jest, aby członkowie zespołu interdyscyplinarnego, którzy dotychczas nie uczestniczyli w jego pracach, mieli możliwość zdobycia lub uzupełnienia wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, co istotnie wpłynie na jakość i skuteczność podejmowanych działań.

W celu usprawnienia pracy zespołu interdyscyplinarnego wprowadza się możliwość wyznaczenia zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, spośród jego członków. Ponadto nakłada się na zespół interdyscyplinarny

obowiązek opracowania i przyjęcia regulaminu określającego szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Mając na względzie charakter zespołu interdyscyplinarnego, dokonano zmiany w zakresie częstotliwości spotkań z nie rzadziej niż raz na kwartał do nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W gminach, w których jest duża liczba procedur „Niebieskie Karty”, przy 4 spotkaniach w roku trudno mówić o wypracowywaniu strategii czy inicjowaniu działań przeciwpromocowych. Im więcej spotkań, tym lepsza znajomość trendów i zmian oraz możliwość trafniejszej diagnozy problemu.

Uregulowano kwestię zwoływania pierwszego posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, czego ma dokonać wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

Dodano przepis umożliwiający zespołowi interdyscyplinarnemu pracę za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

Wprowadzono obligatoryjny udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego. Praktyka pokazuje, że niektórzy członkowie zespołu interdyscyplinarnego uczestniczą w posiedzeniach 1 lub 2 razy w roku. Z punktu widzenia roli, jaką posiada zespół interdyscyplinarny, istotne jest, aby wszyscy jego członkowie wykazywali się odpowiednim zaangażowaniem oraz brali odpowiedzialność za powierzone zadania. Wprowadzono sankcję w postaci przekazania informacji do pracodawcy członka zespołu interdyscyplinarnego, jeżeli nie uczestniczy on bez wyraźnej przyczyny w pracach zespołu.

W związku z nieuregulowaną kwestią rozpatrywania skarg na zespół interdyscyplinarny lub przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego dodano przepis wskazujący na właściwy w tej sprawie podmiot, tj. wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, który taki zespół powołał.

Określono zadania przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, do których należy w szczególności kierowanie pracami zespołu interdyscyplinarnego, zapewnienie, od strony organizacyjnej, funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz reprezentowanie zespołu interdyscyplinarnego na zewnątrz.

Ponadto w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc domową będzie uporczywie uchylać się od podejmowania działań mających na celu zmianę postępowania, w szczególności przez brak współpracy z grupą diagnostyczno-pomocową, zespół interdyscyplinarny, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, złożony w przypadku osoby stosującej przemoc domową, która z nieusprawiedliwionych przyczyn nie będzie uczestniczyła w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych oraz nie dostarczy grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń o zgłoszeniu się do udziału w ww. programach oraz o ich ukończeniu w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy, będzie mógł wystąpić z zawiadomieniem o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w dodanym art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, z późn.zm.).

Wskazano zakres przedmiotowy porozumień obejmujący kwestie związane z uczestnictwem członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego.

Uregulowano obsługę finansową zespołu interdyscyplinarnego, którą powinien zapewnić ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych.

W projektowanej ustawie zdefiniowano pracę grup diagnostyczno-pomocowych, których głównym zadaniem będzie dokonanie diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacja działań pomocowych.

Zmieni się skład grupy diagnostyczno-pomocowej. Zmniejszeniu ulegnie liczba osób pracujących z osobą doznającą przemocy. Powyższe przyczyni się do zapewnienia komfortu osobie doznającej przemocy. Ponadto członkom grupy diagnostyczno-pomocowej przypisane zostaną tylko i wyłącznie działania dostosowane do indywidualnych potrzeb osób doznających przemocy. W przypadku otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego powołuje, nie później niż w ciągu 3 dni, grupę diagnostyczno-pomocową, w skład której wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji. Projekt ustawy przewiduje, że osobą do kontaktu i pracy z osobą doznającą przemocy jest pracownik socjalny, a z osobą stosującą przemoc domową kontaktuje się i pracuje funkcjonariusz Policji. Przepisy projektu ustawy zapewniają elastyczność ustalania składu grupy diagnostyczno-pomocowej i dostosowanie jej do indywidualnych potrzeb osoby doznającej przemocy. Przewidziano możliwość poszerzenia składu grupy diagnostyczno-pomocowej o kolejnych członków, w tym m.in. o asystenta rodziny, kuratora sądowego, czy też osoby wykonujące zawód medyczny. Dodano przepis umożliwiający powołanie do grupy diagnostyczno-pomocowej przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej.

W projektowanych przepisach określono zadania zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Nadrzędnym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego będzie tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań określonych podmiotów. Tym samym podkreślona zostaje strategiczna rola zespołu interdyscyplinarnego oraz wpływ na kreowanie lokalnej polityki przeciwpromocowej.

Praca grup diagnostyczno-pomocowych koncentrować powinna się na ocenie sytuacji oraz realizowaniu procedury „Niebieskie Karty”. W projektowanej regulacji zawarto obowiązek zawiadomienia osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” w przypadku jej wszczęcia, pod nieobecność osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej. Ponadto wprowadzono przepis obligujący grupę diagnostyczno-pomocową do monitorowania

sytuacji osób lub rodzin dotkniętych przemocą domową, a także zagrożonych jej wystąpieniem, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Dodano przepis umożliwiający pracę za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej oraz uregulowano kwestię rozpatrywania skarg na członka grupy diagnostyczno-pomocowej.

Dokonano również unormowania, iż administratorem danych osobowych przetwarzanych na podstawie ustawy jest jednostka wyznaczona do obsługi organizacyjno-technicznej i finansowej zespołu interdyscyplinarnego.

Projektowana ustawa zakłada, że wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych przez osoby, o których mowa w projektowanym art. 9a ust. 11-11d, podejrzenia stosowania przemocy lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez osobę doznającą przemocy domowej lub przez osobę będącą świadkiem tej przemocy.

W projektowanych zmianach do ustawy w zakresie procedury „Niebieskie Karty” należy uwzględnić możliwość włączenia w procedurę „Niebieskie Karty” przedstawicieli specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, które to nie są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, a wypełniają zadania zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niejednokrotnie jako pierwsze mają kontakt z osobą doznającą przemocy w rodzinie. Ważnym jest również, aby do realizacji procedury „Niebieskie Karty” włączyć przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej, mających niejednokrotnie styczność z przypadkami przemocy w rodzinie.

W dodawanym art. 9e uregulowano kwestię właściwości miejscowej gminy w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji, gdy osoba doznająca przemocy domowej lub osoba stosująca przemoc domową zmienia miejsce zamieszkania. Brak regulacji w tym zakresie generuje spory kompetencyjne, co negatywnie wpływa na efektywność podejmowanych zarówno interwencyjnie, jak i długofalowo działań. Ponadto projektowane zmiany mają niwelować zagrożenie braku bezstronności podejmowanych działań przez utworzenie grupy diagnostyczno-pomocowej w gminie sąsiedniej, np. w przypadku prowadzenia działań w ramach wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach osób pełniących funkcje publiczne w danej gminie, osób doznających przemocy lub osób stosujących przemoc w rodzinie, związanych zawodowo z członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej lub innych okolicznościach uniemożliwiających prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w danej gminie. Kompetencję do wyboru gminy przypisano wojewodzie.

Określono sposób postępowania w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc domową posiada broń palną.

W projektowanym art. 9h wymienione zostały przesłanki do zakończenia procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto planowane jest monitorowanie sytuacji osób, wobec których podjęte zostały działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, zaś procedura została zakończona.

Projektowana ustawa przewiduje utworzenie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwanego dalej „Zespołem”. Zespół poprzedzony był Zespołem Monitorującym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kadencja Zespołu będzie trwała 4 lata, co wpłynie pozytywnie na ciągłość współpracy i wyznaczanie kierunków działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakres zadań Zespołu uwzględni możliwości i charakter podejmowanych przez niego prac. Projektowane zmiany przewidują także zwiększenie liczby osób w Zespole w celu wypracowywania optymalnych rozwiązań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w szerszym, bardziej reprezentatywnym składzie, a także możliwości dokonywania jak najszerszych konsultacji. Projektuje się zatem następujące rozszerzenie składu Zespołu:

- dwunastu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, w tym dwóch Wojewódzkich Koordynatorów realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami (jest siedmiu),
- ośmiu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym dwóch przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, zgłoszonych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (jest pięciu),
- dwunastu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.

Ponadto w przepisach przejściowych projektuje się wygaśnięcie kadencji Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powołanie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

W zmienianym art. 10f, przyznającym ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego kompetencję do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu powołania członków Zespołu, organizacji i trybu działania Zespołu, a także sposobu uczestnictwa w jego pracach, dodaje się regulację dotyczącą „naboru uzupełniającego” w przypadku odwołania z funkcji członka Zespołu.

Zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

Istotą procedowanej regulacji jest zmiana tytułu ustawy z „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Obowiązująca nazwa ustawy stygmatyzuje rodzinę i wskazuje, że wyłącznie rodzina jest środowiskiem, w którym dochodzi do aktów przemocy. Zachowania przemocowe mogą występować również między byłymi małżonkami, którzy w świetle prawa nie są rodziną, czy osobami żyjącymi w związkach nieformalnych. Zatem konieczne jest ponowne określenie, co należy rozumieć pod pojęciem „przemoc”.

Legalna definicja „przemocy w rodzinie” zastąpiona zostanie „przemocą domową”.

W obecnie obowiązującej ustawie definicja przemocy uwzględniała trzy rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną i seksualną. Katalog ten, ze względu na posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „w szczególności”, miał charakter otwarty, przez co skutkami tych zachowań mogły być również skutki w sferze ekonomicznej. Przemoc ekonomiczna jest zjawiskiem psychologicznym, w którym chodzi nie tylko o samą ekonomię, ale o psychiczne uzależnienie oraz upokorzenie jednej ze stron. Niemniej jednak, ze względu na fakt współwystępowania przemocy ekonomicznej z innymi jej formami oraz coraz częstsze jej stosowanie, projektodawca rozszerzył zakres pojęciowy przemocy o czwartą jej formę, tj. przemoc ekonomiczną. Ponadto do wprowadzenia zmian w powyższym zakresie obliuguje Państwo Polskie również Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ratyfikowana przez Prezydenta RP w dniu 13 kwietnia 2015 r., która weszła w życie w dniu 1 sierpnia 2015 r. oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/22WSiSW.

Ponadto projektuje się wprowadzenie kolejnej formy przemocy jako opis zachowań, które mogą wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, zwłaszcza zachowań podejmowanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość.

Zastąpiona zostaje definicja „członka rodziny” przez wprowadzenie definicji „osoby doznającej przemocy domowej” oraz „osoby stosującej przemoc domową”, doprecyzowując tym samym zakres podmiotowy ustawy. Zastosowanie przepisów projektowanej ustawy będzie możliwe wobec rozszerzonego i precyzyjnie określonego katalogu podmiotów.

W projektowanych zmianach definicja osoby doznającej przemocy domowej uwzględnia małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, a także osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Wprowadzenie i rozszerzenie definicji osoby doznającej przemocy domowej spowoduje zgodność z przepisami Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, która daje możliwość korzystania z pomocy osobom doznającym przemocy od osób będących byłymi małżonkami, partnerami tych osób, niezamieszkujących już wspólnie i nieprowadzących wspólnego gospodarstwa domowego.

Ponadto wyodrębniona została definicja „osoby stosującej przemoc domową”, przez którą należy rozumieć osobę pełnoletnią, która dopuszcza się zachowań zdefiniowanych w projekcie ustawy jako przemoc domowa.

Wyodrębnienie przez projektodawcę „osoby doznającej przemocy domowej” i „osoby stosującej przemoc domową” implikuje ujednoczenie treści aktu prawnego. W zmienianej ustawie w sposób niejednorodny określano osoby doznające i stosujące przemoc, posługując się stygmatyzującą nomenklaturą (ofiara, sprawca). W celu wyeliminowania nieściśłości związanych ze stosowanym nazewnictwem w projektowanej ustawie konsekwentnie wskazuje się na „osobę doznającą przemocy domowej”, a także „osobę stosującą przemoc domową”.

Rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc.

Systemowe podejście do przeciwdziałania przemocy domowej nie może pomijać osób stosujących przemoc domową, które niejednokrotnie przenosząc negatywny wzorzec rodzinny, będąc ofiarami przemocy w dzieciństwie, w życiu dorosłym sami stali się jej sprawcami. Dlatego też działania pomocowe kierowane są również w stronę tej grupy osób. W projektowanej ustawie, oprócz realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, wprowadzono nową formę oddziaływań, tj. programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Powyższe programy są przewidziane w postanowieniach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 oraz ustawie z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956). Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych jest formą rozszerzenia oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową i stanowi uzupełnienie realizowanych od 2006 r. programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Dodanie w art. 4 programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową wymusza konsekwentne uwzględnienie tej formy oddziaływań, obok programów korekcyjno-edukacyjnych, w treści zmienianego aktu prawnego. Koniecznym jest również wprowadzenie przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Ze względu na specyfikę pracy z osobami stosującymi przemoc w projektowanej ustawie przewidziane zostało wydanie odrębnych aktów wykonawczych dotyczących:

- standardu prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i kwalifikacji osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
- standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Projektodawca w art. 6 ust. 4 ustawy dodaje pkt 3 uwzględniający opracowywanie i realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową jako zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat. Ponadto w art. 6 ust. 6 pkt 3 uwzględnia się, obok ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych, także ramowe programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową jako zadanie własne samorządu województwa.

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mają na celu podniesienie efektywności systemu ochrony rodziny przed przemocą domową. W związku z powyższym projektowane zmiany polegać będą na poprawie funkcjonowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy, mających na celu dotarcie do jak największej grupy osób zagrożonych bądź doznających przemocy.

Najważniejsze grupy interesariuszy.

Kompleksowa ochrona i pomoc dla ofiar przemocy wymaga szeregu działań i usług, od ochrony w nagłych przypadkach do pomocy długoterminowej, dostępnych dla wszystkich ofiar. Na przestrzeni ostatnich lat dokonano w Polsce znaczny postęp w odniesieniu do ochrony i wsparcia ofiar przemocy. Warto chociażby wspomnieć o działaniach na rzecz zapewnienia osobom doznającym przemocy pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, udzielania bezpłatnej pomocy w postaci zapewnienia bezpiecznego schronienia czy wprowadzeniu zakazu kontaktowania się osoby stosującej przemoc z osobą doznającą przemocy oraz nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego. Poznanie perspektywy osób uwikłanych w przemoc oraz sprawdzenie, czy prowadzone przez przedstawicieli poszczególnych służb działania na rzecz rozwiązania problemu przemocy faktycznie odpowiadają ich potrzebom jest niezwykle ważne, bowiem skuteczność pomocy udzielanej osobom doświadczającym przemocy wpływa na postrzeganie i efektywność całego systemu.

Należy mieć na względzie, że skuteczne przeciwdziałanie przemocy i pomoc osobom dotkniętym tym problemem możliwa jest przede wszystkim dzięki zaangażowaniu wielu przedstawicieli służb zajmujących się tą problematyką, dlatego też niezwykle ważna jest współpraca i wymiana doświadczeń.

Systemowe podejście do przeciwdziałania przemocy domowej nie może pomijać osób stosujących przemoc domową, którzy niejednokrotnie przenosząc negatywny wzorzec rodzinny, będąc ofiarami przemocy w dzieciństwie, w życiu dorosłym sami stali się jej sprawcami. Dlatego też należy również skierować działania pomocowe w stronę tej grupy osób i umożliwić im korzystanie z pomocy w ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, mających na celu naukę zmiany postaw i zachowań, a także nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

W kontekście oddziaływań podejmowanych względem osób stosujących przemoc domową nie sposób nie wspomnieć o dedykowanych im programach psychologiczno-terapeutycznych. Poza oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi obejmują również praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli. Zastanawiając się nad skutecznością tego rodzaju form korygowania postaw, warto sięgnąć do danych statystycznych.

Ze Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za rok 2020 wynika, że liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę wyniosła 91 373, w tym przez przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – 10 065,
- Policji – 72 601,
- oświaty – 5 307¹,
- ochrony zdrowia – 1 031,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 2 369.

Lata	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	12 743	11 789	13 667	11 177	12 083	10 065
Policja	75 495	73 531	75 662	73 153	74 313	72 601
Oświata	6 166	5 547	4 184	4 431	4 849	5 307
Ochrona zdrowia	557	607	713	623	658	1 031
Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4 788	5 736	4 081	3 927	2 813	2 369
Razem	99 749	97 210	98 307	93 311	94 716	91 373

¹ Łączna liczba formularzy „Niebieskich Kart-A” sporządzonych przez pracowników i przedstawicieli oświaty, w tym dane pochodzące z MEN (5 278) i MKiDN (29).

Instytucją, która w 2020 r. najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty” była Policja, na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur znaleźli się przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez pracowników ochrony zdrowia.

W 2020 r. funkcjonariusze Policji wypełnili 72 601 formularzy „Niebieska Karta-A”, co w stosunku do 2019 r. stanowiło spadek o 2,30%. Ponadto odnotowano 59 701 wypełnionych przez Policję formularzy wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, co stanowiło 82,23% ogólnej liczby wypełnionych przez Policję w tym czasie formularzy „Niebieska Karta-A”. Policjanci zdecydowanie większą liczbę formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnili na terenach miejskich (42 079 formularzy), niż wiejskich (30 522 formularze). Różnica wyniosła 11 557 formularzy. Stanowiło to odpowiednio 57,96% (miasto), 42,04% (wieś) ogólnej liczby formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnionych przez Policję w 2020 r.

W 2020 r. Policja odnotowała 57 760 przypadków przemocy fizycznej, 81 344 psychicznej, 1 163 seksualnej, 1 813 ekonomicznej oraz 21 985 przypadków innego rodzaju przemocy. W 2020 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie, wyniosła 85 575 osób, z czego 62 866 osób stanowiły kobiety (73,46% ogółu ofiar przemocy w rodzinie). W dalszej kolejności pozostawały osoby małoletnie – 11 787 osób (13,78% ogółu) oraz mężczyźni – 10 922 osoby (12,76% ogółu). Wśród kobiet, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie, większość stanowiły osoby w wieku do 65 roku życia (55 828 kobiet, wobec 7 038 kobiet powyżej 66 roku życia). Wśród mężczyzn 9 099 osób stanowili mężczyźni w wieku do 65 roku życia, zaś 1 823 osoby powyżej lat 66. Wśród osób małoletnich, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie, odnotowano 11 787 osób, z czego 5 886 to dziewczęta, a 5 901 to chłopcy.

W 2020 r. ogólna liczba osób dotkniętych przemocą wyniosła 207 045 osób (w tym 113 178 kobiet, 34 907 mężczyzn oraz 58 960 dzieci). Pomocą w formie poradnictwa objęto ogółem 140 879 osoby. Z poradnictwa medycznego skorzystało ogółem 4 539. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało ogółem 60 772 osoby, natomiast z poradnictwa prawnego skorzystało ogółem 28 168 osób. Poradnictwem socjalnym zostało objęte ogółem 86 418 osób. Z poradnictwa zawodowego i rodzinnego skorzystało ogółem 26 550 osób.

W całej Polsce w ramach instytucji pomagających osobom doznającym przemocy funkcjonowało w 2020 r. 870 jednostek. Wśród instytucji zdecydowaną większość stanowią punkty konsultacyjne – 516, a następnie ośrodki interwencji kryzysowej – 222, w tym 56 punktów interwencji kryzysowej, specjalistyczne ośrodki wsparcia – 37, ośrodki wsparcia – 17, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – 21 oraz 57 (7%) inne placówki świadczące specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w 2020 r. udzielono różnorodnych form pomocy 4 611 osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym 3 220 kobietom, 362 mężczyznom oraz 1 029 dzieciom. Ponadto udzielono pomocy 143 osobom starszym – ofiarom przemocy w rodzinie, w tym 117 kobietom i 26 mężczyznom, a także 208 osobom niepełnosprawnym – ofiarom przemocy w rodzinie, w tym 147 kobietom, 19 mężczyznom oraz 42 dzieciom. Z pomocy całodobowej skorzystało 1 270 osób, w tym 563 kobiety (w tym 56 niepełnosprawnych i 20 starszych), 22 mężczyzn (w tym 7 niepełnosprawnych i 3 starszych) oraz 685 dzieci (w tym 32 niepełnosprawnych).

Liczba osób korzystających z pomocy w SOW	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	7 454	7 004	8 558	6 792	6 139	4 611

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Holistyczne podejście obejmuje całokształt procesów zachodzących w rodzinie z problemem przemocy, zatem konieczne jest pojmowanie rodziny jako pewnego systemu oddziałujących na siebie elementów, które dążą do uzyskania homeostazy. Stąd ważne jest podejmowanie działań zarówno na rzecz osób doświadczających przemocy, jak i tych, które ją stosują. W związku z tym w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 położono duży nacisk na rozwój oddziaływań wobec sprawców przemocy, w szczególności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, które mają doprowadzić do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

W 2020 r. Policja odnotowała spadek ogólnej liczby osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie. Liczba ta wyniosła 73 228 osób, co w stosunku do 2019 r. dało spadek o 1 682 osoby. Wśród osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie w 2020 r. odnotowano 66 198 mężczyzn. W obszarze tym kobiet było 6 667, zaś nieletnich 353. Należy stwierdzić, iż tylko wobec mężczyzn, wobec których istniało podejrzenie, że stosowali przemoc w rodzinie, w 2020 r. odnotowano spadek.

W 2020 r. zatrzymano 17 954 osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie. W grupie osób zatrzymanych dominującą stanowili mężczyźni – 17 263. Grupa zatrzymanych kobiet liczyła 661 osób, zaś wśród 30 zatrzymanych osób nieletnich było 29 chłopców i 1 dziewczynka.

W 2020 r. ogólna liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, wyniosła 39 798 osób i spadła o 2 785 osób (co stanowi 6,54%) w stosunku do 2019 r. Najliczniejszą grupę osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, stanowili mężczyźni (37 781 osób), tj. 94,93% ogólnej liczby.

Spośród osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, w 2020 r. 4 549 osób doprowadzono do izb wytrzeźwień lub innych tego typu placówek. W obszarze tym nastąpił spadek,

bowiem w 2019 r. do izb wytrzeźwień lub innych tego typu placówek doprowadzono 6 629 osób (dynamika 68,62%), wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu. Wśród osób doprowadzonych do izb wytrzeźwień lub innych tego typu placówek w 2020 r. znajdowało się 4 251 mężczyzn (93,45% doprowadzonych), 297 kobiet (6,53%) oraz 1 (0,02%) osoba nieletnia. W analizowanym okresie 10 819 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, doprowadzonych zostało do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. W grupie tej znajdowało się 10 370 mężczyzn, 443 kobiety oraz 6 osób nieletnich.

Na terenie Polski 189 podmiotów realizowało programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Odbyło się łącznie 463 edycje programów, z czego 232 było realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego w powiatach. Z danych nadesłanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, że w 2020 r. wobec populacji skazanych sprawców przemocy w rodzinie zrealizowano łącznie 231 edycje programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych realizowanych przez funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej.

Liczba osób uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	9 429	9 666	9 101	8 765	8 880	7 288

* Od 2014 r. w statystykach oprócz danych z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej uwzględniono dane również z Ministerstwa Sprawiedliwości przekazane przez Centralny Zarząd Służby Więziennej, dlatego też nastąpił znaczny wzrost osób, które wzięły udział w programach.

Inną formą działań podejmowanych w celu zahamowania przemocy w rodzinie jest realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Jest to zadanie wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wprowadzone do realizacji w ramach Programu po raz pierwszy w 2017 r., jako uzupełnienie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

W 2020 r. opracowano i zrealizowano 143 programy psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc, do których przystąpiło 1 349 osób. Z danych statystycznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wynika, że w 2020 r. osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów psychologiczno-terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie, było ogółem 56, w tym 9 kobiet i 47 mężczyzn. Oznacza to także, że po ukończeniu tych programów znaczna większość uczestników, to jest około 97%, nie powróciła do starych zachowań.

Występuje duża potrzeba kontynuacji wsparcia dla osób uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie po zakończeniu udziału w programie (blisko 90% osób realizujących programy jest zdania, że osoby w nich uczestniczące powinny być po ich zakończeniu objęte dalszym wsparciem). W większości preferowaną formą kontynuacji wsparcia są działania psychologiczno-terapeutyczne, ukierunkowane głównie na utrwalenie zmian, jakie wypracowano u uczestników programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, ale również inne działania wspierające dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zmierzające do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.

Nie ma możliwości osiągnięcia celów projektu środkami pozalegisłacyjnymi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Austria

Rozwiązania legislacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Austrii zawiera federalna ustawa o ochronie przed przemocą w rodzinie (Gewaltschutzgesetz) z 1996 r., która weszła w życie 1 maja 1997 r. Przesłaniem tej ustawy jest założenie, że przemoc domowa jest kwestią bezpieczeństwa publicznego, a nie sprawą prywatną i to państwo ponosi odpowiedzialność za stosowanie przemocy przez sprawcę. Państwo austriackie wyszło z założenia, że wprowadzenie przepisów określających sposób postępowania w sprawach o przemoc w rodzinie jest konieczne, aby realizować postanowienia Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zakresie art. 1, art. 2, art. 3, art. 8 i art. 13 (kolejno: obowiązek przestrzegania praw człowieka; prawo do życia; zakaz tortur, zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania; prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawo do skutecznego środka odwoławczego). W modelu austriackim na uwagę zasługuje kompleksowe podejście do zjawiska przemocy domowej.

Do pomocy ofiarom przemocy zaangażowane są zarówno Policja, wymiar sprawiedliwości, jak i organizacje pozarządowe, w szczególności organizacje kobiece. Tę współpracę koordynuje Rada ds. Zapobiegania Przystępstwom działająca przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Po zgłoszeniu faktu przemocy przez Policję stosowne organizacje natychmiast kontaktują się z ofiarą, aby udzielić jej stosownej pomocy. Przewidziano też rozwiązania prawne dotyczące sprawców przemocy – sprawca może uczestniczyć w szkoleniu dotyczącym poprawy jego zachowania. Są to cotygodniowe spotkania prowadzone przez trenerów obu płci przez co najmniej 8 miesięcy. Ponieważ sesje te nie są obligatoryjne, sprawcy przemocy w większości nie korzystają z tej formy terapii, a kierowani są na mocy postanowienia sądu. Zakaz zbliżania się i nakaz opuszczenia mieszkania reguluje ustawa o Policji znowelizowana w 1996 r. przez cytowaną powyżej ustawę o ochronie przed przemocą w rodzinie. Zgodnie z ustawą o Policji, funkcjonariusz Policji, w ściśle określonych przypadkach (a w szczególności, jeśli w przeszłości dochodziło ze strony danej osoby do przemocy w tej rodzinie), ma prawo wydać nakaz opuszczenia domu i jego najbliższego otoczenia osobie, która jest zagrożeniem dla innych domowników. Nakaz policyjny wydawany jest z urzędu, bez jakiegokolwiek wniosku ofiary i obowiązuje przez okres 10 dni. W ciągu 3 pierwszych dni

po wydaniu nakazu Policja jest obowiązana co najmniej raz sprawdzić przestrzeganie zastosowanych środków. Obowiązkiem Policji jest również, w ciągu 24 godzin od wydania nakazu, poinformowanie o tym fakcie instytucji zajmującej się udzielaniem wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. Za naruszenie nakazu sprawcy grozi grzywna bądź areszt. Osoba zagrożona przemocą może ten okres przedłużyć, jeśli złoży w sądzie wniosek o wydanie tymczasowego nakazu opuszczenia domu i zakazu przebywania przez sprawcę w określonych miejscach. Sąd zgodnie z ustawą o porządku egzekucyjnym (Exekutionsordnung) może nakazać sprawcy przemocy w rodzinie opuszczenie domu i jego najbliższego otoczenia, jak również zakazać przebywania w określonych miejscach i spotkania (praca, szkoła dzieci) lub kontaktowania się z daną osobą (telefony, maile). Zarządzenie tymczasowe sądu obowiązuje przez 3 miesiące i może być przedłużone, jeśli przed upływem tego czasu złożony zostanie pozew o rozwód lub podział majątku bądź – w przypadku konkubinatu – np. wniosek o eksmisję lub przyznanie lokalu do wyłącznego użytkowania wnioskodawcy. W takim przypadku zakaz obowiązuje do czasu prawomocnego zakończenia stosownego postępowania. W 2003 r. poprawka do ustawy o egzekwowaniu porządku wzmocniła zabezpieczenie przed przemocą w rodzinie, rozszerzając krąg osób, których dotyczy „przemoc domowa” na wszystkich członków rodziny oraz „bliskich krewnych”.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy	2 477	Dane administracyjne ²	Ustawa przewiduje wprowadzenie zmian mających na celu modyfikację pracy zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych (dotychczas grupy robocze). Zmiany przyczynią się do dookreślenia zadań oraz wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych wpływających na usprawnienie pracy. Rozpatrywanie spraw indywidualnych będzie należało do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, które zastępują dotychczas funkcjonujące grupy robocze, co nie powoduje dodatkowych skutków finansowych.
Powiaty i miasta na prawach powiatu	380	Dane administracyjne	Rozszerzenie realizowanych przez powiaty programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową – wprowadza się nową formę oddziaływań wobec tych osób, czyli programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową (zadanie z zakresu administracji rządowej). Środki na realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zaplanowane zostały w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Projektowana zmiana nie powoduje dodatkowych skutków

² Wg stanu na 1 stycznia 2021 r.

			finansowych dla budżetu państwa.
Samorządy województw	16	Dane administracyjne	Zmiana brzmienia regulacji dotyczącej zadania własnego samorządu województwa z „opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” na „opracowywanie ramowych programów ochrony osób doznających przemocy domowej oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a także psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową” – zmiana nie powoduje dodatkowych skutków finansowych. Zmiana brzmienia regulacji dotyczącej organizowania szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w sposób uwzględniający obowiązkowe szkolenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego – zmiana nie powoduje dodatkowych skutków finansowych (zadanie własne samorządu województwa).
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1893, z późn. zm.)	Zmiana zadań dotycząca monitorowania Rządowego Programu przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a nie przez Wojewodę przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora – zmiana nie powoduje dodatkowych skutków finansowych.
Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej	Zmiana zadań dotycząca monitorowania Rządowego Programu przez Krajowego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a nie przy jego pomocy – zmiana nie powoduje dodatkowych skutków finansowych.

Osoby doznające przemocy oraz osoby stosujące przemoc	-	-	Rozszerzenie zakresu bezpłatnych form pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.
Rodzina	-	-	Wprowadzenie zmian i rozwiązań podnoszących efektywność systemu ochrony przed przemocą domową.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy został skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt ustawy został przekazany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Zespołowi Monitorującemu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej Forum;
- 5) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 6) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 7) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 8) Fundacji „Pomoc Kobietom i Dzieciom”;
- 9) Instytutowi Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego Ogólnopolskiemu Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”;
- 10) Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę”;
- 11) Fundacji Centrum Praw Kobiet;
- 12) Fundacji „Krajowe Centrum Kompetencji”;
- 13) Komitetowi Ochrony Praw Dziecka;
- 14) Stowarzyszeniu na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”;
- 15) Fundacji „Dziecko w Centrum”.

Termin na zgłaszanie uwag w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych to odpowiednio 14 lub 30 dni.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałych jednostek sektora finansów publicznych w 2022 r. oraz w kolejnych latach.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Środki własne jednostek samorządu terytorialnego oraz środki z budżetu państwa – zgodnie z finansowaniem określonym w załączniku nr 1 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 oraz na kolejną perspektywę czasową. Kontynuację działań zaplanowanych w ww. Programie stanowić będzie Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej (zmiana nazwy programu określonego w art. 10 ust. 1 nowelizowanej ustawy). Zatem po wejściu w życie projektowanej ustawy środki finansowe określone będą w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zgodnie z postanowieniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, zatwierdzonego uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. poz. 1204), na realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy zaplanowano kwotę w wysokości 25 066 000 zł.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0				
	(dodaj/usuń)											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Przedmiotowy projekt ustawy nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność dużych przedsiębiorców.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt ustawy nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie bezpieczeństwa oraz poprawa sytuacji społecznej rodzin i osób zagrożonych lub doznających przemocy domowej.										
	osoby starsze i niepełnoprawne	Zwiększenie bezpieczeństwa oraz poprawa sytuacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych zagrożonych lub doznających przemocy domowej.										
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Brak.										
	(dodaj/usuń)											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
☐ nie dotyczy												
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczególnie w odwróconej tabeli zgodności).							☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy					

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Wejście w życie projektowanej regulacji może przyczynić się do zwiększenia liczby dokumentów oraz opracowania i wdrożenia procedur, co wydaje się prawdopodobne zwłaszcza w kontekście zmian w zakresie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych. W zawiązku z projektowaną zmianą składu zespołów interdyscyplinarnych konieczne będzie podjęcie przez samorządy gminne stosownych uchwał w tym zakresie. Ponadto ze względu na to, że zespoły interdyscyplinarne działać będą na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele będą wchodzić w skład zespołów, należało będzie zawrzeć nowe porozumienia szczegółowo określające ramy tej współpracy. Co więcej, obowiązkiem każdego zespołu interdyscyplinarnego będzie opracowanie i przyjęcie regulaminu określającego szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. Celowe będzie również dostosowanie przez zespoły interdyscyplinarne wewnętrznych dokumentów i procedur do zmian prawnych wprowadzonych na mocy ustawy zmieniającej, w szczególności obejmujących zmiany w zakresie ich dotychczasowej działalności.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu | Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na obszary wymienione w pkt 10.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu zostanie dokonana w oparciu o Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a następnie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników monitorowania Programu. Zakłada się, że projektowane zmiany przyczynią się do podniesienia efektywności systemu ochrony rodziny przed przemocą domową, do czego oceny posłużą wyszczególnione poniżej wskaźniki. Ponadto dokonanie oceny skuteczności funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej możliwe będzie w oparciu o prowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej badania z tego zakresu.

Wskaźniki monitorowania			Wartość wskaźnika				
			2020	2022	2024	2024	2025
Cel główny	podniesienia efektywności systemu ochrony rodziny przed przemocą domową	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	106 316	104 189	102 105	100 063	98 061
		liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy	28 561	29 150	29 715	30 309	30 915
Cele szczegółowe	poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	2 496	2 497	2 477	2 477	2 477
		liczba grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej grup roboczych)	75 200	76 750	78 285	79 850	84 447
		liczba osób objętych pomocą grup roboczych	266 361	271 680	274 405	277 121	279 838

	zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób doświadczających przemocy	liczba ogółem sporządzonych formularzy "Niebieska Karta-A"	88 986	87 296	86 423	85 558	84 694
		liczba ogółem porządzonych formularzy "Niebieska Karta-C"	57 448	56 299	55 763	55 173	54 610
		liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	4 611	4 518	4 473	4 428	4 383
	rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	2 834	4 000	4 040	4 080	4 120
		liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych	1 349	1 360	1 375	1 389	1 402
		liczba sporządzonych ogółem formularzy "Niebieska Karta -D"	41 027	40 206	39 804	39 402	39 000

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

Raport z konsultacji publicznych oraz opiniowania

do projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (UD296)

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), z chwilą skierowania ww. projektu ustawy do konsultacji publicznych i opiniowania, oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) przedmiotowy projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji publicznych i opiniowania (z terminem 21 dni na zgłaszanie uwag) do podmiotów wyszczególnionych w pkt 5 OSR.

Jednocześnie projekt ustawy został poddany konsultacjom w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) z podmiotami wyszczególnionymi w pkt 5 OSR.

Tabela uwag została dołączona do niniejszego raportu.

Nazwa dokumentu: *projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (UD296)*

Lp.	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi (artykuł/ustęp/punkt)	Treść uwagi i uzasadnienie	Propozycja zmian	Stanowisko Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej
Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”				
1	1.	Art. 1, ust. 12	Nie jest zrozumiała propozycja zmiany nazwy programu z „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na „Rządowy	Uwaga odrzucona Zalecenie KPRM co do nazw Programów
2	2.	Art. 1, ust. 16, pkt b)	„Zobowiązanie” osoby stosującej przemoc do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym wydaje się chybione. Ze swojej natury udział w takim programie musi pozostać dobrowolny, w przeciwieństwie do programów korekcyjno-edukacyjnych, które mają charakter interwencyjny	Uwaga odrzucona Celem systemu jest przywrócenie prawidłowych relacji i zaprzestanie przemocy domowej. Zatem zarówno udział w programie korekcyjno – edykacyjnym, jak i psychologiczno – terapeutycznym musi pozostać obligatoryjny, zwłaszcza, że program psychologiczno – terapeutyczny nie jest uzupełnieniem korekcyjno – edukacyjnego, a często występuje jako działanie jedyne i odrębne. Poza tym interesariuszom systemu powinno zależeć na rozwoju tej formy wsparcia.
3	3.	Art. 1, ust. 16, pkt e) i i) oraz Art. 6	W projekcie nie wskazano explicite, że w skład zespołu diagnostyczno-pomocowego może wejść przedstawiciel organizacji pozarządowej.	Uwaga odrzucona Grupy diagnostyczno – pomocowe zmieniają w propozycji zmian do ustawy swoją formułę i sposób funkcjonowania. Niemniej jednak zachowują generalnie zasady funkcjonowania obecnych grup roboczych, których podstawowy skład w obowiązującej ustawie nie zawierał przedstawicieli organizacji pozarządowych a jedynie mógł być rozszerzany o nie na mocy przepisu art. 9a ust. 12. Analogicznie jest w projektowanych zmianach, o czym świadczy przepis art. 9a ust. 12b.
4	4.	Do treści projektu ustawy	W projekcie brakuje przepisów dotyczących finansowania przedstawionych propozycji, co wydaje się niezbędne dla efektywnego wprowadzenia proponowanych zmian w życie.	Uwaga odrzucona Finasowanie działań uregulowanych w przepisach ustawy odbywa się w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Rządowego Programu

					Przeciwdziałania Przemocy Domowej), a poziom finansowania z każdym rokiem wzrasta. Zadania własne samorządów dofinansowywane są w ramach Programu Ośłonowego.
5	5.	Treść uzasadnienia	We wstępie do uzasadnienia pojawia się definicja przemocy: „Pod pojęciem przemocy rozumie się wymierzone i celowe zachowania zmierzające do szkodenia innym, ewentualnie przybierające destruktywny lub awersyjny charakter. Przemoc określana jest przeważnie jako intencjonalne użycie przewagi, siły, które narusza porządek moralny.” Taka definicja jest niewłaściwa i niepełna, szczególnie sformułowanie: „celowe zachowania <u>zmierzające do szkodenia innym</u>” jest nieprawidłowe. Bardzo często osoba stosująca przemoc nie ma zamiaru szkodenia innym, często rozumie swoje przemocowe zachowanie jako „dobre” dla osoby krzywdzonej, służące jej. Intencjonalność takich działań odnosi się do wywierania wpływu na osobę krzywdzoną zgodnie z opaczny rozumieniem sytuacji przez osobę stosującą przemoc oraz do uzyskania jakiegoś założonego celu mniej lub bardziej uświadomionego. Ponadto, w definicji przemocy przyjętej przez specjalistów przeciwdziałania przemocy w rodzinie od lat zwraca się uwagę na istotny czynnik, który ułatwia rozpoznanie przemocy. Czynnikiem tym jest nierównowaga sił pomiędzy osobami - doznającą i stosującą przemoc. Przyjmuje się, że osoba stosująca przemoc ma w różnych obszarach (np.: fizycznym, społecznym, psychologicznym, ekonomicznym) wyraźną przewagę nad osobą doznającą przemocy, co uniemożliwia jej samoobronę. Uwzględnienie tego kryterium w definicji przemocy ma istotne znaczenie przy diagnozie przemocy i odróżnieniu jej od sytuacji konfliktowych.		Uwaga odrzucona Treść uzasadnienia w tej części, jest opracowana w oparciu o definicje specjalistów i autorów wielu publikacji. Wydaje się zatem, że przemoc jest zdefiniowana i opisana w Uzasadnieniu do projektu ustawy prawidłowo.

6	6.	Treść uzasadnienia	W innym akapicie mowa o „zwalczaniu” przemocy – traktowanie pracy z osobami uwikłanymi w przemoc jako walki jest mocno niefortunnym sformułowaniem. Mówimy o przeciwdziałaniu przemocy.		Uwaga odrzucona O przeciwdziałaniu przemocy domowej jest mowa w kilku miejscach uzasadnienia, ale też w treści projektu ustawy. Zastosowanie wyrażenia: „zwalczanie” ma na celu wzmocnienie działań, bowiem w pewnym sensie jest to walka ze zjawiskiem przemocy domowej.
7	7.	Treść uzasadnienia	We fragmencie Uzasadnienia cyt. „Niezależnie od woli współpracy pomiędzy instytucjami czy osobami prywatnymi warunkiem koniecznym skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej jest przyjęcie odpowiednich regulacji prawnych, a także efektywna polityka karna i społeczna”; proponujemy zastąpić wyrażenie „polityka karna i społeczna” zapisem „polityka bezpieczeństwa”.		Uwaga przyjęta Proponuje się w tej części uzasadnienia po wyrazach: „polityka karna i społeczna” postawić myślnik i dodać zaproponowane stwierdzenie tj. : „polityka bezpieczeństwa”.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

8	1	Art. 5b. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia: 1) standard prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, 2) kwalifikacje osób prowadzących	Programy psychologiczno-terapeutyczne pojawiły się w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2017 jako alternatywa dla mocno usztywnionych reguł realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych. Ponieważ skuteczność programów w oparciu o podejście edukacyjno-korekcyjne nie satysfakcjonowała realizatorów i grantodawców wpisano możliwość wprowadzania programów w innych modalnościach psychologicznych i socjoterapeutycznych, tak, aby w praktyce szukać tego co najlepiej i najskuteczniej powstrzymuje sprawców przemocy od stosowania zachowań przemocowych. W Polsce pojawiło się kilkadziesiąt programów autorskich, których realizacja trwa zaledwie parę lat. Wprowadzenie odgórnych zasad realizacji tych programów nie znajduje oparcia w literaturze przedmiotu, nie wiemy też kto	Usunąć z projektu	Uwaga odrzucona Podobna sytuacja miała miejsce, gdy wprowadzane były uregulowania prawne dotyczące programów korekcyjno – edukacyjnych. Mimo określenia standardów w tym zakresie nastąpił rozwój tego zadania. Należy więc uznać za niesłuszne przedstawione wątpliwości, zwłaszcza, że z punktu widzenia Ministerstwa, jako koordynatora działań „przeciwprzemocowych”, ważne jest utrzymanie w kraju jednolitych standardów.

		programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową – uwzględniając konieczność dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób doświadczających przemocy domowej, a także skuteczność programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.”	powinien je realizować (być może osoby, które mają osobiste doświadczenie zmiany zachowań? może coachowie rozwoju? może osoby różnych profesji, bez konieczności posiadania np. wyższego wykształcenia?) Wydaje się, że unormowanie rozporządzeniem sposobów prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych i kwalifikacji ich autorów zamknie drogę do kreatywnego poszukiwania skutecznych oddziaływań.		
9	2	„8. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3–5. Porozumienia uwzględniają w szczególności kwestie związane z uczestnictwem członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego.	Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych nie powinni uczestniczyć w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego (chyba, że są jednocześnie członkiem tegoż zespołu).	8. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3–5. Porozumienia uwzględniają w szczególności kwestie związane z uczestnictwem członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach grupy.	Uwaga uwzględniona

10	3	„11b. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) asystent rodziny; 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; 4) pedagog; 5) psycholog; 6) terapeuta; 7) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny.”	Brakuje przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywaniu problemów alkoholowych	„11b. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) asystent rodziny; 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; 4) pedagog; 5) psycholog; 6) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych 7) terapeuta; 8) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny.”	Uwaga uwzględniona
11	4	„13. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków	Osoby, które reprezentują organizacje pozarządowe lub są zatrudnione w ramach własnej działalności gospodarczej de facto w żaden sposób nie otrzymują wynagrodzenia za czas poświęcony na prace w ZI i/ lub GDP. Dużą trudność sprawia także fakt, że pracownicy socjalni pracują w godzinach, w których większość osób pokrzywdzonych i osób stosujących przemoc także jest w pracy.	„13. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych lub otrzymują za nie wynagrodzenie jeśli pracodawca nie finansuje czasu pracy poświęcanego na posiedzenia zespołu	Uwaga odrzucona Ewentualne wsparcie finansowe zadań własnych samorządów gminnych w zakresie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w oparciu o Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na kolejną perspektywę czasową

		służbowych lub zawodowych.	Wzajemne kontakty byłyby dużo prostsze poza tymi godzinami, ale wymagałoby dodatkowego zaangażowania czasowego poza godzinami pracy czego nie da się osiągnąć bez dodatkowego wynagrodzenia.	interdyscyplinarnego i/lub grup diagnostyczno-pomocowych.	
12	5	14. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.	Zmiana zakresu zadań zespołu interdyscyplinarnego powoduje, że członkowie ZI nie mają wglądu w indywidualne przypadki.	14. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.	Uwaga przyjęta
13	6	3. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności: (...) 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, pod nieobecność osoby stosującej przemoc domową;	Niejasny cel.	Usunąć z projektu	Uwaga częściowo przyjęta Brzmienie przepisu zmodyfikować w związku z uwagami zgłoszonymi na posiedzeniu Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ale nie usuwać

14	7	w art. 9d: a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec osoby doznającej przemocy domowej odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej.	Brakuje informacji o tym, że osoba stosująca przemoc domową także nie musi wyrażać na to zgody.	w art. 9d: a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec osoby doznającej przemocy domowej odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.	Uwaga przyjęta
15	8	w art. 9d: a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: (...) 2. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11b, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.”,	Proponowany zapis poszerza grono osób uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” o przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej. Brakuje osób, które zostały omówione w art. 12-12b, np. kuratorów sądowych.	w art. 9d: a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: (...) 2. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11b, 12-12 b w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.”,	Uwaga przyjęta Jeżeli włączyć kuratorów do wszczynania procedury NK, to zbędne jest rozszerzenie o ust 12a i 12b – wystarczy tylko ust 12.

16	9	po art. 9d dodaje się art. 9e–9h w brzmieniu: (...) 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza związanych z zagrożeniem bezstronności podejmowanych działań, właściwa do pracy z osobą doznającą przemocy domowej i osobą stosującą przemoc domową jest grupa diagnostyczno-pomocowa w gminie sąsiedniej. W przypadku trudności w wyborze gminy, do której należy przekazać sprawę, wojewoda wskazuje właściwą gminę.	Przeniesienie decyzji w tej sprawie do kompetencji wojewody wydaje się za wysokim umocowaniem. Szybszą i lepszą decyzję podejmie szczebel powiatowy – starosta po zasięgnięciu opinii Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (czy innego podmiotu realizującego powiatowy program przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)	po art. 9d dodaje się art. 9e–9h w brzmieniu: (...) 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza związanych z zagrożeniem bezstronności podejmowanych działań, właściwa do pracy z osobą doznającą przemocy domowej i osobą stosującą przemoc domową jest grupa diagnostyczno-pomocowa w gminie sąsiedniej. W przypadku trudności w wyborze gminy, do której należy przekazać sprawę, starosta wskazuje właściwą gminę.	Uwaga odrzucona Wojewoda sprawuje nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez jst., czego w zadaniach nie ma starosta. Należy zatem uznać, że to wojewoda powinien wskazywać gminę w sytuacjach trudnych.
17	10	Art. 9h. 1. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku: (...) 2. Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, jest poddawana	18-miesięczny okres monitoringu może nie tylko być trudny dla osób stanowiących grupę diagnostyczno-pomocową (bowiem liczba procedur „Niebieska Karta” jest zbyt duża dla 7,7 tys. dzielnicowych i 16 tys. pracowników socjalnych, którzy będą tworzyć GDP). Także rodziny, w których doszło do przemocy, „nachodzone” przez dzielnicowego przez półtora roku uznają, że procedura „Niebieskie Karty” jest nękaniami ludzi, którzy często chcą o okresie przemocy w ich życiu zapomnieć.	Art. 9h. 1. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku: (...) 2. Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, może być poddawana działaniom monitorującym prowadzonym przez grupę diagnostyczno-pomocową, przez okres niezbędny do uzyskania pewności o bezpieczeństwie osób pokrzywdzonych.	Uwaga odrzucona Wprowadzenie zmian zaproponowanych tak „nieostrych” zmian tj.: „przez okres niezbędny do uzyskania pewności o bezpieczeństwie osób pokrzywdzonych” spowoduje trudności interpretacyjne i może stać się źródłem nadużyć. Raczej należałoby myśleć, w związku z licznymi uwagami o skróceniu okresu monitorowania np. do 9 miesięcy.

		działaniami monitorującym prowadzonym przez grupę diagnostyczno-pomocową, przez okres 18 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.			
18	11	w art. 10b ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W skład Zespołu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje: 1) Krajowego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej; 2) dwunastu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, w tym dwóch Wojewódzkich Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej,	Proponowana zmiana zmienia proporcje między przedstawicielami rządu i samorządu, a organizacji pozarządowych, które w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie odgrywają kluczową rolę. Autorka pomysłu powołania Zespołu Monitorującego – śp. Izabela Jaruga-Nowacka, mocno podkreślała, że proporcje składu członków Zespołu Monitorującego są kluczowe dla praktyki monitorowania zjawiska przemocy i poszukiwania rozwiązań pojawiających się problemów. Więcej praktyków, mniej urzędników! Proponowany skład: 1+12+8=21 versus 12 przedstawicieli NGO powoduje, że Zespół Monitorujący zamienia się w posiedzenia rządu i samorządu (do których jest wszak wiele innych okazji). Proponujemy skład: 1+10+6=17 versus 14 przedstawicieli NGO, co daje szansę na większy balans między zdaniem praktyków a urzędników.	w art. 10b ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W skład Zespołu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje: 1) Krajowego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej; 2) dziesięciu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, w tym dwóch Wojewódzkich Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami; 3) sześciu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym dwóch przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, zgłoszonych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego; 4) czternastu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych	Uwaga odrzucona Propozycja pozostawienia takich proporcji, ponieważ w składzie w przedstawicielach administracji rządowej planowane jest włączenie przedstawicieli wojewodów. W kadencji I – III był 1 przedstawiciel wojewody na 16 wojewodów. W obecnej IV Kadencji – brak.

	powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami; 3) ośmiu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym dwóch przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, zgłoszonych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego; 4) dwunastu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.”;		spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.”;	

	12) użyte w art. 7 w ust. 1 w pkt 3 i w ust. 3 w pkt 2, w art. 8 w pkt 3, w art. 10 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 2 i 3, w art. 10c w ust. 1 oraz w art. 11, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej”; 13) art. 7 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;”;	Art. 7 określa zadania wojewody. W ust. 1, punkt 2 ustawodawca nakłada na wojewodę obowiązek monitorowania zjawiska przemocy domowej. Gromadzone od 10 lat dane nie zawierają informacji o śmiertelnych przypadkach związanych z przemocą domową – zarówno jeśli chodzi o śmierć dzieci, jak i osób dorosłych. Dostępne informacje pochodzą bądź z doniesień medialnych lub z rozporoszonych statystyk sądowych. W danych tych są więc ogromne luki spowodowane metodologią zbierania danych w Policji, jak i wymiarze sprawiedliwości – np. brak danych o zdarzeniach, w których sprawca popełnił samobójstwo (zmarł). Brak rzetelnych danych prowadzi albo do oceniania przemocy domowej tylko przez pryzmat „rodzinnych konfliktów” (bagatelizowania problemu), albo wyolbrzymiania sensacyjnych doniesień medialnych. Rzetelne dane są niezbędne zarówno do monitorowania zjawiska, jak i tworzenia adekwatnych zaleceń i skutecznych procedur (art. 7, ust. 1, punkt 1).	Art. 7. 1. Do zadań wojewody należy w szczególności: 1) opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową dla osób realizujących te zadania; 2) monitorowanie zjawiska przemocy domowej; 2a) gromadzenie informacji o śmiertelnych przypadkach związanych z przemocą domową; 3) powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej; 4) monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej; 5) nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa; 6) kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.	Uwaga odrzucona Niezrozumiałe jest wchodzenie wojewodów w kompetencje Ministerstwa Sprawiedliwości, które prowadzi statystykę dotyczącą zgonów z powodu przemocy domowej.

KRAJOWE CENTRUM KOMPETENCJI

19	1	Art. 6a	Osoby na stanowiskach kierowniczych winny mieć doświadczenie specjalistyczne, czyli np. na stanowisku „pomocowym”, a nie np. w sekretariacie	1 co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej na stanowisku specjalistycznym, w tym co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, lub 2 co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na stanowisku specjalistycznym.”;	Uwaga odrzucona Warunek zawarty w 6a dotyczący posiadania specjalizacji z organizacji pomocy społecznej wyraźnie wskazuje, że mają to być to specjaliści pomocy społecznej.
20	2	Art. 9a, ust 7i	Komendant powinien mieć również taką możliwość, ale nie jako jedyny, przy jednoczesnym pozostawieniu tej możliwości z 7h	7i. W sprawach funkcjonariuszy Policji stosujących przemoc domową wniosek, o którym mowa w pkt 7h, może również złożyć komendant właściwej jednostki organizacyjnej Policji.	Uwaga niezasadna W związku z przyjęciem uwagi resortów – modyfikacja przepisu i nadanie uprawnień w tym zakresie zespołowi interdyscyplinarnemu.
21	3	Art. 9a ust 7j	jw.	7j. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową wniosek, o którym mowa w pkt 7h, może również złożyć komendant właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.	Uwaga niezasadna W związku z przyjęciem uwagi resortów – modyfikacja przepisu i nadanie uprawnień w tym zakresie zespołowi interdyscyplinarnemu

22	4	Art.. 10a ust 8	Ten ustęp powinien pozostać utrzymany jako narzędzie kontroli i monitoringu społecznego		Uwaga odrzucona Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nigdy nie realizował tego zadania, bowiem za to odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego choćby w formie corocznych sprawozdań z realizacji Krajowego(Rządowego) Programu. Przepis zatem należy uznać jako „martwy” i niepotrzebny do dalszego utrzymywania w ustawie.
23	5	Art. 10b ust 1	Tak znaczny wzrost liczby przedstawicieli strony rządowej wydaje się zupełnie nieuzasadniony		Uwaga odrzucona Wzrost liczby przedstawicieli organów administracji rządowej wynika z obserwowanych przez lata potrzeb. Obok przedstawicieli urzędów centralnych, planuje się aby w skład Zespołu weszli również przedstawiciele Wojewodów odpowiedzialnych za monitorowanie działań „przeciwprzemocowych” na terenie województwa. W kadencjach I-III był tylko jeden przedstawiciel wojewody w składzie Zespołu, w kadencji obecnej – brak.
24	6	Art. 12a ust 1	Mając świadomość negatywnego odbioru społecznego samego słowa „odebrać”, nie można wyrzucić go z ustawy, ponieważ samo stwierdzenie: „ma prawo zapewnić dziecku ochronę przez umieszczenie” nie rozwiązuje problemu i daje duże pole do interpretacji rozumienia takiego zapisu		Uwaga odrzucona Niezrozumiałe są wątpliwości dotyczące ewentualnej nadinterpretacji przepisu.
Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – ROPS Rzeszów					
25	1	Art.8. pkt 5	W związku z nowym zadaniem własnym samorządu województwa (art. 6 ust.4 projektu ustawy) „organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z	Art. 8 pkt 5 otrzymuje brzemienne „opracowanie oraz wydawanie co najmniej raz na dwa lata wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie	Uwaga częściowo przyjęta Proponuje się dodać zaproponowany przepis dotyczący wytycznych do realizacji obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów

			przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów interdyscyplinarnych” uzasadnione wydaje się opracowanie przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dodatkowych wytycznych do obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów interdyscyplinarnych” (minimalny standard szkoleń). Zasadne wydaje się także opracowanie wytycznych do realizacji specjalistycznych szkoleń (min. 100 godzin dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (celem ujednoczenia minimalnego standard szkoleń) o których mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 i 2022.	przeciwdziałania przemocy domowej, wytycznych do realizacji obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów interdyscyplinarnych oraz wytycznych do realizacji specjalistycznych szkoleń umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej”	interdyscyplinarnych i rozszerzyć, w związku ze zgłoszonymi uwagami na członków grup diagnostyczno – pomocowych. Jeśli chodzi natomiast o propozycję dodania do przepisu wytycznych do realizacji specjalistycznych szkoleń umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, to wydaje się, że jest to zbyt daleko idąca propozycja. Wiele podmiotów prowadzi szkolenia w omawianym zakresie, które kończą się uzyskaniem certyfikatu. Nie są one w żaden sposób podległe Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej, nie są przez Ministerstwo nadzorowane. Szkolenia takie niewątpliwie prowadzone są w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, a ich jakość, a co za tym idzie wzrost kwalifikacji i kompetencji, po pierwsze podlegają ocenie podczas egzaminów, a po drugie przez pracodawców zatrudniających osoby, które uzyskały certyfikat.
26	2	Art. 9a ust. 7a – 7g	Błąd - zmiana w projekcie dotyczy ust. 7a – 7k	e) po ust. 7 dodaje się ust. 7a – 7k w brzmieniu	Uwaga przyjęta W zdaniu wstępnym do wyliczania zamiast: „7a-7g” wpisać poprawnie: „7a-7k”.
Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – FENIKS					
27	1	art. 7 w ust. 1 pkt 4 nowelizowanej ustawy	Wprowadzenie nazwy Rządowy program niesie ryzyko interpretacyjne że jedynie Rząd bez konsultacji z krajowymi organizacjami pozarządowymi i bez innych podmiotów określa ramy programu	Pozostawić nazwę „Krajowy Program...”	Uwaga odrzucona Zalecenie KPRM co do nazw Programów
28	2	Art. 8a ustawy nowelizowanej	Nowelizacja ustawy nie przewiduje zmiany tego artykułu a od 2016 roku jest nierealizowany, spotykamy się z opiniami prokuratorów że nie możemy się powoływać na te wytyczne bo są nieaktualne i straciły	Proponuje zmianę na raz na 4 lata lub dodanie art. 8a ust 2 w przypadku braku zmiany wytycznych stosuje się ostatnio wydane wytyczne	Uwaga odrzucona Nie można w przepisach prawa obligujących do realizacji zadania, wprowadzać kolejnego przepisu jako tzw. „bezpiecznika:” nie realizowania zadań.

			moc w 2018 bo były na dwa lata. Jest to konieczne przy stosowaniu art., 306 ust 1 kpk		
29	3	art. 9a ust 5a nowelizowanej ustawy	Obowiązkowe szkolenia są bardzo dobrym pomysłem jednak dobrze byłoby określić minimalne remy tematyczne i godzinowe takich szkoleń bo istnieje ryzyko że ktoś pójdzie na szkolenie 1 godzinne i uzna że to wystarczy	Dodać art. 5a ust 2 „Minister właściwy do zabezpieczenia społecznego do rozporządzenia dotyczącego standardów szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy określi standard podstawowych obowiązkowych szkoleń dla nowych członków ZI realizowanych przez samorząd wojewódzki”	Uwaga częściowo przyjęta Poprzez rozszerzenie przepisu dotyczącego Wytycznych do szkoleń wydawanych przez ministra właściwego ds.. zabezpieczenia społecznego
30	4	Art. 9a ustępy 7a-7g ustawy nowelizowanej	Wkradł się chyba błąd graficzny. W treści wymieniane są punkty aż do k	Powinno być dodaje się ustępy od 7a – 7k	Uwaga przyjęta
31	5	Art. 9a ustępy 7j i 7k ustawy nowelizowanej	Bezpieczniej dla ofiar przemocy domowej byłoby zapewnić o obligatoryjności tego działania	Zastąpić słowa „może złożyć” słowem „składa”	Uwaga odrzucona W 7 h jest fakultatywność, więc przy żołnierzach w 7 j też musi tak pozostać, bo nie można nakładać na przewodniczącego tak daleko idącego obowiązku.
32	6	Art. 9a ustępy 7h ustawy nowelizowanej	Bezpieczniej dla ofiar przemocy domowej byłoby zapewnić o obligatoryjności tego działania tym bardziej że często przewodniczący obawiają się podejmować odważnych działań, Jeśli będzie to działanie obligatoryjne nie będzie podstaw do nierealizowania tego zapisu w innym przypadku obawiamy się że zapis nie będzie stosowany	Zastąpić słowa „może złożyć” słowem „składa”	Uwaga odrzucona Przepis należy pozostawić w zaproponowanym brzmieniu, bowiem nie można nakładać na przewodniczącego tak daleko idącego obowiązku
33	7	art. 9a ust 11b nowelizowanej ustawy	Słowo mogą oznacza że np. nauczyciel nie musi więc może odmówić jak to często dzieje się dotychczas że pomimo powołania kuratorzy sądowi odmawiają udziału w grupach. Więc rozumiemy że słowo „może” dotyczy tego że mogą ich powołać dlatego też proponujemy dodanie zapisu	Warto dodać może zapis że „powołanie osoby z niżej wymienionej listy obliguje ją do udziału w grupie diagnostyczno-pomocowej zgodnie z art. 9A ust 13	Uwaga odrzucona Idea przepisu w zaproponowanym brzmieniu jest podstawowy skład grupy diagnostyczno – pomocowej tj. pracownik socjalny i Policjant oraz w zależności od potrzeb „dopraszanie” innych specjalistów.

					Fakultatywność nie oznacza w tym przypadku możliwości odmowy uczestnictwa w pracach grupy.
34	8	Art. 9a ustępy 12 a ustawy nowelizowanej	j.w.	Dodać zapis że powołanie do grupy diagnostyczno-pomocowej osób wymienionych w art. 11a i b obliuguje ich do bezwzględnego udziału w działaniach grupy zgodnie z art. 9a ust 13	Uwaga odrzucona Uzasadnienie jw.
35	9	Art. 9b ust 3 pkt 3 ustawy nowelizowanej	Zapis jest nie do końca zrozumiały może w celu lepszego zrozumienia należałoby go uściślić chyba że chodziło rzeczywiście o potencjalnego sprawcę a nie zrozumieliśmy przekazu co również wskazuje na potrzebę jego zmiany	zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, w celu zapewnienia bezpieczeństwa osoby doświadczającej przemocy odbywa się pod jej nieobecność”	Uwaga przyjęta Dokonać zmiany na: „pod nieobecność osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej”, zgodnie z propozycją MF i MZ.
36	10	art. 9b ust 3 pkt 6 i 7 nowelizowanej ustawy	Być może rozdzielenie zakresów obowiązków pracy na prace z osobą doznającą i stosującą przemoc jest zasadne. Jednakże superwizując i szkoląc zespół Policjanci bardzo często przygotowani są jedynie do restrykcyjnych działań. Praca ze sprawcą wymaga umiejętności psychospołecznych niezbędnych do skutecznego motywowania sprawców do zmiany bez utrwalania przekonań że silniejszy ma władzę kontrole co jest intencja przemocy. W celu nie utrwalania takich zachowań należałoby określić minimalny standard szkoleń dla dzielnicowych z zakresu pracy ze sprawcami przemocy w kierunku motywowania ich do zmiany zachowań w tym m.in. udziału w terapii lub programach korekcyjnych		Uwaga odrzucona Zmianę zachowań osób stosujących przemoc domową koryguje się podczas programów korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych. Policjant w grupie diagnostyczno – pomocowej ma do odegrania inną rolę, a w przypadkach koniecznych, możliwość rozszerzania składu o innych specjalistów. Dodatkowo, planuje się wprowadzenie przepisu obligującego członków grup do uczestnictwa w szkoleniach.
37	11	Art. 10 b ustępy 3 pkt 10	Obligatoryjnych członków grupy diagnostyczno-pomocowej jest dwóch. Policjant i pracownik socjalny, z praktyki dotychczasowej pracy w grupach roboczych bardzo często jest tak że policjant jest za	Warto rozważyć dodanie zapisu że podjęcie decyzji jest jednogłośne. W przypadku braku jednogłośności praca	Uwaga odrzucona W profesjonalnej pracy nie chodzi o głosowania dotyczące słuszności podejmowanych działań. Wprowadzenie obowiązku prowadzenia działań

			zakończeniem pracy grupy a inni członkowie są za kontynuowaniem grupy, Co w przypadku głosów 1 na 1 czyli policjant za zakończeniem a pracownik socjalny za kontynuowaniem	grupy diagnostyczno-konsultacyjnej jest kontynuowana	monitorujących, pozwoli na ocenę słuszności podjętych decyzji i ew. wznowienie działań pomocowych.
38	13	art. 9e ust 3 nowelizowanej ustawy	Obsługę organizacyjno-techniczną prowadzi OPS. OPS działa na rzecz mieszkańców swojej gminy i ponosić może koszty jedynie działań na rzecz mieszkańców swojej gminy, Co z finansowaniem działań pracowników socjalnych i innych osób zaangażowanych w pracę grupy. Czy będą rozporządzenia o refinansowaniu kosztów takich działań? Poza tym taki zapis niesie ryzyko że wiele gmin specjalnie będzie przekazywało sprawy do ościennych gmin. Zasadnym wydaje się zmiana tego zapisu że w przypadku zagrożenia bezstronności pracownikiem socjalnym może być pracownik socjalny nie podległy tej osobie czyli zamiast gminy to pcp ale cały czas pozostaje to w zakresie obowiązków zawodowych w przeciwnym wypadku zapis ten jest sprzeczny z zapisem art. 9a ust 13. Pracownicy socjalni nie mają obowiązków służbowych pracować na rzecz mieszkańców innej gminy	Zmienić ten zapis że powołać grupę diagnostyczną z osób nie podlegających zwierzchności budzącej podejrzenie bezstronności	Uwaga odrzucona Wprowadzenie przepisów dotyczących właściwości miejscowej gminy pozwoli uniknąć zagrożenia bezstronności
39	14	Art. 15 cytowanej ustawy	W wyliczeniu artykułów dotyczących przepisów wykonawczych powinno być chyba 12 a ust 6 a nie 12 b ust 6		Uwaga przyjęta Powinno być: 12a ust. 6, bowiem chodzi o wydanie rozporządzenia MSWiA przy odbieraniu dzieci.
Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – przedstawiciel Komendy Głównej Policji					
40	1	Art. 1 pkt 6b Projektu	Doprecyzowanie zaproponowanej w tzw. „słowniczku pojęć” definicji „przemocy domowej”, poprzez wskazanie istnienia przewagi sił osoby stosującej przemoc.	„Przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, <u>wykorzystujące przewagę sił</u> , naruszające prawa lub dobra	Uwaga odrzucona A jeśli osoba doznająca przemocy domowej też uderzy, to czyja przewaga sił będzie oceniana? (dyskusja na posiedzeniu Zespołu)

				osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)"	
41	2	Art. 1 pkt 6b <i>Projekt</i>	„Słowniczek pojęć” definicja „osoby doznającej przemocy domowej”. Usunięcie wątpliwości interpretacyjnych i doprecyzowanie wskazanie, czy dla nabycia statusu osoby doznającej przemocy domowej ma znaczenie fakt pokrewieństwa przy wspólnym zamieszkiwaniu i gospodarowaniu i bez jednoczesnego pozostawania w związku faktycznym, czy wystarczy np. sam fakt wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.	W treści definicji „osoby doznającej przemocy domowej” za słowem „gospodarującej” nie należy dodać sformułowania „niezależnie od faktu pokrewieństwa”. Nadto, definicja jest zbyt szeroka, niedoprecyzowana, niepraktyczna do zastosowania i zbyt skomplikowana. W konsekwencji powstanie wiele wątpliwości oraz błędnych decyzji. Co należy rozumieć przez „faktyczny związek”. Brak jest sprecyzowania stwierdzenia „inna osoba spokrewniona”? do którego stopnia pokrewieństwa I,II,III,IV itp. Tak sformułowana definicja osoby doznającej przemocy w rodzinie będzie w praktyce dotyczyła bardzo szerokiej grupy osób i wymagało to będzie wnikliwego ustalania okoliczności i ich oceny przez podmioty uczestniczące w procedurze.. Użyte uprzednio zwroty „ osoby najbliższe i członka rodziny” mogłoby ulec wykładni rozszerzającej po przez wprowadzenie instytucji tzw. związku partnerskiego oraz osobę małoletnią będącą świadkiem przemocy domowej stosowanej przez osoby określone w art. 2 ust. 5. Ponadto potrzebne jest doprecyzowanie definicji osoby stosującej przemoc w rodzinie poprzez wskazanie np. „osobę pełnoletnią lub	Uwaga odrzucona Zmiana definicji

				małoletnią stosującą przemoc domową wobec (...).	
42	3	Art. 1 pkt 6b <i>Projektu</i>	„Słowniczek pojęć” definicja „małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej”. Brak określenia świadkiem przemocy wobec kogo stosowanej ma być małoletni, by móc zostać uznany za osobę doznającą przemocy domowej	Doprecyzowanie przepisu, poprzez wskazanie, iż jest to świadek przemocy stosowanej zarówno przez osoby najbliższe i spokrewnione, ale również wobec osób, które są dla małoletniego osobami najbliższymi, spokrewnionymi.	Uwaga odrzucona Zmiana definicji, ale bez doprecyzowania, bowiem jest ono zbędne.
43	4	Art. 1 pkt 6b <i>Projektu</i>	Dodanie kolejnej definicji tj. „świadka przemocy domowej”.	Osoba, która była zarówno świadkiem naocznym występowania przemocy domowej, jak i posiada wiedzę na temat tej przemocy.	Uwaga odrzucona Zmiany w zakresie definicji
44	5	Art. 1 pkt 6c <i>Projektu</i> dot. art. 2 pkt 4 a, pauza piąta <i>ustawy</i>	Dookreślenie „byłego partnera”	Wydaje się słusznym dookreślenie „byłego partnera”. Czy jest to ostatni partner, z którym osoba pozostawała we wspólnym pożyciu, czy też mogą to być wszyscy partnerzy, którzy kiedyś byli w „związku faktycznym” z osobą doznającą przemocy.	
45	6	Art. 1 pkt 7 <i>Projektu</i>	Brak określenia, że informacje osobie doznającej przemocy domowej przekazywane są w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku.	Wskazanie, by informacje osobie doznającej przemocy domowej przekazywane były w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku, z uwzględnieniem stanu i okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym.	Uwaga odrzucona
46	7	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust 7f <i>ustawy</i>	Brak określenia w jakim trybie, formie i terminie rozpatrywana jest skarga na zespół interdyscyplinarny lub przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.	Doprecyzowanie w jakim trybie, formie i terminie rozpatrywana jest skarga na zespół interdyscyplinarny lub przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.	Uwaga przyjęta Odwołanie do KPA

47	8	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 7g ustawy	Brak zapisu, kto sprawuje nadzór nad realizowaną procedurą „Niebieskie Karty”	Proponuje się, by zadaniem przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego było w szczególności sprawowanie nadzoru nad realizowaną procedurą „Niebieskie Karty”, a nie tylko „monitorowanie”, które jest pojęciem węższym.	Uwaga odrzucona Zgodnie z konstrukcją obowiązującego prawa, zadania dotyczące nadzorowania są właściwe dla służb wojewody. Przewodniczący Zespołu interdyscyplinarnego powinien mieć raczej rolę wspierającą i moderującą działania, powinien być zatem partnerem, a nie osobą kontrolującą i nadzorującą, tym bardziej, że osoby wchodzące w skład Zespołu czy też grup nie będą w żaden sposób służbowo podległe przewodniczącemu. Zatem rola monitorująca zdaniem MRiPS jest optymalna
48	9	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 7i ustawy	Gdy osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji lub żołnierz pełniący czynną służbę wojskową z wnioskiem do sądu o zobowiązanie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno – terapeutycznym ma prawo wystąpić komendant właściwej jednostki organizacyjnej Policji lub Żandarmerii Wojskowej. W innych przypadkach przewodniczący ZI	Proponuje się, by w sprawach funkcjonariuszy Policji i żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową z wnioskiem do sądu miał prawo wystąpić przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego, a o fakcie wystąpienia z takim wnioskiem, informował właściwy organ Policji lub Żandarmerii Wojskowej.	Uwaga przyjęta
49	10	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 8 ustawy	Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a Policją, Żandarmerią Wojskową lub ochroną zdrowia. Projektodawca zaproponował, by przedmiotowe porozumienia uwzględniały w szczególności kwestie związane z uczestnictwem członków grup diagnostyczno – pomocowych w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego	Dookreślenie, by przedmiotowe porozumienia regulowały również kwestie związane ze sposobem oraz formą wymiany i przekazu informacji między podmiotami podczas prac zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.	Uwaga uwzględniona
50	11	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 11 i 11a ustawy	W skład grupy diagnostyczno – pomocowej wchodzi obligatoryjnie pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji.	Proponuje się by w skład grupy diagnostyczno – pomocowej obligatoryjnie wchodził:	Uwaga odrzucona Na tym między innymi polega zmiana systemu. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że osoby doznające przemocy domowej ulegają wtórnej wiktymizacji uczestnicząc w posiedzeniach grup o tak licznym składzie. Nie

			– pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; – funkcjonariusz Policji; – pracownik gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w sytuacji, gdy osoba stosowała przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu lub istnieje podejrzenie, że rodzina boryka się z problemem alkoholowym; – nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego lub pedagog – gdy w rodzinie są małoletni; – osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, w sytuacji, gdy z towarzyszących okoliczności wynika, że rodzina wymaga pomocy przedstawiciela ochrony zdrowia. Przy czym udział w składzie grupy diagnostyczno – pomocowej przedstawicieli wskazanych wyżej osób, może być warunkowany sytuacją rodziny (np. małoletni w rodzinie). W przypadku zaś niespełnienia warunku (np. brak małoletnich w rodzinie) udział przedstawiciela mógłby zostać	da się ponadto przewidzieć prawnie wszystkich sytuacji, gdy dany członek grupy nie jest potrzebny. Zaproponowana konstrukcja przepisu wskazuje na podstawowy i nieodzowny skład z możliwością dopraszania innych specjalistów.

				wyłączony decyzją przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.	
51	12	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 11a ustawy	W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grup diagnostyczno – pomocowych mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej	Wydaje się jednak słusznym by w sytuacji takiej, udział przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej był obligatoryjny.	Uwaga przyjęta
52	13	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 11a ustawy		Dodanie kolejnej jednostki redakcyjnej wskazującej, że w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową udział przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej w pracach grup diagnostyczno – pomocowych wyłącza ze składu tej grupy funkcjonariusza Policji.	Uwaga przyjęta
53	14	Art. 1 pkt 16e <i>Projektu</i> dot. ust. 12 ustawy	Brak elementu obligatoryjności	Proponuje się, by w sprawach osób stosujących przemoc domową pozostających pod dozorem lub nadzorem zawodowego kuratora sądowego w skład grup diagnostyczno – pomocowych obligatoryjnie wchodził także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej kurator społeczny.	Uwaga przyjęta
54	15	Art. 1 pkt 16g <i>Projektu</i>	„Grupę diagnostyczno – pomocową powołuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemy domowej”.	Krótki termin powołania grupy (policjant, pracownik socjalny), która ma potwierdzić informację o stosowaniu przemy domowej - jak długo może trwać diagnoza – duża odpowiedzialność nałożona na w/w osoby, których decyzja będzie skutkowała podjęciem lub odstąpieniem od dalszych działań. Czy w trakcie trwania diagnozy grupa z	Uwaga odrzucona Osoby pracujące z doznającymi przemy domowej, to grupa specjalistów, która potrafi po wstępnej diagnozie dokonać oceny potrzeb.

				udziałem wskazanych osób lub rodzin będzie prowadziła jakiegokolwiek działania? Jeśli tak to jakie?	
55	16	art. 1 pkt 17 <i>Projektu</i> dot. art. 9b ust. 3 pkt 6 i 7 <i>ustawy</i>	Wyznaczanie spośród członków grupy diagnostyczno – pomocowej osoby do kontaktu i pracy z osobą doznającą przemocy domowej i osoby do kontaktu i pracy z osobą stosującą przemoc domową.	Wydłużanie czasu podjęcia interwencji wobec rodziny na wyznaczanie osób.	jw
56	17	art. 1 pkt 17 <i>Projektu</i> dot. art. 9b ust. 3 pkt 8 <i>ustawy</i>	Ograniczenie liczby podmiotów uprawnionych do monitorowania.	Włączenie w monitorowanie asystentów rodzin. Natomiast pod rozwagę pozostawia się fakultatywny udział w monitorowanie psychologów, przedstawicieli oświaty – gdy w rodzinie są małoletni, a gdy rodzina boryka się z problemem alkoholowym – przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania tych problemów.	Uwaga niezasadna Wydaje się, że nastąpiły trudności interpretacyjne. Jeżeli do zadań grupy należy monitorowanie, a skład będzie rozszerzony, to wcale nie oznacza, że monitorować będzie tylko i wyłącznie pracownik socjalny i Policjant. Nie można się również zgodzić z argumentem dotyczącym pozostawienia samym sobie osób uwikłanych w przemoc. Nie mówimy w przepisach o nadzorze i kontroli, tylko o monitorowaniu czyli w zasadzie czuwaniu nad rodziną .
57	18	art. 1 pkt 17 <i>Projektu</i> dot. art. 9b ust. 4 i 5 <i>ustawy</i>	- Zobowiązanie Policji do podejmowania pracy socjalnej z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. - Brak przeszkolenia policjantów zakresie rozpoznawania potrzeb korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych - Brak określenia trybu i form „skierowania” przez policjanta osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych lub w programach psychologiczno – terapeutycznych.	W Policji brak jest wyspecjalizowanych komórek, których policjanci dedykowani byłiby do realizacji czynności związanych z pracą socjalną. Proponuje się, by przedmiotowe skierowanie leżało w gestii przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego na wniosek członków grupy diagnostyczno – pomocowej.	Uwaga odrzucona Odnosząc się do zgłoszonych wątpliwości dotyczących zwiększonego obciążenia pracy Policjantów, w związku z projektowanymi zmianami w zakresie funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych, należy stwierdzić, że zdaniem projektodawców, obawy te są nieuzasadnione. Policja jest stałym i bardzo ważnym ogniwem systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Przypomnieć należy, że historia procedury „Niebieskie Karty” zaczęła się właśnie od tej służby w 1997 r. Policjanci samodzielnie udzielali pomocy i wsparcia doznającym przemocy domowej i była to pomoc wieloaspektowa i wielowymiarowa – nie ograniczała się tylko i wyłącznie do działań o charakterze prawno-karnym. Dokonując analizy obecnej procedury „Niebieskie Karty” należy wskazać, że w dalszym ciągu Policji

					przypisuje się inne, niż tylko interwencyjne, działania. Choć jest to niesformalizowane, to jednak z dotychczasowych doświadczeń wynika, że to głównie Policjanci realizują pracę w ramach procedury z osobą podejrzaną lub stosująca przemoc domową. Ponadto mają przypisane zadania dotyczące pracy z osobą doznającą przemocy domowej, w oparciu o pkt 3 Indywidualnego planu pomocy zawartego w formularzu „Niebieska Karta -C” i bardzo dobrze spełniają się w roli „pomagacza”. Ponadto, zarówno w oparciu o postanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak i system kształcenia realizowany przez Policję, czynnie i zazwyczaj jako wiodąca grupa zawodowa, uczestniczą w organizowanych szkoleniach, podnosząc swoje kompetencje. Warto również zwrócić uwagę, że projektowane regulacje prawne, zakładają odbycie obowiązkowego szkolenia przez członków zespołów interdyscyplinarnych. Dodatkowo, w związku ze zgłoszonymi uwagami, rozważane jest wprowadzenie analogicznego przepisu, dotyczącego członków grup diagnostyczno-pomocowych. Wydaje się zatem, że tak jak pracownicy socjalni są przygotowani do pracy w osobami doznającymi przemocy domowej, tak Policjanci z powodzeniem będą wykonywali swoje zadania jako odpowiedzialni za pracę z osobą stosującą przemoc domową. Warto ponadto, zwrócić uwagę na fakt, iż konstrukcja przepisów w omawianym zakresie pozwala na rozszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej, o innych specjalistów, którzy w oparciu o zasadę współpracy będą wspólnie realizować zadania na rzecz rozwiązania kryzysu „przemocowego”.

58	19	art. 1 pkt 17 <i>Projekt</i> dot. art. 9b ust. 6 <i>ustawy</i>	Brak określenia formy odstąpienia	Określenie formy, jaką ma przybrać odstąpienie od dalszych działań w przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej. Należy poddać pod rozagę dokumentowanie w formie pisemnej.	Uwaga odrzucona Uwagę dotyczącą określenia formy, jaką ma przybrać odstąpienie od dalszych działań w przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej, należy uznać za słuszną. Wydaje się jednak, że zaproponowana regulacja powinna znaleźć się w przepisach aktu wykonawczego do ustawy, najpewniej w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
59	20	Art. 1 pkt 19 <i>Projekt</i> , dot. art. 9d <i>ustawy</i>	Wskazanie, że procedurą obejmuje się osobę doznającą przemocy domowej.	Wydaje się lepszym rozwiązaniem, by procedura „Niebieskie Karty” inicjowała interwencję wobec całej rodziny, a nie tylko osoby doznającej przemocy domowej.	Uwaga odrzucona Regulacja w rozporządzeniu
60	21	Art. 1 Pkt 20 <i>Projekt</i> , dot. art. 9e <i>ustawy</i>	Brak wskazania postępowania w sytuacji zmiany miejsca zamieszkania przez osobę doznającą przemocy domowej	Dodanie jednostki redakcyjnej regulującej kwestie związane ze zmianą miejsca zamieszkania przez osobę doznającą przemocy domowej w trakcie realizowanej procedury „Niebieskie Karty”.	Uwaga uwzględniona
61	22	Art. 1 Pkt 20 <i>Projekt</i> , dot. art. 9e <i>ustawy</i>	W przypadku gdy miejsce zamieszkania osoby stosującej przemoc domową jest w innej gminie niż osoby doznającej przemocy domowej, w gminie właściwej dla miejsca zamieszkania osoby stosującej przemoc domową może zostać powołana grupa diagnostyczno – pomocowa, która pracuje z osobą stosującą przemoc domową.	Kto i według jakich kryteriów będzie podejmował decyzję o możliwości powołania w/w grupy, także w kontekście prowadzonych przez dzielnicowych teczek zagadnieniowych „Przemoc w rodzinie” – (dwutorowa procedura). Użyte słowo „może” jest fakultatywne, przez co mogą pojawić się wątpliwości w istocie powołania grupy diagnostycznej właściwą co do miejsca zamieszkania osoby stosującej przemoc w rodzinie.	Uwaga odrzucona

62	23	Art. 1 pkt 26 <i>Projekt</i> , dot. art. 12a <i>ustawy</i>	Brak psychologa.	Zasadnym jest, by w czynnościach związanych z zapewnianiem dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej obligatoryjnie uczestniczył psycholog.	Uwaga odrzucona Z merytorycznego punktu widzenia uwaga jak najbardziej słuszna. Jednak niemożliwa do wypełnienia zwłaszcza w małych gminach. Ponadto, dziecko jest zabezpieczane w trakcie interwencji gdzie trzeba działać szybko i sprawnie. Nie czas zatem na poszukiwanie i ściąganie do akcji psychologa, tym bardziej, że często takie interwencje zdarzają się w godzinach popołudniowych lub wieczorem
Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej					
63	1	art. 1 pkt. 10 projektu ustawy	Według projektowanych przepisów, to członkowie grup diagnostyczno – pomocowych (GDP) będą bezpośrednio zaangażowani w prace z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc. Należy zatem zagwarantować, by były to osoby właściwie przygotowane i posiadające niezbędną wiedzę, umiejętności i kompetencje, w tym do diagnozowania przemocy. Z uwagi m.in. na znaczną rotację wśród przedstawicieli służb, które uczestniczyć będą w pracach ww. grup konieczne jest również zagwarantowanie cykliczności tych szkoleń. Ustawodawca powinien również wskazać sposób finansowania zadania, a także dookreślić standardy szkoleń np. w formie dodatkowego rozporządzenia (wymiar godzinowy i zakres).	W art. 1 pkt. 10 projektu ustawy, proponujemy w zmienianym art. 6a w pkt. 4 nadanie nowego brzmienia o treści: <i>4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, nie rzadziej niż raz na 2 lata.”;</i>	Uwaga przyjęta częściowo Poprzez rozszerzenie przepisu o szkolenia dla grup diagnostyczno - pomocowych
64	2	art. 1 pkt. 16 projektu ustawy	Zakładane powierzenie większej liczby zadań przedstawicielom JOPS i Policji, oznacza ponadstandardowe obciążenie tych służb, a możliwość uzupełnienia składu GDP należy potraktować jedynie jako intencję	W art. 1 pkt. 16 projektu ustawy, proponujemy dodać nowy przepis o treści:	Uwaga odrzucona Prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych jest zadaniem własnym samorządów gminnych i to

		projektodawcy, ponieważ dotychczasowe doświadczenie wskazuje na ograniczone zaangażowanie innych podmiotów (służb). Co więcej - ścisły podział grup na osoby do kontaktu z członkami rodziny (doznającymi i stosującymi przemoc), również budzi wątpliwości i może mieć wyłącznie sztuczny charakter, bowiem dotychczas praca członków grup roboczych dostosowana była do sytuacji rodziny. W projekcie nie wskazuje się członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jako tych, którzy mogłby wchodzić w skład grup. Wszystko to w połączeniu z założeniem, iż do każdej sprawy będzie powoływana grupa - znacząco obciążą pracą już obciążonych pracowników socjalnych. Tym samym należy się spodziewać obniżenia jakości pracy i poziomu faktycznej ochrony oraz pomocy osobom doświadczającym przemocy. Zdarza się bowiem często, iż w ramach jednej procedury, regularnego wsparcia wymaga więcej niż jedna osoba doświadczająca przemocy. Pracownik socjalny powinien więc dysponować odpowiednim czasem na realizację nowo projektowanych zadań. Ponadto, nierzadko pracownicy socjalni oprócz realizacji procedury Niebieskie Karty (NK) wykonują szereg innych działań wynikających z powierzonych im ustawowo obowiązków. Wobec powyższego, wprowadzenie wskaźników max. liczby prowadzonych spraw (analogicznie jak w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) zagwarantuje standard pracy z osobami doświadczającymi przemocy i członkami ich rodzin. Wyznaczanie nowej formuły prac grup powoływanych w tym przedmiocie, nie będzie mogło być skuteczne, gdy osoby bezpośrednio zaangażowane w jej	<i>Członek grupy diagnostyczno-pomocowej, o której mowa pracuje z nie więcej niż 15 osobami odpowiednio: stosującymi lub doznającymi przemocy domowej i prowadzi działania monitorujące u nie więcej niż 10 osób.</i>	one finansując i realizując zadanie powinny ustalać „obciążenie” pracowników.

			realizację nie będą miały gwarantowanych standardów pracy.		
65	3	art. 1 pkt. 13 projektowanej ustawy	Z przyczyn wskazanych w pkt. 2 naszej opinii konieczne jest dopuszczenie możliwości uzupełniania składu GDP, o inne niż zakładane osoby. W części z gmin – to właśnie członkowie GKRPA zaangażowani są w ww. działania i ich pominięcie nie jest uzasadnione.	W art. 1 pkt. 13 projektowanej ustawy, w dodanym art. 11b, proponujemy dodać pkt. 8 w brzmieniu: 8. przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.	Uwaga przyjęta
66	4	art. 1 pkt. 20 projektowanej ustawy	Nawet uwzględniając występujące cykle przemocy, wskazany okres monitorowania sytuacji rodzin, wobec których zakończono procedurę, jest zbyt długi. Wprowadzenie ww. obowiązku w wymiarze 18 miesięcy, doprowadzi do piętrzenia się spraw objętych procedurą z kolejnych lat, co przy wskazanych nowych zadaniach – może doprowadzić do zupełnego paraliżu GDP. Należy też uwzględnić rotację dzielnicowych i pracowników socjalnych; wielokrotnie w trakcie procedury dochodzi do zmiany składu grupy i z pewnością w trakcie 18 miesięcy monitoringu będzie do takich zmian nadal dochodzić. Nadto doświadczenie wskazuje, że pewna część z rodzin, po zakończeniu procedury nie życzy sobie kontaktu ze strony służb. Wprowadzony obowiązek w zakładanym wymiarze jest więc nadmiarowy i nieadekwatny do oczekiwań tej części samych pokrzywdzonych, a także sprzeczny z metodyką działania. Może ona także budzić poważne wątpliwości, co do zgodności	W art. 1 pkt. 20 projektowanej ustawy, w dodanym art. 9h ust. 2 proponujemy brzmienie: Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, jest poddawana działaniom monitorującym prowadzonym przez grupę diagnostyczno-pomocową, przez okres 6 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, z wyłączeniem sytuacji odstąpienia od dalszych działań w myśl art. 9b ust. 6.	Uwaga częściowo przyjęta Poprzez skrócenie okresu monitorowania do 9 miesięcy

			z przepisami RODO i ochrony danych osobowych wyrażonych w ustawie, skoro te przepisy zakładają możliwość przetwarzania danych w związku z prowadzoną procedurą, a nie w okresie po jej zakończeniu. Z tych samych względów należy wyłączyć czynność monitorowania, gdy już na wstępnym etapie procedury uznano brak zasadności jej wszczynania i prowadzenia dalszych działań np. gdy GDP odstępuje od dalszych działań (art. 9b ust. 6).		
67	5	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	Z treści powołanego przepisu nie wynika, na czym miałyby polegać obsługa finansowa ZI i w jakim zakresie miałyby być realizowana. Skoro za powołanie ZI odpowiedzialna jest gmina i jest to jej zadanie własne o charakterze obowiązkowym, to także ponosi ona odpowiedzialność finansową za funkcjonowanie Zespołów. Niezrozumiałe jest więc wskazywanie OPS lub CUS, jako zapewniających tę obsługę, co pogłębić może jedynie chaos kompetencyjny w zakresie realizacji ww. zadania.	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w zmienionym art. 9a ust. 9 proponujemy brzmienie: Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – centrum usług społecznych.	Uwaga odrzucona Prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych jest zadaniem własnym gminy i to ona de facto odpowiada za ich finansowanie. Ponieważ ośrodki pomocy społecznej są jednostkami samorządów gminnych – im w przepisach przewidziano obsługę organizacyjno – techniczną i finansową zespołów. Ponadto w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na kolejne perspektywy czasowe można ewentualnie zastanawiać się nad wzmocnieniem samorządów gminnych w tym zakresie.
68	6	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	Powołanie grupy diagnostyczno-pomocowej w terminie 3 dni od otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej jest zbyt krótkim i nierealnym terminem, uwzględniając dotychczasowe doświadczenie w realizacji procedury.	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w dodanym art. 9a ust. 10a proponujemy brzmienie: Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od	Uwaga odrzucona Niezrozumiałe wątpliwości co do terminu powołania grupy diagnostyczno – pomocowej: Po pierwsze: skuteczna pomoc to pomoc szybka, Po drugie: obecnie obowiązujące przepisy rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” nakazują 3 – dniowy termin na przekazanie przez przewodniczącego ZI „NK – A” grupie roboczej lub ZI, co oznacza podjęcie działań

				otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.	Po trzeciej: wieloletnie doświadczenia i ugruntowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminach wskazują, że 3 – dniowy termin na powołanie grupy jest optymalny.
69	7	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	Wprowadzenie obowiązku informowania o absencji na 2 dni przed posiedzeniem Zespołu jest niezgodne z logiką i doświadczeniem życiowym. Część z nieobecności to bowiem zdarzenia, których wystąpienia nie da się przewidzieć np. choroba.	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w dodanym art. 9a ust. 7a proponujemy brzmienie: Członek zespołu interdyscyplinarnego, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu zespołu, informuje przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o przyczynach swojej nieobecności, w miarę możliwości przed zaplanowanym posiedzeniem tego zespołu	Uwaga częściowo przyjęta Należy zgodzić się z tym, że zdarzeń losowych przewidzieć się nie da i je należałoby wyłączyć spod tego przepisu. Tym niemniej, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia i częsta absencję na posiedzenia ZI, należy wprowadzić taki obowiązek.
70	8	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	W, w dodanym art. 9a ust. 7e, proponujemy rezygnację z ww. przepisu. Zakładane informowanie przełożonych o nieobecnościach członków ZI na posiedzeniach Zespołu – to dodatkowy i zbędny obowiązek nałożony na przewodniczącego. Należy zauważyć, że już w ust. 7f powierzono przewodniczącemu zadania, które w dotychczasowym stanie prawnym realizował cały zespół, a nie jedna osoba. Obciążanie kolejnym, w gruncie rzeczy biurokratycznym zadaniem, w żadnej mierze nie przyczynia się do realizacji celów założonych w ustawie. Należy zauważyć, że w myśl ust. 7g przewodniczący zespołu ma (jednoosobowo) inicjować działania wobec poszczególnych członków rodziny dotkniętej przemocą, powoływać grupy i jeszcze monitorować przebieg procedury, a także występować do sądu w sprawie udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Jest to niewykonalne, dlatego proponujemy też, by ustawowo umożliwić delegowanie zadań przewodniczącego na dowolnego członka zespołu lub umożliwić powołanie większej liczby zastępców (niezbędna zmiana w art. 9a ust. 6a na „zastępców”), którzy dzieliliby się obowiązkami z przewodniczącym, ewentualnie, pozostawić „inicjowanie działań w stosunku do osób doznających/stosujących przemoc” wyłącznie w gestii grupy diagnostyczno-pomocowej.		Uwaga częściowo przyjęta
71	9	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w art. 9b ust. 3 wskazano, jakie zadania realizuje grupa diagnostyczna – pomocowa. Biorąc pod uwagę treść wskazanego przepisu, zwracamy uwagę na pogłębienie przez projektodawcę chaosu pojęciowego i metodycznego dotyczącego prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Powstaje bowiem uzasadnione pytanie – w którym momencie uruchamiana		Uwaga uwzględniona W związku z uwagami RCL i innych resortów modyfikacja przepisów dotyczących ZI i grup diagnostyczno – pomocowych.

			jest procedura „Niebieskie Karty” – z chwilą zgłoszenia, decyzji przewodniczącego lub ZI, czy uruchomienia działań diagnostycznych przez GDP, a może po ich przeprowadzeniu? Czy diagnoza dokonana przez ww. grupę jest etapem już wszczętej procedury, czy też ma dopiero służyć decyzji o wszczęciu samej procedury NK? Uważamy i proponujemy, by ustawodawca wyraźnie dookreślił i ujednolicił wszystkie zapisy ustawy wzajemnie się obecnie wykluczające w tym zakresie, a także wskazał jednoznacznie kto i w jakim trybie podejmuje decyzję o zakończeniu procedury	
72	10	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy	W związku z prowadzeniem instrumentu GDP i wprowadzeniem podziału pracy, co do zasady na: 1) z osobą doznającą przemocy - pracownik socjalny, 2) z osobą stosującą przemoc – policjant, rozmywa się interdyscyplinarny charakter działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy, a przez to obniży się także ich efektywność. Konieczność ścisłej współpracy służb w reakcji na występującą przemoc była jednym z priorytetów i postulatów środowisk pomocy społecznej. Tymczasem obecnie zakłada się, że w szczególności do zadań pracownika socjalnego przypisano „opracowanie indywidualnego planu pomocy”, co dotychczas było domeną grup roboczych i tak powinno naszym zdaniem pozostać. Tym samym wnosimy, by w art. 9b ust. 3 przypisać ww. zadanie do zadań grup diagnostyczno – pomocowych, a nie jedynie pracownikowi socjalnemu.	Uwaga odrzucona Zmiana dotychczasowej formuły pracy spowodowana dotychczasowymi doświadczeniami. Duży skład grupy powodował u osoby doznającej przemocy domowej swego rodzaju „blokadę”. Wyznaczenie pracownika socjalnego jako odpowiedzialnego za prace z osobą doznającą, nie wyklucza rozszerzenia składu o innych specjalistów.
73	11	art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w art. 9a ust. 11 i 11a	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w art. 9a ust. 11 i 11a, proponujemy dodanie: 3) przedstawiciel podmiotu inicjującego procedurę „Niebieskie Karty” Projektodawcy umknęło, że procedurę NK wszczynają przedstawiciele innych podmiotów niż jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz Policji. W takim przypadku powołanie GDP bez obligatoryjnego udziału przedstawiciela innego podmiotu, który sporządził Niebieską Kartę i być może jako jedyny zna sytuację osób doświadczających przemocy, jest kompletnie niezrozumiałe. To osoba która wypełnia NK dokonuje wstępnego rozeznania sytuacji ww. osób, a jej wiedza oraz spostrzeżenia powinny być obowiązkowo częścią działań powołanej grupy.	Uwaga odrzucona Propozycja prawdopodobnie wynika z niezrozumienia idei zmian. Proponuje się pozostawić przepisy w takim kształcie i w zależności od potrzeb, w przypadku wszczęcia procedury NK przez inny niż Policja i pomoc społeczna podmiot, możliwość rozszerzenia składu grupy diagnostyczno – pomocowej.
74	12	1 pkt. 22 projektowanej ustawy, w art. 10a ust. 3	W art. 1 pkt. 22 projektowanej ustawy, w art. 10a ust. 3 proponujemy pozostawienie pkt. 8, który w projekcie miał zostać uchylony. Pkt 8 wskazywał na zadanie: „upowszechnianie wyników monitoringu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.” To naszym zdaniem bardzo istotne działanie, mające znaczenie dla diagnozy zjawiska oraz zapotrzebowania na działania w tym zakresie. Należy więc je kontynuować.	Uwaga odrzucona Monitorowanie działań należy do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i realizuje je w ramach prowadzonej sprawozdawczości. Zespół Monitorujący nie realizował tego zadania i przepis pozostawał w zasadzie „martwy”.
75	13		Należy zauważyć, że projektodawca nie przewiduje żadnych nowych mechanizmów i źródeł finansowania dla projektowanych działań. Jednocześnie, w praktyce legalizuje się	Uwaga odrzucona

			obciążenie wyłącznie JOPS i Policji zadaniami związanymi z realizacją ustawy. Większość dotychczasowych i nowych zadań ma być powierzona pracownikom socjalnym i policjantom, w ramach ich obowiązków służbowych, bez dodatkowego wynagrodzenia za nałożone nowe obowiązki służbowe i powierzenie dodatkowych zadań. W związku z powyższym w art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w art. 9a, proponujemy dodać odrębny ustęp w brzmieniu: Pracownikom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, powołanym do prac zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno-pomocowych, przysługuje dodatek specjalny na zasadach określonych w art. 36 ust. 5 ustawy z 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1282).	Realizacja działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest zadaniem własnym samorządu terytorialnego. Ewentualne wzmocnienie w tym zakresie do rozważenia przy opracowywaniu Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na następne perspektywy czasowe – uzależnione jest to jednak od możliwości budżetu państwa.
76	14		W art. 1 pkt. 16 lit e) projektowanej ustawy, w zmienianym art. 9a ust. 7g wymienia się zadania przewodniczącego ZI, wśród których znajduje się monitorowanie procedury NK (pkt. 4). Wnosimy o wykreślenie ww. przepisu, bowiem z treści pozostałych przepisów wynika, że zadanie powyższe realizują, zresztą słusznie, przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w procedurę NK. Przewodniczący ZI, nie posiada ani kompetencji, ani możliwości prowadzenia monitoringu procedury NK w odniesieniu do wszystkich osób, objętych tą procedurą. Jeśli jednak projektodawca, zakładając ww. zadanie, miał na myśli działania systemowe związane z czuwaniem nad prawidłowością prowadzenia procedury to należałoby nadać inne brzmienie dla ww. zadania, tak by nie wprowadzać dodatkowego chaosu w tym zakresie.	Przyjęcie uwagi Poprzez modyfikację przepisu i w związku z uwagami RCL w zakresie zadań przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego
77	15	art. 1 pkt. 17 lit a) projektowanej ustawy, w zmienianym art. 9b ust. 3 pkt.	W art. 1 pkt. 17 lit a) projektowanej ustawy, w zmienianym art. 9b ust. 3 pkt. 3 znajduje się ewidentna pomyłka tj. sprzeczna treść wskazująca, że „zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, pod nieobecność osoby stosującej przemoc domową.”	Uwaga przyjęta
78	16	art. 1 pkt. 26 projektowanej ustawy, w zmienianym art. 12a ust. 1	W art. 1 pkt. 26 projektowanej ustawy, w zmienianym art. 12a ust. 1 wskazuje się, że „pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo zapewnić dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej”. Uważamy, że w pozostałych przepisach ustawy, w tym np. art. 2 projektu odnoszącego się do zmian w Kodeksie postępowania cywilnego, należy ujednoczyć sformułowania w powyższy sposób i zastąpić stygmatyzujące określenie „odebranie dziecka”, ww. wskazującym na cel związany z ochroną małoletnich.	Uwaga przyjęta
79	17	art. 1 pkt. 16 projektowanej	W art. 1 pkt. 16 projektowanej ustawy, w art. 9a ust. 11b, proponujemy dodać kolejny punkt o brzmieniu:	Uwaga częściowo przyjęta

		ustawy, w art. 9a ust. 11b	inny pracownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej Przy próbie określenia kto może wchodzić w skład grupy diagnostyczno - pomocowych nie uwzględniono osób, które są pracownikami pomocy społecznej zatrudnionymi na innym stanowisku - np. koordynator pieczy zastępczej lub specjalista pracy z rodziną. Ich wiedza i doświadczenie w pracy z daną rodziną powinny być wykorzystane w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy	Poprzez dodanie do fakultatywnego składu grupy diagnostyczno – pomocowej: koordynatora pieczy zastępczej. Ponadto, inni specjaliści jst będą mogli brać udział w pracach grupy jako ewentualne rozszerzenie jej składu
80	18		Zakładając strategiczną rolę zespołów interdyscyplinarnych, uważamy że wystarczające jest utrzymanie cykliczności spotkań ZI minimum raz na 3 miesiące, a nie jak się projektuje - raz na 2 miesiące (art. 9a ust. 7).	Uwaga odrzucona W projektowanej regulacji następuje zmiana formuły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Należy zauważyć, że dokonano wyraźnego rozdzielenia zadań zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych. Zespoły interdyscyplinarne, zgodnie z projektowanymi przepisami, będą miały zadania o charakterze strategicznym, bez konieczności pracy z indywidualnym przypadkiem, co jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach. Dbając o prawidłowe funkcjonowanie systemu w gminie oraz mając na uwadze konieczność rozwiązywania problemów i reagowanie na nie, wydaje się, że ZI powinien spotykać się co najmniej raz na dwa miesiące, tym bardziej, że z doświadczeń wynika, że ZI spotykają się częściej niż obecny obowiązek: raz na kwartał.
81	19		Uważamy, że uwzględniając szeroki zakres zadań spoczywających na przewodniczącym ZI, konieczne jest ustawowe dookreślenie, że osoba ta wybierana jest za jej zgodą, a wójt, burmistrz lub prezydent przyjmuje jej rezygnację, gdy ta zostanie złożona. Skuteczne złożenie oświadczenie woli dotyczące nie przyjęcia funkcji przewodniczącego ZI lub rezygnacji z pełnionej funkcji, obliguje organ do przyjęcia tego oświadczenia (por. wyrok WSA w Kielcach z 23.05.2018 r., II SA/Ke 253/18). Tym samym, zasadne jest bezwzględne unormowanie ww. kwestii.	Uwaga odrzucona Trudno sobie wyobrazić sytuację, gdy przewodniczący ZI jest wybierany bez jego zgody. Możliwość złożenia rezygnacji wynika z ogólnych przepisów, nie wydaje się więc aby zachodziła konieczność regulacji z przepisach zmienionej ustawy.
82	20		Zwracamy również uwagę, że projektodawca poprzez zmianę definicji rozszerzył katalog osób, wobec których możliwe jest wszczęcie i prowadzenie procedury NK, nawet jeśli osoby te nie są spokrewnione i nie mieszkają razem, ale pozostają w „faktycznym	Uwaga odrzucona

			związku”. W sposób oczywisty doprowadzi to wzrostu liczby prowadzonych procedur, co uzasadnia proponowane przez nas zmiany, mające zminimalizować ryzyko paraliżu w zakresie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy, w tym związanych z nadmiernym obciążeniem pracowników działających w tym obszarze. Niezbędne jest jednak doprecyzowanie, co projektodawca rozumie poprzez „pozostawanie w fatyicznym związku” lub zrezygnowanie z tak szerokiego definiowania „przemocy domowej”.	Zmiana podejścia do sytemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozszerzenie kręgu osób, zmianę nazwy ustawy i usankcjonowanie obecnych przypadków, które podlegały tylko i wyłącznie przepisom karnym, bez możliwości działań w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.	
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bydgoszczy					
83	1	ust. 11 i 11a otrzymują brzmienie: „11. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;	Obecnie obowiązująca ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spowodowała, iż w gminach w miarę swoich możliwości organizowano pracę dotyczącą realizacji procedury „NIEBIESKA KARTA”. W związku z powyższym odbywało się wiele szkoleń z tego zakresu, w których uczestniczyło bardzo duże grono osób zajmujących się w swojej pracy pomaganiem potencjalnym ofiarom jak i sprawcom przemocy domowej. Szczególnie w dużych gminach zasoby kadrowe musiały być dostosowane do realiów ilości NIEBIESKICH KART . Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej to pracownicy socjalni , ale również np. osoby będące specjalistami pracy z rodziną, które w sposób profesjonalny, z ogromnymi umiejętnościami i często specjalizującymi się w pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczą w procedurze NK. Obecny zapis w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pozwala na pracę i wykorzystanie umiejętności takich osób na rzecz realizowania procedury NK. Proponowany zapis, może w zasadniczy sposób ograniczyć (zmniejszyć) ilość osób uczestniczących w procedurze NK. Nadmienić należy także , że i pracownicy socjalni i np. specjaliści pracy z rodziną mogą	ust. 11 i 11a otrzymują brzmienie: „11. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: 1) przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; lub ust. 11 i 11a otrzymują brzmienie: „11. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: 1) przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w szczególności pracownik socjalny	Uwaga odrzucona W projektowanych zmianach jako zasadę przyjęto, że podstawowy skład grupy diagnostyczno – pomocowej to pracownik socjalny i Policjant. Zgodnie z projektowanymi przepisami, w zależności od potrzeb, ich praca będzie mogła być wspierana przez innych specjalistów. Zgodnie ze zgłoszonymi przez resorty uwagami, przepis w tym zakresie ulegnie modyfikacji w ten sposób, że psycholog, terapeuta i pedagog, wchodzący w skład grupy diagnostyczno – pomocowej, będzie wywodził się z jednostek wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”. Oznacza to, że specjaliści zatrudnieni w ośrodkach pomocy społecznej będą mogli również wchodzić w skład grupy diagnostyczno – pomocowej. Nie bez znaczenia również jest fakt zaangażowania go prac grupy asystenta rodziny.

			być zatrudnieni w tej samej jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.		
84	2	„11b. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: 1)pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) asystent rodziny;	W realizacji procedury NK można spotkać się z występowaniem przemocy, także w rodzinach stanowiących pieczę zastępczą. Wydaje się, iż w sposób naturalny Koordynator pieczy zastępczej, jako osoba będąca w najczęstszym kontakcie będzie stanowił bardzo ważny element w pracy grupy diagnostyczno – pomocowej. W propozycji nowelizacji ustawy jest zapis dotyczący udziału w grupie asystenta rodziny i wydaje się zasadne, aby został również dodany koordynator pieczy zastępczej	„11b. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) asystent rodziny; koordynator pieczy zastępczej	Do rozważenia przyjęcie uwagi
Zespół Interdyscyplinarny w Słupsku					
85	1	Art. 2 pkt 4)	W sformułowaniu (a)-trzecie zdanie) „innej osoby niespokrewnionej pozostającej w <u>faktycznym związku, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania</u> ” brak definicji co to jest „faktyczny związek”. Proponowanie pięciu wyróżników (zdań) określających osobę doznającą przemocy domowej, wygląda na to, że jest sposobem zdefiniowania pojęcia „domowa”, którego brak w określeniu rozumienia „przemocy domowej”. Tymczasem przy braku definicji „faktycznego związku” i dopuszczaniu do tego pojęcia niezależności wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania można kwalifikować do kategorii „przemocy domowej” różne (paradoksalne) faktyczne związki. Np. Jeżeli pracodawca wobec pracobiorcy (istnieje faktyczny związek między nimi poparty umową przy braku wspólnego zamieszkania i gospodarowania) dopuści się umyślnego działania wywołującego u	..... 4) osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć: a) osobę pełnoletnią, która doznaje przemocy domowej od: - osoby wspólnie zamieszkującej i / lub wspólnie gospodarującej, - osoby mieszkającej oddzielnie, ale pozostającej w związku małżeńskim (także w separacji) lub uznawanym wzajemnie partnerstwie, - mieszkających oddzielnie: byłego małżonka lub byłego partnera, jeżeli są rodzicami wspólnych dzieci z osobą doznającą przemocy domowej i nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. b) niepełnoletniego, który doznaje przemocy domowej od:	Uwaga odrzucona Nazwa ustawy wyznacza kierunek oddziaływania. Przywołane w uzasadnieniu do uwagi przykłady, w żaden sposób nie wpisują się w ideę projektowanej ustawy. Mówiąc o Faktycznym związku trzeba mieć raczej na uwadze np. parę narzeczonych, którzy de facto, nie zamieszkują razem, nie gospodarują, ale pozostają ze sobą w bliskich relacjach.

		pracobiorcy cierpienia i krzywdy moralne, to można by w myśl tego przepisu uznać, że pracobiorca doznaje przemocy domowej, a pracodawca jest sprawcą przemocy domowej, i prowadzić działania w myśl tej ustawy. Istnieją liczne inne podobne „faktyczne związki”: oparte na regularnym (często codziennym w dni robocze) kontaktowaniu się w szkole: nauczyciel – uczeń i uczeń – uczeń, w sklepie: sprzedawca – kupujący; oparte na powiązaniach finansowych: kredytodawca – kredytobiorca, jeden udziałowiec spółki – drugi udziałowiec spółki; oparte na zależnościach usługowych: lekarz rodzinny – pacjent ... itp. Przy czym w zdaniu piątym występuje pojęcie „były partner”, a nie „osoba z byłego faktycznego związku” może to oznaczać, że „faktyczny związek” to coś więcej niż związek partnerski i coś innego niż „inny członek rodziny”, który wymieniany jest także w zdaniu piątym. Ponadto brak określenia co jest miernikiem <u>pozostawania</u> w faktycznym związku, skoro nie jest nim wspólne zamieszkiwanie lub gospodarowanie. W drugim zdaniu projekt ustawy dopuszcza (przez brak dookreślenia) potoczne rozumienie „innej osoby <u>spokrewnionej</u>” (na tle precyzyjnego określenia osoby najbliższej w pierwszym zdaniu), ale w całym pkt 4) nie dopuszcza potocznego rozumienia pojęcia „domowej”, które oznaczać by mogło „domowników”. W piątym zdaniu - „byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową” problematyczne jest ustalanie, że dana osoba to <u>były</u> partner oraz kogo i na podstawie czego należy zaliczyć do innego członka rodziny w sytuacji, gdy osoby spokrewnione zostały już wymienione w zdaniu pierwszym i drugim. Przy czym osoby	- osoby wspólnie zamieszkującej i / lub wspólnie gospodarującej, - osoby mieszkającej oddzielnie, ale posiadającej pełną lub ograniczoną władzę rodzicielską nad doznającym przemocy domowej niepełnoletnim.	

		te mają być ujęte niezależnie od wspólnego zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc w rodzinie”. Powstaje pytanie merytoryczne - dlaczego uznawać byłego męża, byłego partnera i innego członka rodziny, którzy nie zamieszkują razem, jako uczestników „wspólnego domu”, gdy dopuszczają się przemocy wobec danej osoby, a nie jako kogoś kto powinien być rozliczany w trybie innych ustaw ? Wygląda na to, że (pomijając ww. niejasność pojęciową), projekt ustawy zmierza do objęcia swoim oddziaływaniem znacznie szerszego spektrum osób i stąd zamiar wtłoczenia tych osób pod pojęcie „przemocy domowej”. Ale jednocześnie w projekcie, pomijając kontekst prawny i merytoryczny, widoczny jest brak konsekwencji praktycznej. Ta znacząco poszerzona liczba adresatów tego zadania, wymaga zaangażowania większej liczby ludzi i szkolenia ich, ale jednocześnie w projekcie ustawy nie zabezpiecza się środków finansowych z budżetu państwa przeznaczonych dla zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych. Metodą na ograniczenie tego problemu może być określanie „przemocy domowej” w taki sposób, aby ograniczyć liczbę osób kwalifikowanych do tej kategorii działań. W przeciwnym razie można uznać, że zapisy projektu ustawy w tym artykule to gra pozorów, a nie próba realnego zmniejszania społecznego zjawiska problemowego. Dodać można, że konsekwencją wprowadzenia pojęcia „przemoc domowa” w miejsce pojęcia „przemoc w rodzinie” mogło by być przeniesienie akcentów definicyjnych na „dom i domowników”, a nie na związki rodzinne.		

86	2	Art. 2 pkt 5)	Nie można stosować uproszczenia pojęciowego, w wyniku którego osoba podejrzana o stosowanie przemocy domowej, automatycznie staje osobą stosującą przemoc domową. W projekcie ustawy (poz. 17) zaproponowano brzmienie art 9d ust 3: „do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności pkt 1) <u>dokonanie oceny sytuacji</u> w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”; pkt 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” <u>w przypadku potwierdzenia podejrzenia występowania przemocy domowej, ...</u>”	... 5) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć: a) osobę stosującą przemoc domową wobec osoby doznającej przemocy domowej, co zostało potwierdzone przez grupę diagnostyczno-pomocową w postaci kontynuowania realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Dodaje się pkt 5a) osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej – należy przez to rozumieć: a) osobę, co do której podejrzenie stosowania przemocy domowej zostało wskazane w dokumencie wszczynającym procedurę „Niebieskie Karty”.	Uwaga odrzucona W związku ze zgłoszonymi uwagami, proponuje się dokonać zmian w definicji osoby stosującej przemoc domowa. Pamiętać jednak należy, że wszystkie narzędzia i metody określone w projekcie ustawy w tym procedura „Niebieskie Karty”, stosowane są z reguły wtedy, gdy sąd nie orzekł jeszcze o winie. Dlatego też bezwzględnie należy utrzymać określenie: „osoba podejrzana o stosowanie przemocy domowej”.
87	3	Art. 9a ust. 9	Dodanie w art. 9a ust. 9 zapewnienia „finansowania” obsługi zespołu interdyscyplinarnego jest cenną inicjatywą. Ale realność wsparcia finansowego w istotnej wysokości oraz potwierdzenie autentyczności troski ustawodawcy o zmniejszenie problemu przemocy domowej, wymagają zaangażowania środków finansowych z budżetu państwa - do obsługi zespołów interdyscyplinarnych i powiązanych z nim grup diagnostyczno-pomocowych.	Po ust. 9 dodaje się ust 9a w brzmieniu: a) obsługa finansowa zespołu interdyscyplinarnego jest zabezpieczana w uchwale budżetowej gminy w części dotyczącej finansowania działalności ośrodka pomocy społecznej lub innego podmiotu wykonującego ustawowe zadania ośrodka pomocy społecznej. b) w ramach obsługi finansowej zespołu interdyscyplinarnego uwzględnia się koszty działania grup diagnostyczno-pomocowych. c) budżet państwa będzie refinansował 50% kwoty ustalonej w uchwale budżetowej gminy, po jej rozliczeniu na koniec roku budżetowego. d) wysokość kwoty refinansowanej przez budżet państwa nie może przekraczać kwoty wynikającej z sumy	Uwaga odrzucona Prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych jest zadaniem własnym samorządów gminnych. Od roku 2010 jest wskazaniem interdyscyplinarnej formuły pomagania osobom doznającym przemocy domowej. Do tego czasu, wszystkie służby pracowały na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową w ramach swoich obowiązków służbowych, tyle że w swego rodzaju „oderwaniu”, co często prowadziło do wtórnej wiktymizacji . Należy się zgodzić, że praca w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych, może stanowić zwiększone obciążenie przedstawicieli służb – dlatego też, przy zachowaniu powyższej zasady dotyczącej zadań samorządów gminnych, można rozważyć ewentualne ich wzmocnienie, w oparciu o postanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, na kolejną perspektywę czasową.

				mieszkańców gminy pomnożonej przez 2 złote. Przy czym liczbę mieszkańców ustala się wg danych GUS na koniec III kwartału roku rozliczeniowego.	
Zespół Interdyscyplinarny w Stalowej Woli					
88	1	W art. 9A, ust. 7	Nie jesteśmy przekonani, co do zwiększania ustawowo częstotliwości spotkań ZI tj. „nie rzadziej niż raz na dwa miesiące”, zamiast obecnego zapisu: „nie rzadziej niż raz na trzy miesiące”. Z naszych doświadczeń wynika, że spotkania i tak odbywają się zazwyczaj częściej niż raz na kwartał, jednak w sytuacji, jeśli zaistnieje rzeczywista potrzeba, a nie wyłącznie dlatego, że tak określa prawo. Członkowie ZI wykonują swoje czynności w ramach obowiązków służbowych. Uczestnicząc w posiedzeniach ZI „zmuszeni są” w tym czasie ograniczyć wykonywanie swoich obowiązków wynikających z umów o pracę w macierzystych miejscach pracy. W związku z tym, nawet obecnie zdarzają się nierzadko sytuacje absencji na posiedzeniu, gdyż w tym samym czasie są zobowiązani do załatwiania spraw służbowych wynikających z zakresów czynności w instytucjach, w których są zatrudnieni.	Pozostawienie zapisu obecnego lub wynagradzanie członków ZI (czyli będą realizować zadania nie w ramach obowiązków służbowych) i organizowanie spotkań poza godzinami pracy, podobnie jak w GKRPA. Ponadto ZI „otrzymuje” po nowelizacji ustawy dużo nowych zadań i to znowu „w ramach obowiązków służbowych”. Niestety z uwagi na to, jego działania mogą nie być aż tak skuteczne jak zakłada ustawodawca z oczywistego powodu, że mając dokonać wyboru pomiędzy realizowaniem swoich codziennych obowiązków służbowych wynikających z zatrudnienia a wykonywaniem dodatkowych, bezpłatnych działań na rzecz zespołu interdyscyplinarnego, wybór wydaje się być oczywisty. Żadnemu członkowi ZI nie ubyło obowiązków w związku ze świadczeniem pracy, a nowe na rzecz ZI „musi” pogodzić z dotychczasowymi, nawet pomimo własnych chęci i przychylności przełożonego. Przeciążenie obowiązkami na pewno nie służy aktywności, zaangażowaniu i kreatywności konkretnych członków ZI.	Uwaga odrzucona W projektowanej regulacji następuje zmiana formuły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Należy zauważyć, że dokonano wyraźnego rozdzielania zadań zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych. Zespoły interdyscyplinarne, zgodnie z projektowanymi przepisami, będą miały zadania o charakterze strategicznym, bez konieczności pracy z indywidualnym przypadkiem, co jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach. Nie można się zatem zgodzić, że zespoły interdyscyplinarne otrzymały nowe, dodatkowe zadania, bowiem obecnie realizują, bądź powinny realizować te o charakterze strategicznym i ukierunkowane na pracę z osoba doznającą i stosująca przemoc domową. Jak słusznie stwierdzono, zespoły interdyscyplinarne spotykają się częściej niż raz na kwartał – zatem w przepisach prawa należało usankcjonować ten stan, co w kontekście członek zespołu interdyscyplinarnego – pracodawca, powinno być bardziej bezpieczne. Nie można się zgodzić ze stwierdzeniem, że zaangażowanie w prace zespołu interdyscyplinarnego jest poza obowiązkami służbowymi jego członków. Zespół interdyscyplinarny składa się z osób, które z racji wykonywanego zawodu, są zaangażowane w działania na rzecz zapobiegania zjawisku przemocy domowej.

89	2	W art. 9d, ust. 2	Zgodnie z nową nomenklaturą użytą w projekcie ustawy zamiast „przemocy w rodzinie” powinien być zapis „przemoc domowa”.	Przemoc domowa	Uwaga przyjęta Omyłka pisarska
90	3	W art. 9h. Ust. 2	1. Niejasność zapisu „Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, jest poddawana działaniom monitorującym prowadzonym przez grupę diagnostyczno-pomocową, przez okres 18 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. Czy zapis ten oznacza, że nawet w przypadku zakończenia procedury w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań należy w rodzinie prowadzić monitoring? Z naszych doświadczeń wynika, że w przypadku zakończenia procedury z uwagi na powyższą przesłankę w tych rodzinach nie potwierdzono występowania przemocy, często rodziny w ogóle były niechętne do podejmowania współpracy, lub szybko się z niej wycofywały, gdyż nie doświadczały przemocy. Naszym zdaniem tym bardziej niemożliwe okaże się monitorowanie ich sytuacji po zakończeniu procedury, a w zasadzie będzie też bezzasadne. 2. W sytuacji zakończenia procedury z powodu „ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej” proponowany okres 18 - miesięcy monitorowania przez grupę diagnostyczno – pomocową jest zdecydowanie za długi, zarówno z uwagi na małe zainteresowanie taką formą pomocy	1. Jeśli zapis o monitoringu to w wymiarze max. 2-3 miesięcy po zakończeniu procedury i wyłącznie z przesłanki: „ustanie przemocy”. 2. Zapis o wynagrodzeniu (dodatku) osób biorących udział w realizacji procedury.	Uwaga przyjęta częściowo Planowane jest skrócenie okresu monitorowania do 9 miesięcy. Pozostawienie formuły monitorowania jest konieczne i niezbędne z merytorycznego punktu widzenia. Grupa diagnostyczno – pomocowa, a przynajmniej jej podstawowy skład, powinna być odpowiedzialna za cały proces związany z realizacją procedury „Niebieskie Karty”. To jej członkowie znają sytuację domową i to jej członkowie mają za zadanie czuwać nad prawidłowym przebiegiem procesu pomagania. Osoby doznające przemocy domowej, nie mogą „zniknąć” z pola oddziaływania po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, zwłaszcza, że w chwilach w chwilach trudnych, które mogą nastąpić przez jakiś czas po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, będą one wymagały wsparcia np. w postaci terapii. W takich przypadkach konieczna będzie ingerencja członków grupy.

		wśród osób, u których realizowana była procedura, jak i technicznej kwestii organizowania pracy członków grupy. Półtora roku monitoringu to czas wciąż aktywności powołanej grupy diagnostyczno - pomocowej, a więc zwiększenie ilości rodzin pozostających pod ciągłym „nadzorem” specjalistów, co spowoduje zapewne trudności z pogodzeniem tych obowiązków z dotychczasowymi innymi obowiązkami wynikającymi z umów pracy. Praca członków grupy w NK wciąż w ramach obowiązków służbowych, które z kolejnymi zapisami prawnymi się rozszerzają w tym samym czasie pracy etatowej. Również niekoniecznie chętnie np. lekarz, terapeuta itd. – członek grupy - będą zaniedbywać przyjęcia pacjentów, klientów, aby uczestniczyć w monitoringu i spotkaniach grupy. W przypadku pracowników socjalnych i policji, a więc obligatoryjnego uczestnictwa we wszystkich grupach diagnostyczno - pomocowych, w myśl proponowanego zapisu, praca takiej grupy będzie kontynuować kontakt z rodziną czasami przez lata, co naszym zdaniem stoi trochę w sprzeczności z ideą procedury NK, jako interwencyjnej. Ponadto liczba monitorowanych rodzin będzie wciąż wrastała wraz z wszczynaniem nowych procedur i wymagała większej ilości profesjonalistów. Dalsza pomoc rodzinie, również ta po zakończeniu procedury NK to „przekazanie” pod opiekę konkretnych specjalistów i systematyczne udzielanie wsparcia, lecz niekoniecznie nadal w ramach procedury NK. Z naszych doświadczeń wynika, że osoby po zakończeniu procedury nie są chętne do utrzymywania kontaktów z „pomagaczami” z różnych względów.		

			Zapis o konieczności tak długiego monitoringu realnie nie wpłynie na poprawę sytuacji tych osób, a może spowodować „nieudane próby” nawiązywania niechcianego kontaktu przez członków grupy oraz poczucie nękania u tych osób. Jeśli wśród rodzin, u których zakończono działania wynikające z procedury NK są osoby, które nadal chcą utrzymywać kontakt ze specjalistami i oczekują wsparcia w dalszym funkcjonowaniu, to takie wsparcie otrzymują w ramach realizacji zadań służbowych poszczególnych instytucji pomocowych i tak naprawdę nie zostają bez pomocy, pomimo braku zapisu w ustawie.		
Zespół Interdyscyplinarny Gminy Włoszczowa					
91	1	Art. 9h, ust. 2	Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” jest poddawana działaniom monitorującym prowadzonym przez grupę diagnostyczno-pomocową, przez okres 18 miesięcy po zakończeniu procedury jest w naszej ocenie zbyt długa. Osoby doznające przemocy będą czuły się zbyt kontrolowane przez grupę diagnostyczno-pomocową, co zniechęca je do współpracy i ponownego zgłaszania problemu.	Ocena sytuacji osób, wobec których podjęte były działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” przez okres 3 miesięcy jest wystarczająca.	Uwaga przyjęta częściowo Planowane jest skrócenie okresu monitorowania do 9 miesięcy.
Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku					
92	1	Art. 1 pkt 6 lit c projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 2 pkt 4 lit. c i pkt. 5 lit. b ustawy o ppwr)	Definicja osoby doznającej przemocy domowej, która określa zarówno osoby doznające przemocy, jak również te, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz analogicznie definicja osoby	Dodanie odrębnej definicji osób, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej oraz definicji osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.	Uwaga odrzucona W związku ze zgłoszonymi uwagami, proponuje się dokonać zmian definicyjnych. Pamiętać jednak należy, że wszystkie narzędzia i metody określone w projekcie ustawy w tym procedura

			stosującej przemocą domową, w której określono zarówno osoby stosujące przemoc, jak również osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, jest stygmatyzująca i może budzić sprzeciw oraz nieporozumienia. Wszystkie osoby do momentu rozpoczęcia procedury powinny być uznawane jako osoby, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej oraz osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową. Dlatego proponuje się rozdzielnie tych pojęć.		„Niebieskie Karty” , stosowane są z reguły wtedy, gdy sąd nie orzekł jeszcze o winie, niemniej jednak po przeprowadzeniu diagnozy w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zachodzi bardzo duże prawdopodobieństwo, że osoba stosuje przemoc domową.
93	2	Art. 6 ust. 2 pkt 1 obecnej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	W art. 6 ust. 2 pkt 1 obecnie funkcjonującej ustawy nie zaplanowano zmiany nazwy „gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (...)”, podczas gdy w treści zmienianej ustawy np. w art. 1 pkt 17 lit. a jest mowa o „gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”	„Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”	Uwaga uwzględniona
94	3	Art.1 pkt 10 lit. b projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy o ppwr)	W Art. 6 ust. 6 pkt 3 jest mowa o opracowaniu przez samorząd województwa ramowych programów ochrony osób doznających przemocy domowej. Wątpliwość budzi fakt, dlaczego pominięto pierwszy człon nazwy gminnego programu tj. „przeciwdziałania przemocy domowej”. Obecnie gminy opracowują i przyjmują do realizacji „gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.	Opracowywanie ramowych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.	Uwaga odrzucona Regulacja analogiczna do obowiązującej od wielu lat – zmiana nazewnictwa i dodanie programów psychologiczno – terapeutycznych.
95	4	Art. 1 pkt 16 lit. d projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9a ust. 7 ustawy o ppwr)	Zdaniem tut. urzędu zwiększenie częstotliwości posiedzeń ZI przy jednoczesnym uogólnieniu zadań Zespołu i braku pracy bezpośrednio z rodzinami jest bezzasadne. Z praktyki działalności kontrolnej wynika, że zorganizowanie spotkania raz na	Proponowana treść Art. 9a ust. 7: „Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.”	Uwaga odrzucona W projektowanej regulacji następuje zmiana formuły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Należy zauważyć, że dokonano wyraźnego rozdzielenia zadań zespołów interdyscyplinarnych i grup

			trzy miesiące w niektórych jednostkach jest trudne do zrealizowania i stanowi duże obciążenie dla osób zaangażowanych, w związku z powyższym proponuje się pozostanie przy częstotliwości minimum 4 spotkań ZI w ciągu roku.		diagnostyczno – pomocowych. Zespoły interdyscyplinarne, zgodnie z projektowanymi przepisami, będą miały zadania o charakterze strategicznym, bez konieczności pracy z indywidualnym przypadkiem, co jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach. Trudno zgodzić ze stwierdzeniem, że zaangażowanie w prace zespołu interdyscyplinarnego jest poza obowiązkami służbowymi jego członków. Zespół interdyscyplinarny składa się z osób, które z racji wykonywanego zawodu, są zaangażowane w działania na rzecz zapobiegania zjawisku przemocy domowej i z uwagi na konieczność omawiania i wyznaczania kierunków działań, a także reagowania na możliwe do rozwiązania problemy, częstotliwość spotkań powinna być zwiększona, tak jak zaproponowano w projektowanej regulacji.
96	5	Art. 1 pkt 16 lit. h projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9a ust. 11 ustawy o ppwr)	Tak radykalne zawężenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej jest sprzeczne z zasadą interdyscyplinarności działań podejmowanych w ramach procedury. Ponadto delegacja do powoływania grup diagnostyczno-pomocowych w składzie wyłącznie 2-osobowym stanowi ryzyko, że w znaczącej części gmin Przewodniczący ZI nie będzie do grup dołączał kolejnych osób skoro nie będzie do tego zobligowany, co może powodować przypadki, w których obciążeni zadaniami będą ciągle ci sami pracownicy. Ponadto zgodnie z definicją „grupa” to przynajmniej 3 osoby. W związku z powyższym proponuje się, aby grupę diagnostyczno-pomocową stanowiły przynajmniej 3 osoby, tj. pracownik socjalny, policjant oraz jedna z osób wymienionych w ust. 11b, zależnie do problemów występujących w konkretnej rodzinie.	Dodać punkt „inna osoba wymieniona w art. 9a ust. 11b, w zależności od problemów występujących w indywidualnych przypadkach”	Uwaga odrzucona W projektowanych zmianach jako zasadę przyjęto, że podstawowy skład grupy diagnostyczno – pomocowej to pracownik socjalny i Policjant. Zgodnie z projektowanymi przepisami, w zależności od potrzeb, ich praca będzie mogła być wspierana przez innych specjalistów. Zauważyć należy, że w porównaniu z obecnym stanem prawnym, katalog osób, które mogą wchodzić w skład grupy jest znacznie rozszerzony. Poza tym ważne są dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, z których wynika, że osoby doznające przemocy domowej, opowiadając o swoich traumatycznych zdarzeniach przed grupą roboczą w dużym składzie, po pierwsze nie mogły się „otworzyć”, traciły zaufanie, ale również ulegały wtórnej wiktymizacji.

97	6	Art. 1 pkt 16 lit. i projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9a ust. 11b pkt 6 ustawy o ppwr)	Użyte w pkt 6 pojęcie „terapeuta” jest niejednoznaczne i może rodzić pytania i wątpliwości ze strony realizatorów. Zasadnym jest doprecyzowanie o jakiego rodzaju terapeutę chodzi.	Proponuje się doprecyzowanie pojęcia (np. terapeuta uzależnień itp.)	Uwaga odrzucona Założeniem projektodawcy nie było wprowadzenie do składu grupy diagnostyczno – pomocowej tylko i wyłącznie terapeutów uzależnień.
98	7	Art. 1 pkt 16 lit. i projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9a ust 11b ustawy o ppwr)	W katalogu osób mogących wchodzić w skład grupy diagnostyczno-pomocowej nie uwzględniono przedstawiciela komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Z prowadzonych przez wojewodę kontroli wynika, że problem przemocy w znaczącej większości przypadków połączony jest z problemami alkoholowymi występującymi w poszczególnych rodzinach, w związku z powyższym wkład i zaangażowanie członków komisji w ramach procedury „Niebieskie Karty” odgrywa bardzo ważną rolę. Pominięcie przedstawiciela tego podmiotu wydaje się być przeoczeniem lub niedocenieniem jego roli.	W skład grupy dodać przedstawiciela komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.	Uwaga przyjęta
99	8	Art. 1 pkt 16 lit. I projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9a ust 14 ustawy o ppwr)	Uzależnienie pracy grupy diagnostyczno-pomocowej od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny jest bezzasadne, skoro projektowane zmiany zakładają, że do zadań zespołu nie będzie należało zajmowanie się indywidualnymi przypadkami. Ponadto taki zapis rodzi ryzyko, że grupa nie podejmie działań z rodziną, pomimo konieczności ich podjęcia, tylko dlatego, że zespół nie zgłosił takiej potrzeby.	Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone na bieżąco zależności od problemów występujących w indywidualnych przypadkach	Uwaga odrzucona Założeniem wydolnego i optymalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest po pierwsze interdyscyplinarność, a po drugie: konieczność współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami systemu. Jeśli zatem, zgodnie ze swoimi zadaniami, ma inicjować działania, to logicznym staje się, że grupa diagnostyczno – pomocowa odpowiada na sygnał otrzymany od zespołu. Poza tym, osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej w gminach, to grupa specjalistów i profesjonalistów i nie powinno być wątpliwości do jej działań, inicjowanych przez zespół interdyscyplinarny, ale też w przypadku powzięcia informacji, przez innych – bez względu czy są członkami zespołu interdyscyplinarnego czy grupy diagnostyczno –

					pomocowej czy też przedstawicielami instytucji zajmującej się powyższą tematyką.
100	9	Art. 1 pkt 17 lit. a projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o ppwr)	Procedura „Niebieskie Karty” powinna być realizowana w każdym przypadku zaistnienia przemocy domowej, bowiem każdy przypadek przemocy jest swoistym zagrożeniem życia i zdrowia. Proponowany zapis „zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia i zdrowia” rodzi ryzyko, że procedura nie będzie prowadzona lub przedwcześnie zakończona, jeżeli grupa diagnostyczno-pomocowa oceni, że owo zagrożenie nie występuje.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej.	Uwaga odrzucona Wydaje się, że zaproponowana zmiana rodzi większe ryzyko, bowiem w propozycji określono wprost, że tylko i wyłącznie w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy należy wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”, natomiast projektowany przepis jest „szerszy”.
101	10	Art. 1 pkt 17 lit. a projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy o ppwr)	Proponowany zapis „zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, pod nieobecność osoby stosującej przemoc domową” wydaje się być błędem pisarskim. Taki zapis jest niejednoznaczny i wskazuje na to, że zawiadomienie osoby stosującej przemoc następuje pod jej nieobecność.	Zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, w przypadku jej wszczęcia pod nieobecność osoby stosującej przemoc domową.	Uwaga przyjęta
102	11	Art. 1 pkt 17 lit. a projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9b ust. 3 pkt 8 ustawy o ppwr)	Monitorowanie sytuacji osób lub rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” powinno odbywać się jedynie w przypadku jej zakończenia z uwagi na ustanie przemocy domowej. W przypadku zakończenia procedury z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań nie ma podstaw do monitorowania osób lub rodzin.	Monitorowanie sytuacji osób lub rodzin doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” wynikającym z ustania przemocy domowej	Uwaga odrzucona Jeśli system przeciwdziałania przemocy domowej, to również działania o charakterze profilaktycznym, to jednak monitorowanie osób zagrożonych przemocą domową jest niezbędne, zwłaszcza w kontekście udzielenia ewentualnej pomocy i wsparcia.
103	12	Art. 1 pkt 17 lit a projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9b ust 3 pkt 10 ustawy o ppwr)	Wszelkie działania podejmowane w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” powinny być dokumentowane. Proponowany zapis zawęża zakres działań, które mają być dokumentowane wyłącznie do działań stanowiących podstawę uznania braku zasadności wszczynania procedury oraz	Dodać punkt o treści: „dokumentowanie wszystkich działań podejmowanych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w stosunku do osób lub rodzin oraz efektów tych działań”	Do rozważenia przyjęcie uwagi (?) Poprzez modyfikację przepisu art. 9b ust. 3 pkt 10, ale pozostawienie również obecnej treści.

			wszczęcia procedury. Taki zapis niesie ryzyko, że działania podejmowane w ramach prowadzonych procedur nie znajdą swego odzwierciedlenia w dokumentacji.		
104	13	Art. 1 pkt 17 lit b projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9b ustawy o ppwr)	Proponowane zmiany zakładają wyłącznie możliwość złożenia skargi na członka grupy diagnostyczno-konsultacyjnej (rozpatruje przewodniczący zespołu) oraz skargi na członka zespołu (rozpatruje wójt, burmistrz, prezydent). Nie uwzględniono natomiast zapisów dotyczących skargi na sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe, a także w czym zakresie leżałoby jej rozpatrzenie.	Dodać zapis skargę na sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe rozpatruje wojewoda.	Uwaga odrzucona Realizacja procedury „Niebieskie Karty” jest zadaniem własnym samorządów gminnych, zatem tryb skargowy w tym zakresie jest określony w KPA.
105	14	Art. 1 pkt 20 projektu ustawy o zmianie ustawy (Art. 9e ustawy o ppwr)	Z praktyki i doświadczeń kontrolujących wynika, że aktualnie w większości przypadków, w których jedna ze stron procedury przeprowadziła się do innej gminy, zespoły interdyscyplinarne ograniczają się wyłącznie do przesłania formularza NK-A do właściwego miejscowo zespołu. Niejednokrotnie brak jest potwierdzenia jakiegokolwiek współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy Zespołami. W związku z powyższym zasadne jest dodanie zapisów obligujących zespoły/ grupy diagnostyczno-pomocowe do realizacji zadań w oparciu o zasadę współpracy i wymianę informacji.	Dodać zapis: „W przypadku prowadzenia procedury przez dwie odrębne grupy diagnostyczno-pomocowe, wszystkie działania powinny być realizowane w oparciu o zasadę współpracy i wymianę informacji.”	Do rozważenia przyjęcie uwagi
Wielkopolski Urząd Wojewódzki					
106	1	art. 6 ust. 6 pkt 4	Właściwe przeszkolenie kadry, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych, zwanych dalej <i>ZI</i> , wydaje się być nieodłącznym elementem budowania świadomości osób włączanych w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednocześnie należałoby rozważyć (np. po zasięgnięciu opinii ekspertów) doprecyzowanie liczby godzin lub tematyki szkoleń, niezbędnych nie tylko do spełnienia tego wymagania, ale przede wszystkim do przekazania treści umożliwiających zdobycie		Uwaga słuszna Regulacje w proponowanym zakresie zostaną określone w Wytycznych ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, wydawanych raz na dwa lata. Natomiast

			podstawowej wiedzy z tego zakresu. Ponadto, organizowanie przez samorząd województwa jednocześnie szkoleń o charakterze podstawowym oraz specjalistycznym, przy braku zwiększania nakładów finansowych przynajmniej w pierwszym roku funkcjonowania tego zapisu, może powodować potencjalne trudności z jego realizacją.	ewentualne zwiększenie środków finansowych dla Marszałków Województw na dofinansowanie zadania własnego planowane jest w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na kolejną perspektywę czasową.
107	2	art. 5a	Należy rozważyć doprecyzowanie: czy szkoleniem mają zostać objęci wszyscy członkowie ZI, czy jedynie ci, którzy nie byli członkami poprzednich składów.	Uwaga niezasadna Zespoły interdyscyplinarne, zgodnie z art. 13 projektowanej regulacji, będą powoływane „na nowo” w okresie 3 miesięcy od wejście w życie zmienionej ustawy. Zatem, obowiązek szkoleń będzie dotyczył wszystkich ich członków w okresie 12 miesięcy od ich powołania do składu zespołu interdyscyplinarnego.
108	3	art. 9 ust. 1	W sytuacji możliwości powołania w skład ZI pracowników Żandarmerii Wojskowej, należałoby rozważyć dodanie pionu obsługującego wojsko do organów współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Uwaga niezrozumiała W treści uwagi nie wskazano o jaki „pion” chodzi. W składzie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, tak jak jest to obecnie, jest przedstawiciel Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej.
109	4	art. 9a ust. 7	Czym merytorycznie uzasadnia się potrzebę zwiększania częstotliwości spotkań ZI? Z praktyki działalności kontrolnej wynika, iż spotkania ZI raz na trzy miesiące są dużym obciążeniem dla osób zaangażowanych, a osoby wchodzące w skład ZI nie uczestniczą we wszystkich organizowanych.	Uwaga odrzucona W projektowanej regulacji następuje zmiana formuły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Należy zauważyć, że dokonano wyraźnego rozdzielenia zadań zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych. Zespoły interdyscyplinarne, zgodnie z projektowanymi przepisami, będą miały zadania o charakterze strategicznym, bez konieczności pracy z indywidualnym przypadkiem, co jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach. Trudno zgodzić ze stwierdzeniem, że zaangażowanie w prace zespołu interdyscyplinarnego jest poza obowiązkami służbowymi jego członków. Zespół interdyscyplinarny składa się z osób, które z racji wykonywanego zawodu, są

				zaangażowane w działania na rzecz zapobiegania zjawisku przemocy domowej i z uwagi na konieczność omawiania i wyznaczania kierunków działań, a także reagowania na możliwe do rozwiązania problemy, częstotliwość spotkań powinna być zwiększona, tak jak zaproponowano w projektowanej regulacji.
110	5	art. 9a ust. 7c-7e	Nakładanie obowiązku uczestnictwa w pracach ZI oraz informowanie pracodawcy o nieusprawiedliwionej nieobecności, z perspektywy nadzoru wojewody, może mieć dwojaki efekt. Przedstawiciele instytucji mniej zaangażowanych mogą nadal nie brać udziału w pracach ZI, gdyż będą odczuwać to jako przykry obowiązek. W odniesieniu np. do pracowników ochrony zdrowia, można rozważyć dotarcie do tych instytucji za pomocą pośrednika, jakim jest np. NFZ. Próba ustalenia zasad współpracy, np. poprzez wypracowanie standardu postępowania, byłaby szczególnie korzystna z uwagi na dużą różnorodność ww. placówek.	Uwaga odrzucona Wszystkie instytucje, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego, realizują między innymi zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podpisując z wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta porozumienie w przedmiotowej sprawie, strony zobowiązują się do wypełniania pewnych obowiązków. Oddelegowanie pracownika danej instytucji do prac w zespole interdyscyplinarnym, jest więc prywatną sprawą tego pracownika, a wypełnianiem w ramach obowiązków służbowych, zadania danej instytucji. Wprowadzenie omawianej regulacji, ma na celu uniknięcie sytuacji, które obecnie mają czasami miejsce tj. wyjścia na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego i nie branie udziału w posiedzeniu.
111	6	art. 9a ust. 7f oraz 9b ust. 8	Należałoby rozważyć podział skarg, ze względu na ich zakres. Skargi merytoryczne (dotyczące realizacji procedury), mógłby wówczas rozpatrywać wojewoda, sprawujący nadzór i kontrolę, natomiast skargi pozostałe, np. o charakterze personalnym, byłyby przekazane odpowiednio wóldarzowi, który powołał ZI lub przewodniczącemu ZI..	Uwaga odrzucona Realizacja procedury „Niebieskie Karty” jest zadaniem własnym samorządów gminnych , zatem tryb skargowy w tym zakresie jest określony w KPA.
112	7	art. 9a ust. 9	Jak wynika z praktyki nadzoru i kontroli, przypisanie ośrodkom pomocy społecznej obsługi finansowej, prawdopodobnie pozostanie jedynie zapisem ustawowym, przy braku jego realizacji w praktyce. Ośrodki bowiem często dysponują niewielkim budżetem, w którym nawet nie wyodrębniono części dotyczącej obsługi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Uwaga odrzucona Prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych jest zadaniem własnym samorządu gminnego i on powinien to zadanie finansować. Natomiast Wojewoda w ramach prowadzonego nadzoru powinien powyższe egzekwować.

113	8	art. 9a ust. 11 i 11b	Wątpliwości budzi fakt zawężenia wprost składu grupy diagnostyczno-pomocowej do dwóch osób. Pozostaje w sprzeczności przede wszystkim z zasadą interdyscyplinarności działań a także utrudnia skuteczne budowanie koalicji na rzecz poprawy sytuacji osoby/rodziny. Ponadto, brak w składzie grupy przedstawiciela GKRPA, wydaje się być przeoczeniem oraz niedoszacowaniem roli, jaką ta instytucja inna odgrywać w realizacji zadania.		Uwaga przyjęta częściowo W projektowanych zmianach jako zasadę przyjęto, że podstawowy skład grupy diagnostyczno – pomocowej to pracownik socjalny i Policjant. Zgodnie z projektowanymi przepisami, w zależności od potrzeb, ich praca będzie mogła być wspierana przez innych specjalistów. Zauważyć należy, że w porównaniu z obecnym stanem prawnym, katalog osób, które mogą wchodzić w skład grupy jest znacznie rozszerzony. Przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych zostanie wpisany do grona specjalistów, którzy będą mogli wchodzić w skład grupy diagnostyczno –pomocowej.
114	9	art. 9b ust. 6	Należałoby rozważyć doprecyzowanie „odstąpienia od dalszych działań”, poprzez dookreślenie sposobu, terminu, czynności niezbędnych do wykonania. Spowodowałoby to nie tylko transparencje działania ale także byłoby elementem pogłębiającym zaufanie do przedstawicieli instytucji		Uwaga odrzucona Nie zasadne jest szczegółowe dookreślanie w tym zakresie w przepisach ustawy. Ewentualne regulacje w rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
115	10	art. 9e ust. 2	W odniesieniu do informowania ZI w miejscowości , w której zamieszkuje osoba stosująca przemoc, o możliwości powołania grupy, należałoby rozważyć propozycję doprecyzowania sposobu informowania o wszczętej procedurze „Niebieskie Karty” - czy należy przekazać kserokopię formularza, czy wystraczająca jest informacja o prowadzonych działaniach.		Uwaga przyjęta Modyfikacja przepisów w omawianym zakresie.
Związek Zawodowy Pracowników Socjalnych MOPR w Kielcach					
116	1	art.117a	Jednym z podstawowych działań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jest oddziaływanie na osoby stosujące przemoc. Należy zaznaczyć, iż wymiernym efektem tego działania jest również ochrona osób doznających przemocy, w tym dzieci. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne często są również swoistą szansą,	art.117a proponujemy zmianę brzmienia w sposób taki, że: art.117a: 1. skazanego za przestępstwo z art. 207kk obejmuje się programem korekcyjno – edukacyjnym,	Uwaga niezasadna W art. 117a uregulowano zarówno programy korekcyjno – edukacyjne, jak i psychologiczno terapeutyczne i uznano, że udział w obydwu programach powinien odbywać się za zgodą, bądź też w przypadku braku poprzez zobowiązanie przez sąd penitencjarny.

		na stałe unormowanie relacji rodzinnych, w sytuacji wystąpienia przemocy. W naszej ocenie oddziaływania korekcyjno-edukacyjne nie stanowią formy oddziaływań psychoterapeutycznych a jedynie są to działania edukacyjne, a więc nie ma potrzeby aby wymagały zgody osoby skazanej z art.207kk. Ponadto, znając specyfikę rodzin z problemem przemocy, istotne jest aby działania interwencyjne i pomocowe były realizowane odpowiednio szybko i kompleksowo. Wobec pozostawienia wyboru uczestnictwa w zajęciach korekcyjno –edukacyjnych osobom skazanym z art. 207kk, zachodzi uzasadnione podejrzenie, że osoby stosujące przemoc domową, będą nagminnie korzystać z prawa do odmowy. W konsekwencji może to znacznie wydłużyć proces ich resocjalizacji, a co za tym idzie pomocy całym rodzinom. W naszej ocenie brak wymaganej zgody korespondował by również z obecnym art. 72§1 6b) kodeksu karnego.	2. Skazanego za przestępstwo z art. 207kk za zgodą, obejmuje się programem psychologiczno – terapeutycznym; w razie braku zgody o programie psychologiczno – terapeutycznym orzeka sąd penitencjarny.	